

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Široko zastavljeno izobraževanje

Kranj – Šestletno delo kranjske kluba samoupravljalcev, ki skrbi za izobraževanje za samoupravno prakso, kaže dobre rezultate. Da se ta oblika družbenega izobraževanja delavcev že uveljavila, dokazuje kvaliteta izobraževalnih programov in številni odziv delavcev. Poleg klasičnega izobraževanja, ki nudijo prek delavske univerze, vključajo uvajati tudi sodobnejše oblike: razprave, posvetovanja, okrogle mize, informiranje.

Vsako leto se prek kluba samoupravljalcev izobražuje večje število delavcev. V šestih letih je šlo skozi 10.000 udeležencev. Prva štiri leta je klub beležil prek 5 tisoč udeležencev, ki se je udeležilo 159 izobraževalnih oblik. V letu 1981 je bilo udeležencev skoraj tri tisoč, raznih izobraževalnih oblik pa 68. Lani je klub v pol leta izobrazil prek 2.600 delavcev v 51 izobraževalnih oblikah.

V občini je trenutno 43 podpisnikov samoupravnega sporazuma o pristopu h klubu. Članice so pretežno gospodarske organizacije združenega dela, zlasti izstopajo kranjski industrijski giganti kot sta Sava in Planika. Ti dve sta namreč med najbolj aktivnimi članicami, saj ob številnih delavcih, ki jih pošiljata na izobraževanje, tudi organizirata precejšnje število lastnih posvetovanj, seminarjev in razprav. Podpisniki oddajajo klubu samoupravljalcev 0,12 odstotka brutohodka, kar seveda ni malo in to jetno brani tudi drugim delovnim organizacijam, da bi pristopile h klubu. Slednji namreč želi pritegniti

manjše organizacije združenega dela, ki zdaj ostajajo povsem izključene iz izobraževalnih prizadevanj.

Pri nadaljnjem delu kluba se nameravamo posvetiti tudi tej nalogi. V klubu samoupravljalcev naj bi se poslej srečevali resnično vsi delegati delavskih svetov, samoupravnih delavskih kontrol, skupščin krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Z izmenjavo izkušenj ali s klasičnim poučevanjem bo klub skušal odpraviti neznanja, ki so pogosto vzrok za zavore v razvoju samoupravnih odnosov.

V prihodnje se torej nameravamo bolj posvetiti organizacijam zdru-

ženega dela, ki še niso uvidele potrebe po izobraževanju. Da bi jih pritegnili, pa bodo najprej nekoliko znižali denarne obveznosti, ki jih manjše delovne organizacije ne zmorejo, pa tudi večjim je šlo to leto precej za nohte. Izobraževalne programe bodo posodobili, izognili se bodo suhoparnim šolskim sistemom in razvijali neposredne razprave in neformalne izmenjave izkušenj udeležencev. Razmišljajo tudi, da bi izobraževanje zaključili v neko celoto, da bi sleherni slušatelj opravil seminarje za delavski svet, samoupravno delavsko kontrolo in tako naprej, s čemer bi dosegli večjo racionalnost in tudi pestrost.

D. Z. Zlebir

Na Pokljuki rekreacijski center

Pokljuka – Pred kakim letom so v vojašnici na Rudnem polju začeli razmišljati o širitvi smučarskega poligona. Po posvetovanju s predstavnik skupščine občine Radovljica so vprašanje za nekaj časa odložili. Tokrat pa se je znova pojavilo na zasedanju izvršnega sveta občine, kjer so se člani zavzeli za gradnjo poligona pod pogojem, da bodo objekti na voljo tudi turistom in da jih bodo vključili v celoten kompleks rekreacijskega centra Pokljuka.

Ko so se predstavniki skupščine občine Radovljica na Rudnem polju dogovarjali o svojem konceptu razvoja rekreacijskega centra Pokljuka, so se v vojašnici načelno strinjali, le v primeru odprtosti centra bi radi

del odgovornosti zanj preložili na ramena kakega turističnega podjetja. Ob sobotah in nedeljah, ko vojaki poligona ne bi potrebovali, ali v obdobju proste sezone (nekako od 15. decembra in potem od 5. marca dalje) bi objekt lahko koristili za turistično ponudbo. Seveda je dogovor med vojno pošto na Rudnem polju in skupščino občine Radovljica o načinu in času koriščenja objektov še odprto vprašanje, prav tako tudi razmišljanja o sovlaganju niso segla dlje kot do pobud. Doslej je jasno šele, da bo vojna pošta prispevala zemljišče in objekte, kot upravljalca turističnih objektov pa v Radovljici predlagajo HTP Bled ali Alpetour, povezati pa se bodo morali tudi s Smučarsko zvezo Slovenije. Naslednji korak bo storil občinski komite za urbanizem, ki naj s potencialnimi upravljalci naveže stik, nato pa z vojno pošto pripravi ustrezen sporazum, ki bo uredil to leto dni trajajočo dilemo poključkega rekreacijskega centra.

D. Z.

Izjemno lokacijsko dovoljenje

KLANJ – Izvršni svet kranjske občinske skupščine je izdal soglasje za izjemno lokacijsko dovoljenje za gradnjo začasnega skladišča kemikalij in kislin, ki bi ga Iskra – Telematika zgradila v industrijski coni, kjer je sicer rezerviran prostor za industrijski tir do kranjske Save. Kasneje, ko bodo zgrajeni še stranski obrati, bo začasno skladišče mogoče prenesti v nove prostore, začasno zgrajeno skladišče pa bodo porušili. Začasno skladišče iz dveh kontejnerjev in objekta lahke montažne konstrukcije bo namenjeno skladiščenju vnetljivih snovi in kemikalij, ki se shranjujejo pri temperaturi višji od 15 stopinj Celzija.

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Sejem ogledalo gospodarstva

Ze drži, da je tradicija hudo trdoživa reč in da se v dobrih treh desetletjih, odkar poletni sejmski »šunders« zajema Kranj, tako tradicionalna prireditve ne more otresti vseh za sejem tako značilnih prituklin, nad katerimi nekateri obiskovalci vihajo nosove, drugim spet so le v veselje. Sara in krama sta od nekada sodila na sejme, ki jim je osnoven namen prodaja, zato si tega niti kranjski sejem z odklanjanjem razstavljalcev ne bi mogel privoščiti. Vendar pa stalni obiskovalci gorenjskega sejma letos niso mogli preveč kritično besedovati o prizadevanjih sejma, da postane celovitejša ponudba gorenjskega gospodarstva in reprezentančni prostor za sklepanje poslov ob sejmskem vzdušju. Res bi na letošnjem sejmu lahko zaman iskali nekatere največje delovne organizacije, ki se poletnega kranjskega sejma kar nekako izognejo, ne da bi se jim zdelo vredno posnemati nekatere druge gorenjske velikane, katerih predstavniki tudi v času poletnih dopustov brez obžalovanja za dopustniškimi dnevi prav po trgovsko sklepajo milijardne kupčije. Drugi spet, žal še redki, so spoznali, da je sejem lahko tudi razstava dosežkov, kjer se da predstaviti z izvoznimi dosežki. Končno je tudi med več kot sto tisoč obiskovalci v desetih dneh vsaj polovica delavcev v združenem delu, ki bi radi svoje izdelke ogledovali tudi v sejmskih vitrinah poleg razstavljenih jugoslovanskih, avstrijskih in italijanskih izdelkov, ki se jim zdi koristno predstaviti se na tem sejmu.

Sejem, za katerim so se pravkar zaprla vrata, je bil vendarle v mnogočem prelomen. Tudi zaradi novopridobljenih prostorov ob katerih so prejšnji, še vedno nedokončani, še bolj na obeh zaradi nefunkcionalnosti in številnih pomanjklivosti. Predusem pa je pomembno, da delovne organizacije same že spoznavajo, da je lahko tudi tak nespecializiran sejem zrcalo dosežkov, izvoznih prizadevanj. Okoli 7 milijard novih din vredne kupčije na tem sejmu so očitni dokaz tega spoznavanja, čeprav so možnosti za večje posle ostale prav gotovo še neizkoriščene. Predusem velja to za lesno in pohištveno industrijo Gorenjske, ki je – kot kaže – letni sejem ne zanima posebno, medtem ko po drugi strani spet drugi proizvajalci svoj prostor znajo izkoristiti za predstavitve in prodajo povsem novih izdelkov – kot to zna na primer loški LTH s svojo topoltno črpalko, ali kot kranjska Iskra, ki se je ob koroškem dnevu dogovorila z avstrijskimi gospodarstveniki za nekaj milijonov dolarjev vredno prodajo svojih izdelkov. Skratka poslovnost tega sejma, pri tem pa niso ob strani večjih delovnih organizacij niti zasebni obrtniki, počasi dobva tisti lesk, ki ga imajo sicer v gospodarskem svetu uveljavljeni sejmi z veliko trgovsko menjavo vredno milijarde din in tudi z nekaj paše za oči.

L. M.

V pričakovanju šole – Se lep čas nas loči od trenutka, ko bo spet zvonil šolski zvonec. Ni prijetnejšega časa kot so počitnice, pa vendar kakega šolarja kdaj pa kdaj zgrabi hrepenenje po knjigah, barvicah in učnostih. Če je seveda odličnjak in v kakem od nižjih razredov. – Foto: D. Z.

Porabimo vse več elektrike

V primerjavi z lanskim julijem, ko je slovenski elektroenergetski sistem moral zagotoviti 655,6 milijonov kilovatnih ur električne energije, smo julija letos porabili 678,8 milijonov kilovatnih ur, kar je za 4,1 odstotek več. Julija so slovenske vodne elektrarne pridobile

263,5 milijonov kilovatnih ur električne energije, toplotne elektrarne 403,9 milijonov, preostalih 11,4 milijona kilovatnih ur električne energije pa smo prejeli iz drugih republik, ki so iz Slovenije prejele julija 41,3 milijona kilovatnih ur.

Tek po Udin borštu bo 4. septembra

Prijetno bo teči po gozdu

Kokrica – Sekcija za rekreacijo Sportnega društva na Kokrici ne počiva. Pet prireditev so letos kokriški športniki že pripravili: 27. aprila kolesarski maraton v Dražgoše, 6. junija pohod na Poljano, 13. junija kolesarski sejem, 27. junija nogometni turnir za Roblekov memorial in 6. avgusta tek po ulicah Kokrice.

V soboto, 4. septembra bo na Kokrici nova množična rekreativna prireditve – Tek po Udin borštu. Z njim se bodo Kokričani spomnili tragičnega boja 2. bataljona Kokrškega odreda v Udin borštu sredi septembra leta 1942. Organizator je že razposlal ličen razpis teka, v katerem so zapisali besede o naravi in njenem pomenu za vadbo in v zgoščeni besedi povedali glavne značilnosti boja bataljona Kokrškega odreda v Udin borštu.

Začetek teka bo v soboto, 4. septembra ob 16. uri pred osnovno šolo, kjer bo tudi cilj. Za tek se bo mogoče prijaviti

na dan tekmovanja od 14. ure dalje. Prvi trije v vsaki tekmovalni skupini prejmejo kolajne. Razglasitev rezultatov bo takoj po končanem teku. Udeležba je brezplačna. Organizator bo poskrbel za okrepčilo.

V štiri tekmovalne skupine bodo razdeljeni tekači. Na dva kilometra dolgi progi bodo tekli mlajši pionirji in pionirke do 11. leta (1971 in mlajši), na štiri kilometre starejši kategoriji pionirjev in pionirk od 12 do 15 let (1970–1976), na 7 kilometrov dolgi progi ženske od 16 do 25 let (1966–1957), ženske od 26 do 35 let (1956–1947), ženske nad 35 let (1947 in preje) in moški nad 50 let (1932 in starejši). Na najdaljši, 13 kilometrov dolgi progi bodo tekli moški od 16 do 20 let (1966–1962), moški od 21 do 30 let (1961–1952), moški od 31 do 40 let (1951–1942) in moški od 41 do 50 let (1941–1932).

J. Košnjek

Brdo – Največji jugoslovanski proizvajalec traktorjev – IMT iz Beograda, se je letos prvič predstavil v sodelovanju na Gorenjskem sejmu z razstavo strojev za gozdarstvo. Zato ni naključje, da je bila ob zaključku kranjskega sejma tudi deveta redna skupščina IMT, na kateri so se zbrali kooperanti, podpisniki samoupravnega sporazuma med IMT in delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s prodajo kmetijske mehanizacije, servisom in izobraževanjem kadrov. Predstavniki 65 delovnih organizacij z vse Jugoslavije so se na Brdu pri Kranju pogovarjali o sedanjih rezultatih sodelovanja in tudi težavah z reprodukcijskimi materiali, saj četrtna pogodb ni bila izpolnjena. Okoli 130 udeležencev skupščine si je nato ogledalo še razstavne prostore Gorenjskega sejma. – Foto: L. M.

PO JUGOSLAVIJI

NA VRSTI JE SETEV

Letos smo pridelali 5,55 milijona ton pšenice, kar pomeni, da smo izpolnili 99 odstotkov načrta. Odkupljenih pa je šele 46 odstotkov pridelka oziroma 2,6 milijona ton, zato bo treba z odkupom pohiteti. Ker dosega poraba pšenice v Jugoslaviji 3,1 do 3,3 milijona ton, je treba doseči tak odkup, sicer bomo morali pšenico spet uvažati. Po splošni oceni smo imeli letos dobro organizirano žetev, pridelek smo pospravili v rekordnem času, zato je tudi kakovost zrnja dobra. Na ha smo pridelali povprečno 3,56 tone.

Potrebna bo enaka akcija, če hočemo, da bodo pravočasno opravljena jesenska dela in bodo polja pravočasno pripravljena za setev. Potrebe narekujejo, da prihodnje leto pridelamo približno 6 milijonov ton pšenice, za kar imamo realne možnosti, le dobro se je treba organizirati.

INA VEČ NAFTE

Največji jugoslovanski proizvajalec nafte INA - Naftapljin je načrpal v prvih sedmih mesecih tega leta 1,77 milijona ton nafte, torej približno 13.000 ton več, kot so na to obdobje načrtovali. Hkrati so načrpal tudi 1,06 milijarde kubičnih metrov zemeljskega plina ter 59.790 ton tekočih plinov. Čeprav je proizvodnja veliko večja kot lani, so načrpal za 8 odstotkov manj plina kot so planirali.

UČBENIKI BODO IZŠLI SEPTEMBRA

Pri izidu učbenikov za letošnje leto ne bo večjih zamud, z izjemo nekaterih zahtevnejših izdaj. Kot so ugotovili na seji komisije za učbenike, je pravočasen izid predvsem zasluga sodelovanja med Zavodom za šolstvo, založbami in nekaterimi drugimi organizacijami. Svoj delež so prispevali tudi avtorji, ki so rokopise pripravili pravočasno. Večina učbenikov za osnovno šolo je izšla, medtem, ko bodo učbeniki za usmerjeno izobraževanje izšli septembra.

POPRAVILO TERMOELEKTRARNE

Tretja faza termoelektrarne Tuzla z močjo 220 megavatov je v popravilu. V 60 dneh naj bi pregledali naprave, zamenjali izrabljene dele in v celoti usposobili blok. Bolj kot remont elektrarne, predstavnike elektrogospodarstva BiH skrbijo majhne zaloge premoga, ki se zagotavljajo normalnega obratovanja.

Praznična Orehek in Drulovka

Kranj - Danes, 20. avgusta, mineva enainštirideset let, odkar so aktivisti na Orehku ustanovili svoj odbor OF. Ze pred leti so krajani Orehka in Drulovke ta dan izbrali za svoj krajevni praznik.

Kot vsako leto, so organizatorji praznovanja tudi letos pripravili obširen prgram. S prireditvami so začeli že v ponedeljek, 16. avgusta, in sicer s kegljaškim turnirjem. V torek so s kegljaškim turnirjem nadaljevali, v sredo pa se pomerili balinarji, včeraj pa so v osnovni šoli na Orehku odprli likovno razstavo domačih slikarjev amaterjev Vinka Ažmana, Adija Kebrca, Ljuba Kozica, Lojzeta Mehleta in Rafaela Vidmarja. Krajani pa so se pomerili tudi v namiznem tenisu, šahu in odbojki.

Danes popoldne si bodo krajani lahko na igrišču osnovne šole na Orehku ogledali mali nogomet in

streljanje z zračno puško, v katerem se bodo pomerili člani ZZB NOV in starešine JLA. Za zvečer pa mladi pripravljajo mladinski ples. Jutri, v soboto, 21. avgusta, bo ob 15. uri slovesna otvoritev novega nogometnega igrišča ob Savi in zaigrana tudi prva nogometna tekma, ob 17.30 se bo pa začela pri šoli osrednja proslava praznika z bogatim kulturnim programom. Nastopil bo moški pevski zbor s Kokrice, zaplesala bo savska folklor in nastopili bodo šolarji in mladinci Orehka in Drulovke. Na slovesnosti bodo zaslužnim krajanom podeljena priznanja, prav tako pa tudi zmagovalcem s turnirjev. Ob koncu proslave bodo gasilci z Brega ob Savi prikazali gasilske vaje, ob 19. uri pa bodo organizatorji proslave zavrteli izvrstni zabavni film »Gadjie maturirajo«. Zvečer se bo praznovanje nadaljevalo z družabnim večerom in srečanjem krajanov.

D. D.

Orehek pri Kranju - V okviru praznovanja krajevnega praznika so sinoči v osnovni šoli na Orehku odprli manjšo slikarsko razstavo slikarjev amaterjev, ki žive v krajevni skupnosti Orehek-Drulovka. Vredno ogleda! Razstava bo odprta do nedelje - Foto: D. Dolenc

Svet v tem tednu

Palestinci se bodo umaknili

Svet je z olajšanjem sprejel novice, da se bo konec tedna umik borcev Palestinske osvobodilne organizacije iz zahodnih Bejruta. Vendar po zadnjih vesteh okrog umika Palestincev v nekatere arabske države še ni vse razčiščeno. Izrael je sporočil, da umika ne bo dovolil, dokler Palestinci ne bodo vrnilo Izraelcem nekaterih ujetnikov in trupla ubitih vojakov, včeraj pa je izraelska televizija sporočila, da se bo začel umik Palestincev jutri, kar pomeni, da bi prišle v Libanon mirovne sile Organizacije združenih narodov, ki bi jih sestavljali ameriški, francoski in italijanski vojaki. Prav tako ni jasno, kako bo z umikom Sircev iz doline Beka, kjer ima ta država svoja oporišča. Prav tako so sporočili, da bo Palestincem dovoljeno vzeti s seboj orožje.

Izredno zasedanje generalne skupščine Organizacije združenih narodov, ki poteka v New Yorku in na katerem obravnavajo palestinsko vprašanje, je potrdilo, da z umikom Palestincev iz Libanona njihov položaj še ne bo rešen, predvsem pa ne rešeno eno temeljno vprašanje, kako zagotoviti palestinskemu narodu pravico do samoodločbe in državnosti. Sedanji načrtovani obisk tega ne razrešuje, prav tako pa utegne povzročiti še naprej neurejeni položaji na zapletle. Razprava na generalni skupščini Organizacije združenih narodov tudi obtožuje Izrael in Združene države Amerike, da so kriva sedanje tragedije v Libanonu. Največ obtožb so izrekli predstavniki arabskih držav, pa tudi sovjetski predstavnik ni skopal z obtožbami. Dejal je med drugim, da je bil načrt za napad na Libanon oziroma Bejrut skovan v Združenih državah Amerike.

Živahna je diplomatska aktivnost nevrščenih držav pred sedmimi vrhunskim srečanjem, ki bo najverjetneje v začetku prihodnjega leta v indijskem glavnem mestu New Delhiju. Irak je tudi že poslal vabilo k udeležbo na ministrskem sestanku, ki naj bi bil 2. septembra v Bagdadu. Na tem sestanku zunanjih ministrov naj bi bilo končno odločeno, kje bo sedmi vrhunski sestanek nevrščenih. V oktobru priprav naj sodi brez dvoma tudi obisk egiptovskega predsednika Mubaraka v Jugoslaviji. Egiptovski voditelji bo razen naše države obiskal še nekatere druge evropske prestolnice.

J. Košnjek

Znova nepopolna brigada

Radovljica - V začetku meseca se je na zvezno mladinsko delovno akcijo Sisak odpravila radovljiška brigada »Stane Zagara«, ki sta se ji poleg radovljiških brigadirjev pridružila še dva mladince iz srbske pobratene občine Svilajnac.

Center za mladinske delovne akcije pri občinski konferenci ZSMS Radovljica je imel pri oblikovanju brigad nemajhne težave. Od 70 evidentiranih jih je več kot polovica odpadla, tako da je slednjič na akcijo odšlo le 31 brigadirjev. Razlogi za to so deloma v proizvodnji, saj je bilo večina mladih, ki so se odločili za udeležbo v brigadi, iz združenega dela. Delovne organizacije namreč le stežka pustijo mlade delavce z delovnih mest v času, ko jim zaradi dopustov manjka delovne sile. Se toliko neraje pa slišijo za njihovo odsotnost, ker jim morajo v teh treh tednih plačati dopust. Po drugi strani pa med dijaki, učenci in študenti ni bilo kaj prida zanimanja

za brigade. Kljub zelo močni propagandni akciji, ki so jo letos v lanskih katastrofalnih rezultatih evidentiranja okrepili in je nekaj novega poudarka, je bil med mladimi v osnovnih in srednjih organizacijah sila slab. Večkrat temu kriva tudi vodstva osnovnih organizacij, saj se očitno niso potrudila, da bi zagotovila zadostno število brigadirjev iz svoje organizacije. Celotno osnovno organizacijsko znanje kot najbolj aktivne vseh akcijah prve, celo do nekaterih priznanj, niso zagotovili enega brigadirja. Sprva je kazalo, da se mladi kar zanašajo na brigado, o čemer pričča dosti število evidentiranih, vendar najšnja akcija ni dočela uspela.

Tako so torej znova odšli na lovišče nepopolni. S tem je bilo že vnaprej izgubljena možnost priznanja na akciji. Kljub vsemu so pred odhodom brigadirji obljubili, da jih maloštevilnost pri njih prizadevanjih ne bo odvrnila. S svojim delom namreč bodo hoče biti učiti zaupanje mladine, ki je poslala na akcijo in dokazati sodelovati na mladinski akciji pomeni poleg obveznosti tudi čast.

Izgube v elektro-gospodarstvu

V vseh delovnih organizacijah slovenskega elektrogospodarstva, kamor spadajo tudi premovalniki, so ob polletju izkazali izgubo, ki je skupno znašala 973,3 milijone dinarjev. Izgubo, ki jo beležijo vse delovne organizacije, saj delajo na tako imenovani osnovi skupnega prihodka, v elektrogospodarstvu utemeljujejo s preniko cenovno električne energije. Z ovrednotenjem letošnje slovenske elektroenergetske bilance so načrtovali 246,98 pare za kilovatno uro, dosegli pa so prodajno ceno 198,95 pare.

Največ izgube beleži Termoelektrarna Soštanj, kjer znaša 340 milijonov dinarjev, sledijo s 194 milijoni Zasavski premovalniki Trbovlje, z 72 milijoni Dravske elektrarne Maribor, z 60,5 milijoni Termoelektrarna Trbovlje, z 58,8 milijoni Elektro Maribor, s 56,2 milijoni Rudnik lignita Velenje, z 35 milijoni Elektro Gorenjska, z 34,4 milijoni Soške elektrarne, z 32 milijoni Savske elektrarne, z 30,2 milijona Elektro Ljubljana, z 29,8 milijoni Elektro Celje, z 16,4 milijoni Termoelektrarna Brestanica, z 7,8 milijoni Elektro Primorska in Toplarna Ljubljana z 6 milijoni dinarjev izgube.

V Sestavljeni organizaciji elektrogospodarstva Slovenije pa pravijo, da to ni povsem pravilna finančna slika. V računovodstvu ugotovljeni izgubi bi namreč lahko prileteli tudi stroške v višini okoli 300 milijonov dinarjev za električno energijo, ki si jo je slovenski elektroenergetski sistem maja in junija sposodil doma in v tujini. Poleg tega bi lahko prileteli še za 633 milijonov dinarjev nuklearnih stroškov v maju in juniju, ki so jih v elektrogospodarstvu zavrnili v pričakovanju, da bi jih pokrili drugače. Če vse skupaj seštejemo bi se torej izguba lahko povzpela na 1.906 milijonov dinarjev.

Zazidalni načrt Podnarta

Podnart - Dolgoletna krajanov Podnarta bo letos izpolnjena. Osnutek zazidalnega načrta Zaloše, ki ga je izdelal zavod za urbanizem, je že razpisan v domu kulture v Podnartu in občinske skupščine Radovljica. Osnutek zazidalnega načrta, ki bo razgrnjen do 16. septembra do tedaj pa bodo zbirali pripombe in predloge občanskih organizacij združenega dela, krajevne skupnosti in drugih. V drugi polovici septembra bo o osnutku zazidalnega načrta razpravljala tudi krajevna skupnost Podnart. Delegatov skupščine bodo k razpravi povabljeni tudi krajani, ki bodo s svojimi pripombami na osnutku zazidalnega načrta.

Ciril Rozman

Piknik radovljiških invalidov

Radovljica - Nedavno se je znova sestali radovljiški invalidi. Tokrat so se srečali na pikniku, ki ga je za vse skupine organizacij pripravilo njihovo društvo. Na srečanju, kjer ni bilo samo dobre jedače in pijače, so tudi validi pokramljali, zazvedovali tudi pesem, ki sta se ji pridruživši tudi trobentač in harmonika. V popoldanskem veselju, ki je kar prehitro minil, so se invalidi si podobnih srečanj zelo želijo.

Marija

SKUPNOST ZA ZAPOSOLOVANJE KRANJ

Prijave Gorenjcev za študij

Zbiranje podatkov o vpisu in študijskih namerah je ena od nalog skupine za poklicno usmerjanje pri skupnosti za zaposlovanje. Te podatke uporabljamo pri svetovanju srednješolcem ob vpisu na študij. Podatke o namerah diplomantov štiri letnih srednjih šol in gimnazij dobimo z vprašalnikom, ki ga učenci izpolnijo ob koncu koledarskega leta, podatke o prijavih na višjih in visokih šolah pa zbira Center za razvoj univerze.

Sodeč po prijavih za vpis se za nadaljevanje šolanja odločajo skoraj vsi absolventi splošne in pedagoške gimnazije. Za redni študij se je letos prijavilo 494 učencev gorenjskih gimnazij. Diplomanti ostalih srednjih šol so si že pridobili praktična znanja in se lahko zaposlijo, zato se za študij ne odločajo vsi. Delež tistih, ki nameravajo na študij, je letos celo nižji kot pretekla leta. Za študij se je namreč odločilo 43 odstotkov tistih, ki so zaključili šolanje. V prejšnjih letih je bil ta odstotek višji. Podobno kot zanimanje za redni študij upada tudi zanimanje za študij ob delu. Za tak način študija se je odločilo letos 151 absolventov štiri letnih srednjih šol in 45 gimnazijcev iz različnih generacij.

Ker se za visokošolski študij odloča precejšnje število učencev, je seveda pomembno, kam se vpisujejo. Kljub temu, da na splošno velja mnenje, da se večina

vpisuje na tehniške poklice, pa lahko ugotovimo, da se jih največ, to je 32 odstotkov vpisuje prav v tehniške smeri. Od 225 vpisanih na tehniške šole je kar 141 absolventov gimnazije. Na drugem mestu je pedagoška usmeritev, za kar se odloča največ gimnazijcev. Na zdravstveno študijsko področje se vpisuje skoraj enako število bodočih študentov kot na družboslovje. Delež vpisanih na pravno upravno usmeritev ni pretiran. V celoti se jih na to področje vpisuje 7 odstotkov ali 52 študentov. Za študij na biotehnični usmeritvi se je odločilo dobrih 5 odstotkov absolventov srednjih šol, najmanj pa na umetniško področje - 1 absolvent tehniške šole in 12 absolventov gimnazije.

Glede na predhodno izobrazbo namerava na študij največ gimnazijcev. Med ostalimi štiri letnimi šolami pa želi študirati največji delež absolventov tehniške elektro in strojne šole v Kranju (77 odstotkov), med ostalimi šolami pa omenimo Zdravstveno šolo Jesenice in Tehniško metalurško in strojno šolo na Jesenicah. Več kot polovica absolventov teh dveh šol se želi še nadalje izobraževati.

Ugotavljali smo tudi, če absolventi štiri letnih srednjih šol žele nadaljevati študij v isti smeri ali se odločajo za druge usmeritve. Največja skladnost med doseženo izobrazbo in nadaljevanjem študija je pri absolventih tehniške elektro in strojne šole v Kranju (92 odstotkov), sledijo absolventi ekonomske šole v Radovljici in absolventi tehniške metalurške in strojne šole Jesenice. Precej je skladen tudi vpis pri absolventih ekonomske šole v Kranju in ekonomske šole na Jesenicah. Najmanjša skladnost pa je pri absolventih tehniške tekstilne šole v Kranju.

Kandidati za študij ob delu kažejo največ zanimanja za študij ekonomske organizacijskih ved. Za to smer študija se odloča kar 41 odstotkov kandidatov. Zanimanje za tehniško in pedagoško usmeritev je precej manjši, le posamezni pa še za ostale smeri.

Vsekakor pa se bo do začetka novega šolskega leta situacija še precej spremenila. Objavljen je namreč kar zajeten spisek študijskih smeri, kjer je vpis omejen. Očitno se bo v primerjavi s prijavih zmanjšal delež vpisanih zlasti na pedagoškem, zdravstvenem in družboslovnem področju (Filozofski fakulteti, Višji šoli za socialne delavce) ter tudi drugje.

Mojca Kraljič

Z izpolnitvijo načrta izgube ne bo

Jeseniška Železarna je letošnje prvo polletje zaključila z 202 milijonoma dinarjev izgube - Vzrok zanjo se slabša kvaliteta struktura proizvodnje, prepočasna rast prodajnih cen, znatne izvozne obveznosti - Ocenjujejo, da ob koncu leta izgube ne bo, če bodo uresničili proizvodni načrt, kar bo odvisno predvsem od nemotene oskrbe z energijo

Jesenice - Letošnje prvo polletje so v jeseniški Železarni zaključili z neustvarjenimi skladi in izpadom dohodka, ki je od načrtovane višine odstopal za 202 milijona dinarjev. Če ne upoštevamo neustvarjenih skladov pa je izguba znašala 109 milijonov din. To je seveda tako imenovana konsolidirana izguba, saj je pri polletnem obračunu imelo rdeče številke devet izmed enaindvajsetih temeljnih organizacij. Z izgubo so prvo polletje zaključili: plavž, jeklarna, valjarna Blumingštek, valjarna debele pločevine, hladna valjarna Bela, žičarna, vratni podboji, jeklovlek in elektrode. Največjo izgubo je imela hladna valjarna Bela, kjer je znašala 58,5 milijonov dinarjev, v jeklarni 45,5 milijonov dinarjev, v valjarni Blumingštek 38,5 milijonov dinarjev, v valjarni debele pločevine 32 milijonov dinarjev, v ostalih pa je znatno manjša, saj se vrtili okoli nekaj milijonov dinarjev. Vzrok izgube je premajhen prihodek za proizvodnjo, ki je tekla. Planski količinski odstopanj skorajda ni, saj so dosegli 97,6 odstotkov načrtovane blagovne proizvodnje, kar pomeni, da so proizvodnjo, namenjeno prodaji v primerjavi z lanskim prvim polletjem povečali za 3,7 odstotkov. Kljub temu so poslovni rezultati znatno slabši kot lani. V letošnjem prvem polletju so dosegli povprečno pro-

dajno ceno v višini 31.430 dinarjev na tona, kar je za 4.603 dinarje pri toni oziroma za 12,8 odstotkov manj, ko so načrtovali. Razlog tolikšnega odstopanja je slabša kvaliteta struktura proizvodnje kot je bila načrtovana in neuresničeno načrtovano povečanje prodajnih cen. Količinsko so premalo izdelali večvrednih, plemenitih jekel. Izpadla je proizvodnja nerjavnih kakovosti in dinamo jekel. Povzročilo ga je pomanjkanje ferolegura na domačem trgu, čemur so v jeseniški Železarni morali prilagajati proizvodni program. Prodajne cene izdelkov jeseniških železarjev so vse do konca polletja, ko so jih nekako izravnali, zaostajale za rastjo cen materiala in energije.

Krepak vzrok izgube so velike izvozne obveznosti jeseniške Železarne, ki v sedanjih razmerah edinele zagotavljajo nemoteno proizvodnjo. Načrt izvoza na konvertibilno področje so dosegli 102 odstotno, v primerjavi z istim razdobjem lani pa 206 odstotno. Skupaj so na tuje prodali 37.800 ton izdelkov, od tega na konvertibilno tržišče 31.000 ton, na klirinško pa 5.800 ton. Skupaj so tako v primerjavi z lanskim prvim polletjem izvozili za 41 odstotkov več. Do konca leta bodo pospešili tudi izvoz na klirinško področje. Tolikšen izvoz je za Železarno življenjska nujsnost, saj si mora z lastnim in skupnim izvozom zago-

toviti 60 odstotkov potrebnih deviz. To pa pomeni mesečni izpad dohodka v višini 25 milijonov dinarjev kot če bi izdelke prodali na domačem trgu.

Med vzroki izgube je tudi v primerjavi z lanskim letom krepko povečana amortizacija. Tako je prihodek porasel za 21 odstotkov, amortizacija pa kar za 60 odstotkov in v prvem polletju so v Železarni odvedli 796 milijonov dinarjev amortizacije. Investirali so le tretjino tega zneska, saj se pripravljajo na veliko investicijo, izgradnjo nove elektrojeklarne. Tudi obveznosti iz dohodka so se povečale za 37 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Velik vpliv pa so imele tudi tečajne razlike za tuje kredite, saj jeseniška Železarna mora plačevati 13 milijonov dinarjev letnih anuitet.

Vrsti vzrokov, ki jih lahko označimo kot zunanje, moramo na koncu dodati še lastne težave kot so ne vselej racionalna poraba materiala za proizvodnjo, delovnega časa in energije. Vendar jih lahko postavimo šele na četrto mesto.

V vseh temeljnih organizacijah, ki so polletje zaključile z izgubo, zdaj delajo sanacijske programe, s tem da bodo njihovo proizvodno povezanost zajeli v skupni sanacijski program. Glede na gibanja cen in ukrepe, ki so bili sprejeti na tem področju, računajo, da bodo z izpolnitvijo planskih nalog poslovno leto zaključili pozitivno in z ustvarjenimi obveznimi skladi.

Pogoj izpolnitve proizvodnega načrta pa bo seveda oskrbljenost z materialom in energijo. Uspeli so zagotoviti osnovni reprodukcijski material iz domačih in tujih virov. V drugem polletju bodo s povečanim izvozom na klirinško področje uvozili od tam toplo valjane trakove. Več skrbi pa povzroča oskrba z energijo. Slovenija ima premalo premoga za koksiranje in pomanjkanje koks jeseniške železarje najbolj skrbi. Proizvodnjo pa lahko ustavi tudi pomanjkanje električne energije in naftnih derivatov.

Drugi pogoj uresničitve proizvodnega načrta pa bodo uresničeni dogovori s kupci jekla o skupnem izvozu. Nekateri so namreč podobno kot Železarna v težavah, če ne celo večjih. Če torej deviz iz tega naslova ne bo, bo to vplivalo na delo v Železarni.

M. Volčjak

Gorenjsko gospodarstvo v prvem polletju

Nižja rast, vendar kvalitetnejša

V primerjavi z lanskim polletjem so letos cene porasle občutno manj - Zato je tudi rast celotnega prihodka manjša, vendar je rezultat ne le povečanje cen, temveč tudi večje proizvodnje in produktivnosti

Iz informacije o gospodarskih dosežkih na Gorenjskem, ki jo je pripravila na podlagi polletnih obračunov kranjska SDK, je razvidno, da je gospodarstvo v letošnjem prvem polletju ustvarilo 76,5 milijarde dinarjev celotnega prihodka. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je celotni prihodek povečal za tretjino. To je za dobre 4 odstotke več, kot je znašala rast v prvem tromesečju in za 5,4 odstotka manj, kot se je povečal lani in kar za 8,4 odstotka manj od rasti v lanskem prvem polletju.

Pogoji gospodarjenja se niso izboljšali. Usmeritve srednjeročnih načrtov republike in federacije zahtevajo, da si gospodarstvo z lastno pobudo in močjo izoblikuje kvalitetnejše pogoje gospodarjenja. To naj bi dosegli s spreminjanjem sestave gospodarstva, povečevanjem izvoza izdelkov ob hkratnem zmanjšanju uvoza surovin in materialov za proizvodnjo, pospeševanjem investiranja v energetiko, surovine in hrano ter racionalnim povečevanjem osebnih dohodkov, da bi se omogočila boljša akumulativnost gospodarstva.

Rast celotnega prihodka je rezultat medsebojne povezanosti še vedno dokaj visoke rasti cen izdelkov, povečevanja obsega proizvodnje, izvoza, produktivnosti dela in ne nazadnje tudi strukturnih sprememb kvalitete izdelkov in storitev.

Po podatkih republiškega zavoda za statistiko so se cene na drobno v prvih petih mesecih letos povečale za slabih 28 odstotkov, cene blaga za 28,5, cene industrijskih izdelkov za 28,1 in cene kmetijskih pridelkov za 33,6 odstotka. Pri tem so se hkrati povečale cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih za 22,4 ter gostinskih storitev za 30,7 odstotka. Vsi ti indeksi so občutno manjši od povečanja cen v lanskem prvem polletju, ko so cene na drobno porasle za 49, cene industrijskih izdelkov za 52,6 kmetijskih pridelkov za 48,8, storitev za 30,7, cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih za 51,8 in cene gostinskih storitev za 31,6 odstotka. Iz tega je razvidno, da stabilizacijska politika že daje prve rezultate. Rast celotnega prihodka je zaradi nižje rasti cen manjša, vendar je kvalitetnejša.

Proizvodnja se je v letošnjem prvem polletju povečala za 2,6 odstotka. V Kranju za 2,6, na Jesenicah 0,2, v Radovljici 7,4, v Škofji Loki za 0,4 in v Trzinu za 5,8 odstotka. Med panogami so največ povečali obseg proizvodnje v proizvodnji električnih strojev in aparatov in to kar za 12 odstotkov, čevlarska industrija je naredila za 7,2 odstotka več, lesna industrija za 6 in tekstilna industrija za 4 odstotke več. Manj pa so naredili v predelavi kavčuka, tekstilne preje in tkanin ter predelavi plastičnih mas.

Izvoz je bil za 14 odstotkov večji kot lani, uvoz pa za dobrih 12 odstotkov manjši. Ob tem velja posebej poudariti, da se je priliv konvertibilnih deviz povečal za 20,2 odstotka in je znašal 3.598 milijonov dolarjev. Odliv konvertibilnih deviz se je letos zmanjšal in sicer za 11,3 odstotka in je znašal 3.290 milijonov dinarjev. Z izvozom je gorenjsko gospodarstvo ustvarilo 18,7 odstotka prihodka, kar je za 1,5 odstotka več kot lani.

Porabljena sredstva so bila letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večja za 37,2 odstotka. Porast je manjši kot lani. Dohodek se je povečal za 22,5 odstotka.

L. Bogataj

Žirovci presegli plan proizvodnje

V žirovski Alpini so letos podvojili izvoz na zahod, hkrati so zmanjšali izvoz na vzhod - Posledica je boljša oskrba s surovinami pa tudi slabša akumulacija

Žiri - V največji žirovski delovni organizaciji so z delom letošnjega prvega polletja lahko zadovoljni. Izdelali so 834.500 parov vseh vrst obutve in tako za 28.000 parov oziroma 3,5 odstotka presegli plan. Hkrati so letos naredili 67.000 parov čevljev ali 8,8 odstotka več kot lani v enakem času. Vrednost izdelane obutve znaša 603 milijone dinarjev, kar pa je kar za 12,3 odstotka pod planom.

Letošnje polletje so namreč v Alpini izdelali veliko več sandal za domači trg in Sovjetsko zvezo in več tekaške obutve. To pa so čevlji, ki so cenejši od druge, sorodne obutve. Tako so izdelali za 3 odstotke več čevljevskih čevljev, za polovico več tekaške obutve, lahke športne obutve za trim in surfanje kar za 118 odstotkov več, sandal za 9 odstotkov več in za 12 odstotkov manj gojzernih, obutve za po smučanju za 20 odstotkov manj in za 2 odstotka manj ženskih škornjev.

Na odločitev, katere obutve bodo izdelali več in katere manj, najbolj vpliva tržišče, predvsem zahodno, saj se morajo v prizadevanjih za večji devizni iztržek na konvertibilnih trgih, čimbolj prilagoditi

kupcem, kar jim v proizvodnji povzroča težave. Vendar je takšen način dela nujen, saj lahko le z večjim iztržkom na zahodnih trgih, kupili dovolj materialov za nemoten potek proizvodnje.

Kakšne uspehe so dosegli pri povečanju konvertibilnega izvoza, dovolj zgovorno povedo podatki, da so letos povečali izvoz na zahod za 256 odstotkov. Lani so izvozili na zahod 48.500 parov, letos pa 174.258 in iztržek povečali od lanskih 1,1 milijona na letošnjih 2,3 milijona dolarjev. So pa zato zmanjšali prodajo na vzhod in so količinsko izvozili na to območje za 43 odstotkov in vrednostno za 20 odstotkov manj obutve.

Ta sprememba pri prodaji se bo seveda odrazila v nižji akumulativnosti Alpine, saj je prodaja na zahod dohodkovno slabša kot prodaja na vzhod.

V celoti pa v Alpini ugotavljajo, da so letos, kljub še bolj zaostrenim pogojem gospodarjenja, dosegli ugodne poslovne rezultate. Vendar bodo do konca leta potrebni še večji napori, tako v proizvodnji, kot v skupnih službah, da bo izdelava obutve potekala nemoteno.

L. Bogataj

NA DELOVNEM MESTU

Kamnik - V kamniškem Alpremu so bili v obdobju gospodarskega razcveta dohodkovno med prvimi kamniškimi proizvajalci, pa tudi ostali gospodarski kazalci so dokazovali, da dobro gospodarijo. Njihov proizvodni program je dvojen: izdelava trgovinske opreme in montaža gradbenih fasad. Zaradi omejitve naložb bo drugi proizvodni program v prihodnje žal dajal vse manj kruha. Zato se bo delovna organizacija prisiljena opreti na proizvodnjo trgovinske opreme. Tudi tu je bilo gospodarjenje vselej zadovoljivo, dohodek prav tako, zaslužek delavcev pa nekoliko nižji od tistega, ki so ga prejemale monterji na terenu. Kako bo poslej, smo povprašali tri Alpremove delavce.

Anton Vahtar, vodja priprave dela trgovinske opreme

»Trgovinska oprema je dobrodošel proizvodni program, saj omejitve naložb tega ne bo prizadela. Veleblagovnic sicer poslej ne bomo gradili, s tem bomo morda prikrajšani za kompletno opremo trgovin. Še vedno pa bodo blagovnice vzdrževale in obnavljale obstoječe prostore. Za monterje trgovinske opreme bo na terenu še vedno dovolj dela. Tudi za prihodnje se ni bati, da

Zaslužek ne odtehta težkih razmer

proizvodnja ne bi tekla usklajeno. Imamo namreč dokaj široko tržišče, ki zajema vso Jugoslavijo. Ker smo si s kvalitetnim in hitrim delom (včasih tudi prek sobote in nedelje) pri ponudnikih ustvarili dobro ime, se nam ni bati, da bi naročnike izgubili. Naši monterji za delo na terenu dobijo tudi dober osebni dohodek. Ker so monterji oddvojeni od oma, ker je delo velikokrat nepretrgano in traja večasi ves konec tedna ali dlje, je delavca treba tudi bolje nagraditi. K vsemu je treba prišteti še nočno delo, velike napore, ki jih nekoliko starejši delavec ne zmore in dejstvo, da mora pri Alpremu skoraj vsak delavec računati s terenom.«

namreč okrog 13.000 do 14.000 dinarjev, pa me hudo moti, da je lakiranje še vedno tako primitivno in da še vedno nismo prišli do sodobnega lakirnega prostora. Zdaj se potegujemo za sodobno lakirnico, ki bo omogočala lažje in kvalitetnejše delo, pa se je baje ustavilo pri komisiji za investicije. V novih razmerah si vsakdanjega kruha ne bi tako mukoma služili.«

Milka Romšak, pomožna ključavničarka

»Delam v žičarni, kjer izdelujemo drobno opremo za trgovine: žične košarice, vozičke, omarice. Moje delo je normirano, mesečno pa dosežem nekako 10.000 dinarjev ali nekaj več dohodka. Prav veliko to ni, posebno zato, ker je delo dokaj naporno. Ne toliko zaradi hrome, nenehnega sedenja in sklanjanja, temveč tudi zaradi prepriha, zimskega mraza ali poletne vročine v tovarniški hali. Sama delam v Alpremu že šesto leto. Prej sem bila v Titanu, kjer je bilo delo še dosti težje, tako da se tu pravzaprav nimam veliko pritoževati. V sodobnejših prostorih bi bilo kajpak še lažje.«

D. Z. Zlebir

Kmetijski nasvet

Skladiščenje krompirja

Uskladiščimo samo zdrav, nepoškodovan in po možnosti že prebran krompir. Da to dosežemo, moramo upoštevati sledeče: izkopavamo v primerno toplem vremenu in ko je zemlja primerno vlažna. Pri izkopu pazimo, da so poškodbe gomoljev čim manjše, saj so rane idealno vhodno mesto za glivice in bakterije, ki kasneje povzročajo gnitje pridelka. Pri izkopu s kombajni pazimo, da hitrost pretresalnih verig ni večja od 1,5 metra na sekundo. Pri tem je optimalna hitrost izkopa do kilometrov na uro. Na prebiralni trak naj bo odstotek primesi čim manjši, na kar vplivamo s čim plitvejšim izkopom, saj že cm plitvejši izkop zmanjša količino primesi na polovico. Pri tem je seveda treba paziti, da kombajn ne reže gomoljev v del. S kombajni izkopavamo samo nasade, kjer smo pravilno prekinili vegetacijo in je po-
hujšica gomoljev utrjena. Gomolje moramo osušiti in jih nato 10 do 15 dni skladiščiti pri temperaturi od 10 do 15 stopinj Celzija, da se rane celjijo. Če imamo možnost, pred skladiščenjem in potrebnim časom celjenje povrhnjice, preberemo gomolje in odstranimo primesi.

Sele tak krompir je primeren za prodajo ali daljše skladiščenje. Prodaja krompirja direktno z njive ni priporočljiva, saj dosežejo izgube na teži kasneje tudi do 10 odstotkov. Velika pa je tudi nevarnost gnitja zaradi nezaceljene pokožice. Potem, ko je povrhnjica zarasla, krompir skladiščimo. Ohladimo ga na 3 do 6 stopinj Celzija, glede na namen uporabe. Krompir, ki je namenjen daljšemu skladiščenju ter ni semenski, zaprašimo ali zaplnimo s sredstvi proti kaljenju.

V državah zahodne Evrope krompir med ali po izkopu in po vsakem sortiranju zaščitijo tudi s kemičnimi sredstvi proti gnitju, ki ga povzročajo glivice.

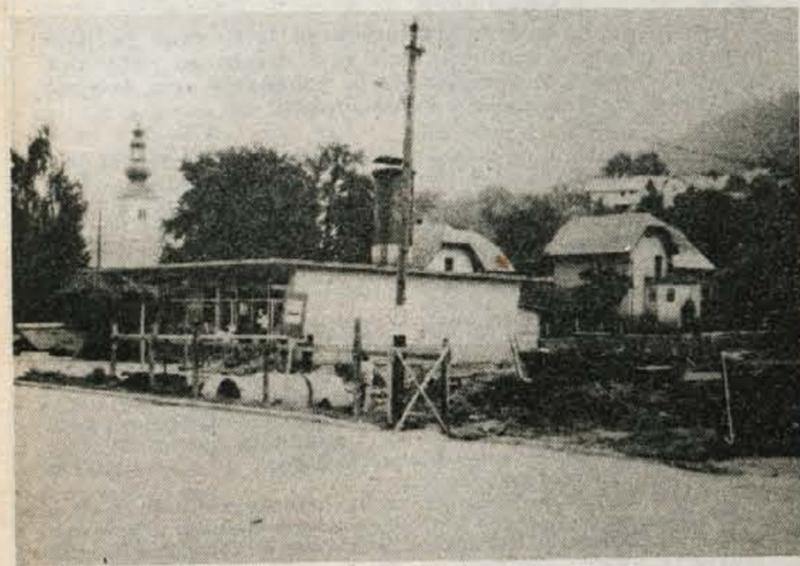
Krompir skladiščimo v zračnih, temnih in ne presuhih skladiščih v razsutem stanju ali v gajbicah. Poskrbeti moramo za zadostno zračenje in hlajenje. V modernih skladiščih za to uporabljajo ventilacijo.

Močno poškodovan krompir ali krompir, ki je okužen s plesnijo, ne skladiščimo in ga je treba takoj uporabiti, ker sicer lahko propade ves pridelek.

Kmetijski inštitut Slovenije

Praznik Blejske Dobrave

V spomin na 28. avgust 1941 te dni v jeseniški krajevni skupnosti Blejska Dobrava praznujejo — Prav zdaj v kraju gradijo kanalizacijo in novo trgovino, že vrsto let pa si krajanje prizadevajo, da bi zgradili novo šolo in otroški vrtec

Poleg stare grade novo trgovino, ki bo za kraj velika pridobitev. V njej bo imela prostor tudi pošta.

Blejska Dobrava — Že vrsto let v jeseniški krajevni skupnosti Blejska Dobrava praznujejo v spomin na 28. avgust 1941, ko so minerci Cankarjeve čete minirali drog visoke napetosti in tako prekinili dobavo električne energije javniškemu obratu jeseniške Železarnice. Tudi letos so pripravili več športnih, kulturnih prireditev in slovesnosti. Dobre tri kilometre je Blejska Dobrava oddaljena od jeseniškega mesta. Tod mimo pelje nova cesta do Gorij in Bleda, lahko pa krenete v prelepi Vintgar. Krajevna skupnost Blejska Dobrava, ki šteje po zadnjem popisu 1.357 prebivalcev, obsega tri naselja: Lipce, Kočno in Blejsko Dobravo. Skupaj imajo 330 hišnih števil.

Ob prazniku vsekakor velja omeniti, da je pobratena s krajevno skupnostjo Ravne Bate z Banjske planote nad Novo Gorico. Tam se je med narodnoosvobodilno borbo borilo okoli štirideset borcev z Blejske Dobrave in prijateljstvo so po vojni potrdili s pobratanjem, ki so ga podpisali leta 1975.

Vaška naselja imajo le malo industrije, krajanje se v glavnem vozijo na delo v jeseniško Železarno. Na Blejski Dobravi ima svojo temeljno organizacijo Iskra, v njej je zaposlenih 450 delavcev, pretežno ženske. Svoji delavnici Termoplastika in Cokla pa ima še Industrija plastičnih izdelkov z Jesenic. Staro središče Blejske Dobrave je ostalo kmečko. Dvajset kmetov je v vasi, enajst zaščitenih kmetij lahko naštejemo. Kmetje imajo svoje njive na dobravskem polju, ki se kot jezik med Savo in Radovno razteza v smeri od Javornika proti Žirovnici.

Na Blejski Dobravi trgovska organizacija Rožca z Jesenic pravkar gradi novo trgovino, saj je zdajšnja že dolgo pretesna. Tik ob njej so pravkar izkopali jamo za temelje. Poslopje bodo zgradili tako, da bodo prodajni in skladišni prostori sedanje trgovine postali le prodajni prostori, ob njih pa bo

skladišče, uredili bodo še bife. V novem poslopiju pa bo imela prostore tudi pošta, ki se zdaj stiska v sosednjih prostorih šole.

Razen nove trgovine pa te dni na Blejski Dobravi gradijo primarni kanalizacijski vod za odvod fekalnih odpadkov, s čimer bo del naselja tudi v tem pogledu komunalno opremljenosti urejen. Seveda pa se bodo morali krajanje sami priključiti na kanalizacijo. Neurejeno pa bo še vedno ostalo odvajanje vode, ki jo prinesejo hudourniki. Naselje je namreč postavljeno v breg in neurja narede ljudem veliko dela, saj deroča voda prinese pesek in uničuje makadamske vaške poti.

Lani jim je uspelo asfaltirati tri kilometre in pol vaških poti, polovico denarja so zbrali krajanje sami, polovico je prispevala komunalna skupnost. Prizadevajo si, da bi z asfaltom pokrili še preostale poti, toda dela so vse dražja, denarja pa je vse manj.

V starem delu Blejske Dobrave polagajo primarni kanalizacijski vod.

V preteklih letih so uspeli urediti tudi odvoz smeti, krajanje pa so sami zbrali denar za nakup trinajstih kontejnerjev.

Ob tem so nam predstavniki krajevne skupnosti povedali, da izredno dobro sodelujejo z občinsko komunalno skupnostjo, saj so le tako uspeli kraj v tolikšni meri komunalno urediti. Krajanje pa so nam povedali, da imajo zdaj zelo dobro vodstvo krajevne skupnosti, ljudi, ki žrtvujejo veliko prostega časa za skupnost.

Letos bo kraj dobil še eno pridobitev. 39 družin bo dobilo telefonske priključke, na Lipcah in na Blejski Dobravi. Javno telefonsko govornico pa je Blejska Dobrava dobila lani, naselje Kočna pa marca letos.

Velika, neuresničena želja krajanov pa je nova šola in otroški vrtec. Zemljišče je bilo odkupljeno že pred leti, tudi tehnična dokumentacija, ki jo je plačala krajevna skupnost, je pripravljena. Vendar jim v načrte interesnih skupnosti tudi v tem srednjeročnem razdobju ni uspelo priti. V jeseniški občini je namreč prednost dobila prenova šolskega poslopja na Koroški Beli in dograditev šole v Mojstrani. Tako imajo na Blejski Dobravi še vedno le dva razreda osnovne šole, nakar se otroci vozijo na Koroško Belo. V eni od dveh učilnic imajo otroški vrtec, ki ga obiskuje 60 otrok. Potreba po otroškem varstvu je še več. Če bi bile možnosti, bi tudi delavke, ki se z Jesenic pripeljejo na delo v Iskrin obrat na Blejsko Dobravo, malčke pripeljale v dobravski otroški vrtec.

V kraju je zelo delavno pevsko društvo Vintgar, moški pevski zbor pod vodstvom Alojza Vengla deluje že šesto leto. Delavno je gasilsko društvo, ki je pred štirimi leti praznovalo svojo sedemdesetletnico. Na novo so letos osnovali odred tabornikov, ki šteje že štirideset članov, v prihodnjih dneh pa bodo pripravili prvo taborjenje na planini Klek na Pokljuki. Pozabiti seveda ne smemo TVD Partizana, ki je s prostovoljnimi delom uredil rekreacijski center Urše. Postavili so dve vlečnici in pozimi je smuka tam zelo dobra, o čemer govori tudi dejstvo, da so pripravili že nekaj tekmovalj.

M. Volčjak

Poljane nad Jesenicami se hitro večajo — Odkar je cesta preko Poljan nad Jesenicami razširjena in asfaltirana, se kraj naglo veča. Vsako leto zraste nekaj novih hiš, saj je kraj postal z novo cestno povezavo in rednimi avtobusnimi zvezami takorekoč že del Jesenic. Poljane pa imajo seveda prednost, saj je tam več sonca kot v Jesenicah, tovarniški dim in prah se kraju izogneta, ker leži stran od pihanja vetrov po dolini. — Branko Blenkus

GORENJSKI GLAS

TAKO SMO PISALI 1952...

ZAKAJ PEČE MESTNA PEKARNA NA JAVORNIKU SLABŠI KRUH KOT PRIVATNI PEK?

Čudno je to vprašanje, vendar potrebno. Komaj nekaj mesecev je minilo, odkar smo na Javorniku dobili Mestno pekarno, katero si je tukajšnje prebivalstvo zelo želelo. Že takoj prve dni po otvoritvi je bilo videti dolge vrste gospodinj, ki so dobesedno oblegale novo pekarno v želji, da bi dobile res dober in svež kruh. Glas o dobri kvaliteti kruha se je brž raznesel po okolici, pa tudi stranke iz najbolj oddaljenih predelov Javornika so prihajale.

Veseli smo potrošnikov pa je bilo kaj kratkotrajno. Ne vemo, ali je vodstvo obrata uspal velik promet in hvala odjemalcev, ali pa si morda misli, da so se stranke dobrega kruha že preobjedle, da danes prodajajo star in precej neokusen kruh. Pri tem se nam čudno zdi, da ima privatni pek na Javorniku boljše moko, ali pa zna bolje peči kruh. Na vsak način pa bi Mestna pekarna lahko prodajala vsaj sveži kruh. — Zdravko Štrumbelj

TEŽKOČE DELAVCEV PRI ZIDANJU HIŠIC

Ne bi našteval vseh težkoč, ki jih imajo naši delavci in usluž-

benci pri zidavi hišic z nabavljeno materiala in z iskanjem delavcev, zidarjev in tesarjev. Vsako pač trudi, da bi zgradil hišo za svojo družino v lastni režiji.

Dotaknil bi se le dveh problemov, ki bi se morali hitreje rešiti; prvo je, da jih je več, katero so dobili zemljo iz zemljiškega sklada, a prepis zemlje še ni izvršen.

Drugi problem je problem odkupljene zemlje. Koliko časa je potrebno, da postane lastnik, ve samo oni, ki je potekal postopek, ko kupuješ bari 600-700 kvadratnih metrov zemlje. Dogovor s prodajalcem pogodba, prošnja za prepis na OLO, nato na sodišče, pa še pri h geometru, da odmeri in tu ustavi vse. Pripovedoval mi je delavec iz Skofje Loke, da je trajal njegov nakup dve leti, pa je na spomlad tega leta pri h geometru v Kranju, so ga zavrnili, češ, da bodo zemljiško vpisali v mapo šele pozimi, ker se ne bavijo poleti s temi. Umestno bi bilo, da bi geometri v Kranju v tem primeru, ko gre za zgraditev stanovanjske hiše, le morali hitreje postopati.

Izmera in vpis zemlje v geometrske mape je namreč predpogoj, da sodišče vknjiži zemljo v zemljiško knjigo. Brez vpisa v zemljiško knjigo pa graditelj ne more dobiti posojila. Delovni človek, ki si hoče postaviti hišico pa seveda brez posojila nje ne more zgraditi.

IVAN JAN:

Ob 40-letnici tragedije v Udinem borštu

Medtem je komandir Janez Perko odšel na pogovore in poizvedbe k nekaterim svojim znancem v Duplje. Šlo mu je predvsem za čimbolj sveže podatke o orožniški postaji. Pri tem se je precej dolgo zadržal in verjetno ga je videl in slišal tudi kak nepoklicanec. Borci pa so pri kozolcu počivali in ga čakali. Vse to se je tako zavleklo, da se je to nedeljsko jutro začelo že daniti. Tovariše je začelo skrbeti, kajti nevarnost, da bodo odkriti, je bila vedno večja. Veliko pa jim je bilo od tega, da bi naslednji večer uspešno napadli orožniško postajo v Dupljah.

Ko se je komandir Janez Perko le vrnil, je po kratkem preudarku odločil, da se ne bodo umaknili pod Kriško goro, prikrili in odpočili da se bodo v bližnjem Udinem borštu, zvečer pa od tam šli na bližnjo orožniško postajo v Dupljah. Rekel je, da bodo od tod do Dupelj imeli čisto blizu, kar je tudi res. A res je tudi, da so zaradi nastajajočega dneva čimprej morali v gozd. Udin boršt, priljubljeni kraj Janeza Perka, pa je bil najbližji, in tako so prekršili povelje štaba o smeri umika, ter se spustili v Boršt. A že na poti od kozolca do Boršta se je zdanilo. Zavoljo tega je bilo nekaj ugovorov, toda zaupanje v hrabrega komandirja Janeza Perka in njegova odločnost sta odtehtala vse.

Po moko v Smukov mlin je odšlo vseh 65 bork in borcev, kolikor jih je prišlo izza Storžiča. Izmed teh jih je bilo 6 iz Kranjčevega bataljona. Ker pa si je Slavka Sibila-Tončka v mlinu poškodovala nogo, se je v spremstvu Lada Kunovarja takoj začela vračati proti taborišču. Oba sta bila iz 2. grupe odredov. V Udin boršt je torej šlo 63 borcev in bork. Zaradi dogodkov, ki so sledili, imajo vsi ti podatki posebno težo.

Komandir Janez Perko je nato vodil kolono ob Ziganji vasi, ki je tik pod Udinem borštom, da bi utrjene in zaspane borce pripeljal na primeren kraj. A tod, v Ziganji vasi, jih je že opazoval in štel izdajalec, plačan nemški vohljač.

Udin boršt so takoj nad Ziganjo vasjo dosegli v nedeljo, 13. septembra 1942 zjutraj, ko se je že povsem zdanilo. Janez Perko je kolono odvedel le kakih 300 metrov od roba gozda. Tu so utrjeni polegli in razen tistih, ki so bili razporejeni na straže, kmalu zaspali.

Od tod je odšel nazaj v Ziganjo vas Andrej Perko, Janezov brat, ki mu je bilo dovoljeno, da gre k znancem po puško in uniformo. Tega ni dobil, pač pa je prinesel hlebec kruha in slabo novico. Povedal je namreč, da so ga ljudje, ki so šli v cerkev videli in mu rekli, da ga zaradi svoje varnosti pač morajo prijaviti.

On pa jim je korajžno odgovoril, da se partizani tako ne bojijo nikogar več in naj ga kar prijavijo, če hočejo. To je bilo okoli 9. ure dopoldan. S tem je bila nevarnost za bataljon še povečana, vendar se tudi zdaj ni umaknil iz Udinega boršta. Borci so spali naprej.

A tedaj so Nemci že vedeli zanje. V Ziganji vasi je bil na delu vohljač (Jože Jašovec), reven klepar, ki se je bil z ženo priselil sem tik pred vojno. Hodil je tudi po hišah, popravljaval razno posodo, orodje, strehe in kaj takega. Ženo sta živela revno, takorekoč iz rok v usta. Ko je ugotovil (pomagala mu je tudi žena), kam so šli partizani, je to takoj sporočil Nemcem. A ne le on. Tudi v Dupljah so bili nemški ogledniki. Da je bilo tako, zvezo iz spominov policijskega polkovnika Hermana Franza, komandanta zloglasnega 18. policijskega polka gorskih lovcev.

Polkovnik Franz, ki je svoj štab imel v Kranju, je z Bleda, kjer je bil sedež Višjega vodje generalmajorja SS Ervina Rosenerja in generalmajorja Karla Brennerja, dobil nalogo, naj takoj pripravi napad v Udin boršt na Kokrški bataljon. Akcijo je takoj vzel v roke generalmajor Ervin Rosener osebno.

Policijsko poveljstvo na Bledu je že 13. septembra zjutraj vedelo, da je Kokrški bataljon napravil akcijo v Smukovem mlinu in celo to, da ga vodi Janez Perko. Nemški plačanec (ne le eden) je torej Janeza Perka prepoznal najkasneje med svitanjem, potem pa bataljonu skrivno sledil v Udin boršt, kar ni bilo pretežno. To potrjuje tudi navedba polkovnika Hermana Franza, ki na začetku opisov dogajanj okoli Udinega boršta pravi: »Dne 13. 9. 1942 zjutraj sem sedel v svoji štabni sobici v Kranju in sprejemal sporočila z

Bleda, ki so se glasila: V Udinem borštu opazena velika četa partizanov, med katerimi je tudi razvpiti Janez Perko.»

Udarnega Janeza Perka so se bali nemščurji in različni izdajalci, saj so neumorno trebil, češ, tudi sam ni bil. Zato so ga nemški priskledniki še posebej vztrajno zasledovali in o njegovih delih ročali Nemcem. Zaradi teke pozornosti gestapovsko-policijski voditelji tudi nanjani z njegovim imenom.

Zdaj se je končno ponudila priložnost, nemški policijski oddelki uničijo partizansko enoto, ki ji je pripadal tako znani Janez Perko. O hitrih začetkih akcije proti borcem in 3. čete 2. bataljona Kokrškega odreda, medtem utrjeni spali v Udinem borštu. Zgorajimi Dupljami polkovnik Herman Franza nadaljuje: *

Mojemu polku je bilo zaupano, da bo zanimala za partizane, ki se gibljejo na tem močju. Še ta dan, 13. 9. 1942 zjutraj sem zvedel, da se bo Perko ponoči zadržal v različnih krajih okoli Udinega boršta. Janez Perko so opazili tudi v Zgorajjih Dupljah, smo, kar se je dalo hitro, morali pripraviti napad na Udin boršt, da bodo partizane presenečeni.

Načrt, kako bomo napad izvedli, dogovorjen samo ustno, in sicer v Kranju sestavljanje pismenega povelja ni bilo. Polk so krepile tudi motorizirano-oklepane ki smo jih razmestili na obrobnih cestah Udinega boršta.

* Brez teh in takih citatov v tem zapisu ne gre za izjemno redki dokumenti iz tega časa in katerih sam dostikrat največ povedo.

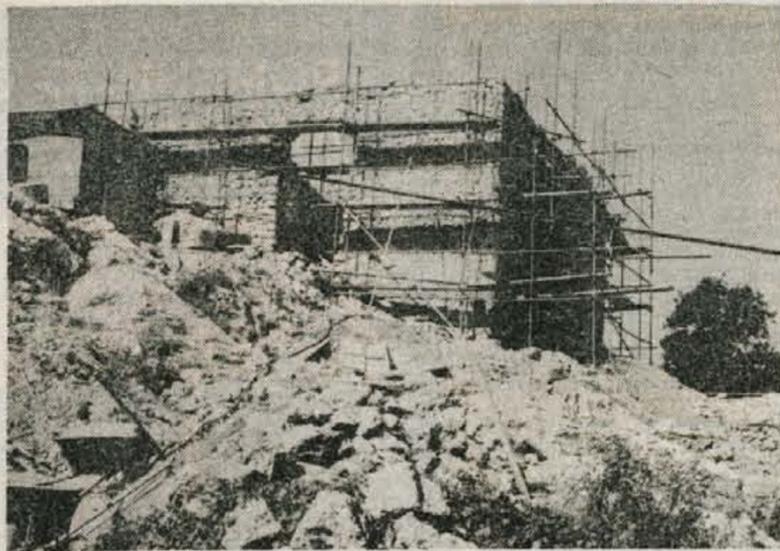
(se nadaljuje)

Kulturni koledar

KRANJ – V galerijskih prostorih Prešernove hiše so na ogled slikarska dela, portreti in uhožitja **Jozeta Krambergerja**. V galerijskih prostorih Mestne hiše se v okviru tradicionalne prireditve **Likovna prizadevanja na Gorenjskem** predstavljajo gorenjski slikarji, kiparji in grafiki novejši smeri. V galerijskih prostorih baročne stavbe v Tavčarjevi 43 si lahko ogledate razstavo **Otroški avtoportret**, delo učenec 6. razredov Osnovne šole Simon Jenko iz Kranja. V kleti Prešernove hiše so na ogled risbe, študije in skice akademskega slikarja **Milana Batiste** iz Kranja. Razstave so tako kot stalne zbirke Gorenjskega muzeja odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih so zaprte.

ŠKOFJA LOKA – V galeriji na loškem gradu je odprta razstava likovnih del akademskega slikarja **Darka Slavca**. Razstava je odprta tako kot stalne zbirke Loškega muzeja med tednom od 10. do 17. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 9. do 17. ure.

TRZIC – V paviljonu NOB je vsak dan, razen ob ponedeljkih, med 17. in 19. uro odprta razstava del mladih, ki so nastala na **ex temporu** ob letošnjem srečanju internirancev na Ljubelju. Razstavljenih je 37 risb in temper, ki govore o obsodbi nasilja. Ogledate si jih lahko vse do konca avgusta. V galeriji Kurnikove hiše pa se s svojo prvo samostojno razstavo lesorezov predstavlja umetnik – samouk **Lado Krmec** iz Britofa pri Kranju.

Takole so videti ruševine Malega gradu v teh dneh, ko potekajo restavratska dela. Obiskovalcem Mali Grad kajpak v tem času ni dostopen. Foto: D. Z.

Nova podoba Malega gradu

Kamnik – Potem ko se je pred kakim mesecem v hudem neurju zrušil eden od zunanjih kotov obzidja kamniškega Malega gradu, so priložnostna popravila kanili izkoristiti za temeljito obnovo in restavriranje. Takratno neurje sicer ni povzročilo velike škode, saj je bilo obzidje že dlje časa potrebno obnove, pa vendar je arhitekta ta okoliščina prisilila k takojšnjemu ukrepanju. K sreči so nemudoma dobili tudi zagotovilo občinske in republiške kulturne skupnosti, da bošta financirali izgradnjo in restav-

riranje, tako da večjih zadržkov ni bilo.

Tako že ves mesec potekajo dela na starem obzidju zgodovinskega Malega gradu. Trenutno se delavci pod vodstvom blejskega restavriatorja Pelka spopadajo z grobimi zidarskimi opravili. Utrjujejo namreč zunanje stene gradu, ki so debele od metra do metra dvajset centimetrov. Na obzidje nameravajo postaviti potem tudi novo ostreže, nato pa jih čaka še notranja obnova in ureditev tega kulturnozgodovinskega spomenika. Če se bodo res lotili podrobne prezidave gradu, potem jih do zime čaka še veliko dela.

Trenutno je Mali grad za obiskovalce zaprt. V glavni turistični sezoni, ko bi ga verjetno obiskalo precej tujcev in domačih turistov, so goste s tem za marsikaj prikrajšali. Vendar pa je bil za obnovo že skrajni čas, tudi denarna sredstva so zagotovljena in letos bodo verjetno uspeli ceneje olepšati ta spomenik zgodovine kot bi ga prihodnje leto ali še kasneje.

Podrobnosti o tem, kako poteka restavriranje Malega gradu, bomo objavili v prihodnji številki, ko bomo k besedi povabili tudi restavriatorja mojstra Pelka in predstavnike Zavoda za spomeniško varstvo Bojana Sleglja in Milana Sagadina, ki vodita arheološka in arhitektska dela. D. Z.

Samorastniška izpoved

V galeriji Kurnikove hiše v Trziču te dni razstavlja svoje lesoreze umetnik-samouk **Lado Krmec** iz Britofa pri Kranju. Ambient častitljive obrtniško-kmečke stavbe iz 18. stoletja je obogatil s svojimi lesorezi, uglašeni na sorodno časovno in stilno naravnost obdajajočega prostora.

Razstavišče Kurnikove hiše, ki je zdaj že peto leto izhodišče za slikarje samorastnike je dosedaj gostilo že dvajset prvih samostojnih razstav uveljavljajočih se likovnikov. Temu načelu sledi tudi s pričujočo razstavo Lada Krmeca iz Britofa pri Kranju. V svojem rojstnem kraju je zasidran kot tvoren režiser ljudskih iger, kot pevec, kot kulturni animator v pravem ljubiteljskem pomenu.

Lesorez mu je uteha po trpkem in trdem življenju. Z njim se vrača v dni, ko je iz preprostega kmečkega fanta kipelovo živo zanimanje za izpovedno umetnost, za igro, petje. Izzveneva v lesu, v katerega vrezuje motive iz kmečkega delovnega vsakodneva, iz dni, ko sta konj in človek v delovni simbiozi predstavljala del kulturne krajine. V drugi smeri se zateka Lado Krmec v izginjavajočo kmečko domačnost, korajda arhaično sliko kmečke izbe z zibko, »velbi«, okorno tesanimi javorovimi mizami, z ljudmi, skrčenimi v svoj delovni ritem.

Od tu do Gasparija ni daleč! Motivika njegovih del mu je zelo blizu. Razlikujeta se v tem, da je pravilčnost Krmečevih lesorezov prežeta z neko trpkostjo ožnostjo, Ni več le etnografski zaris neke preteklosti, je slika življenja, ki ga je preстал nekdanji kmečki proletarec.

Slikarjeva govornica v lesu sledi zarisani risbi sprva tipajoče, nato pa se vedno pogumneje globi v prostor in ujame željeno perspektivo. Vedno ostaja na trdnih realističnih tleh, sledi utripu resnice.

Njegova izpoved je izpoved samorastnika.

Janez Šter

Komorni zbor A. T. Linhart

Pomemben kulturni dogodek v okviru počastitve občinskega praznika Radovljice se je odvijal v petek, 4. avgusta, zvečer v avli radovljiške graščine. S samostojnim koncertom ob tridesetletnici obstoja se je predstavil komorni moški pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice. Poslušalcem je zapel šestnajst pesmi, spored je popestril tudi harmonikarski orkester domače glasbene šole.

V predstavitvi zbora je bilo med drugim izrečeno: zbor sodi med najbolj prizadevne in uspešne kulturne skupine in je veliko prispeval k razvoju amaterske in še posebej pevske kulture v občini. Zvesto nadaljuje bogato pevsko tradicijo radovljiških pevcev, ki so začeli organizirano delovati že leta 1920, prekinila pa ga je druga svetovna vojna. Pevska skupina je bila ponovno organizirana že leta 1945, delovala je v okviru kulturno umetniškega društva. Leta 1952 se je zbor osamosvojil in si nadel ime po znamenitem rojaku, katerega ime nosi še danes.

V tridesetih letih se je izmenjalo nekaj nad štirideset pevcev, med njimi sta dva, ki sta vztrajala vseh trideset let in sta seveda še danes nepogrešljiva. To sta Ivan Ravnik in

Svetozar Pezdič. Pri umetniškem vođenju so se zvrstili dirigenti: Anton Kobentar, Anton Dolinšek, Slavko Bole, Andrej Arnot, Janez Bole, od novembra lani pa zbor vodi Anton Iskra, mladi pedagog radovljiške glasbene šole.

V današnji sestavi sodeluje trinajst pevcev, kar je pravzaprav za tako velik kraj kot je Radovljica z okolico razmeroma skromna številka. Ni skrivnost, da je najbolj peereče prava pomanjkanje pevcev. Kljub prizadevanju vodstva zbora ne uspe pridobiti novih, zlasti mladih pevcev.

Zboru velja izreči priznanje za tesno in plodno sodelovanje ter povezovanje z družbenopolitičnimi in kulturnimi organizacijami v lokalnem in občinskem merilu. O tem govore številna priznanja, med katerimi velja omeniti tudi pred dnevi pridobljeno najvišje priznanje radovljiške občine. Njihov delež je nepogrešljiv na proslavah in drugih slovesnostih, na gostovanjih po domovini in izven nje. Prijetno doživetje za turiste pa so tradicionalni koncerti julija vsako leto na blejskem otoku, ki so zanimivi tudi zaradi nevsakdanjega ambienta, kakršnega nudi tudi baročna dvorana radovljiške graščine.

Mาร์jan Gašperin

Trinajsti festival domače glasbe

Ptuj – Pred vrati je trinajsti festival domače glasbe Ptuj 82, ki bo 3. septembra na letnem prirediteljskem prostoru v Ptuj. V primerjavi s preteklim letom bo letošnji festival trajal namesto dva le en teden, ko se bo občinstvu predstavilo karindvajset ansamblov iz vse Slovenije, tudi z Gorenjske. Vsak bo izvedel po dve novi domači viži v obliki valčka in polke. Letošnje prireditelje pripravljata Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Zavod Radio-Teknik Ptuj. Organizator je ptujski radio, pokrovitelj pa kot že vsako leto doslej Kreditna banka Maribor s poslovno enoto Ptuj.

Strokovna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki Zveze kul-

turnih organizacij Slovenije, RTV Ljubljana, Radia Maribor in gramofonskih hiš, bo nastopajoče ansamble razvrstila v štiri kategorije glede na kakovostno raven izvajanja skladb. Podeljene bodo tri nagrade občinstva za melodije in nagrade strokovne komisije za najboljše besedilo.

Polke in valčki s ptujkega festivala, ki jih preko zime gledamo na naših malih zaslonih, bodo kot že tolikokrat doslej, ogreli dlani številnemu občinstvu in nudili prijeten, vever večer s priljubljenimi oblikami domače zabavne glasbe. Ptujski radio obvešča poslušalce, da bodo vstopnice za festival v prodaji teden dni pred samo prireditvijo.

Drago Papler

Ohrid v paketu (z biserom)

... Iz erkerja ali skozi visoko okno čutite ali vidite, kar – vsaj zdi se tako – je bil poglavitni smisel te arhitekture in največja potreba ljudi: zrak in sonce, in lepote ob pogledu na jezero in njegovo okolico...

Tako je o svetlem mestu ob jezeru dejal naš nobelovec Ivo Andrić, o jezeru, ki sodi med najstarejše na svetu in ki ga v letošnjih turističnih paketih vabljivo ponuja Kompas. In čeprav nisem prijateljica paketov, ker raje raziskujem na lastno pest, me je fatamorgana praznih bencinskih črpalk z napisom: bencina ni! navdihnila, da smo segli po paketu z dvojnimi biserom. Prvi je bil hotel z istim imenom, nedaleč od Struge, drugi pa je preprosto sinonim za lep dopust.

Hotel Biser, zgrajen v starem makedonskem slogu in stisnjen k živi skali, se v petih nadstropjih spušča k obrežju. Ni prevelik in gost je v njem še gost, ne le številka, njegov poglavitni mik so kulinarčne dobrote – ohridsko postrv pripravijo le na osem načinov –, sijajna zunanja in notranja ureditev in za mlade dober disco z najboljšim makedonskim discjockeyem. Tudi nad postrežbo ni negotovati, čeprav se med hitrimi Gonzalezi navede tudi kašen v počasnem posnetku, a to je le za popestritev, ne za slabo voljo. Od treh menuev pri kosilu in večerji je eden makedonski in vsem, ki jih zanimajo te slastne jedi, postreže glavni natarar tudi z nadrobni receptom. Teletine je toliko, kot bi sejali teleta kot peteršilj.

Po dveh dneh, ko človek za prvo silo zaplava in razišče bližnjo okolico – tik ob hotelu je ženski samostan Sveta Bogorodica Kalište, 30 metrov nad v skalo vklesano jamsko kapelico in puščavniškimi celicami, lepimi freskami iz 15. stoletja, pa tudi posvetnimi dobrotami, z domačim vinom (60 din), žganjem (150 din) in kravjim sirom (200 din kilogram) – ga zamika, da bi pretegnil noge v kakšnem večjem kraju, v Strugi ali Ohridu.

Kdor ima rad vrvež, živo pisane noše, peleta zrele zelenjave in sadja, barantanje, lepe preproge – čeprav je med njimi dosti kiča – ne sme zamuditi sobotnega struškega sejma. Prava paša za oči in uho. In ko mu

postane prevroč, se lahko umakne v veliko, lepo urejeno avlo hotela Drim, se ohladi z mrzlo pijačo in si nabere moči še za sprehod po mestu. V starem delu je nekaj lepih hiš iz 19. stoletja, čudovite so ikone v cerkvi Svetega Georgija iz 13. stoletja, najbolj zanimiv pa je prirodoslovni muzej z bogato zbirko ptic, rib in redkih žuželk iz jezerske okolice. V novem delu se veliko gradi, med drugim tudi sodobni center za dializo (zdaj jo imajo v hotelu Drim). V večernih urah je še posebej privlačen pogled z mostu, ta veže levi in desni breg Črnega Drima, ki prav tu odteka iz jezera: Nekoč je Struga najbolj slovela po lovu na jegulje, saj se je v davni imenovala Enhalon, kar v stari grščini pomeni jegulja, zdaj pa z velikimi koraki poskuša najti svoje mesto tudi v zdravstvenem turizmu.

Na jezerski obali med Strugo in Ohridom je namreč vse polno počitniških domov, okrevališč in bolnišnica za kostno tuberkulozo. Čeprav zleze živo srebro poleti nad 30 stopinj C, vročine ni težko prenašati, saj na obrežju vedno pihlja. V poletnih mesecih vleče s celine »vetrenjaka«, navede pa z jezera »strmeča«.

Tisti, ki se rad potika okrog izkopanin, si bo ogledal nekropolo pri vasi Trebenište, 10 km od Ohrida, kjer so med 1918 in 1934 odkopali trinajst grobov in našli v njih umetelno oblikovane in okrašene zlate maske in sandale, zapestnice, srebrne in s človeškimi in živalskimi figurami okrašene bronaste vaze, čelade, prstane in še druge predmete. Žal je ta zaklad shranjen v muzejih Beograda in Sofije, vse, kar so arheologi našli po drugi vojni, pa je na ogled v ohridskem muzeju.

Na organiziranem izletu so hotelskim gostom odmerjene v Ohridu le štiri ure in če odštejemo še vožnjo, od Bisera do mesta je okoli 20 km, se ogled spremeni v mimohod, na katerem ni mogoče vsega videti, čeprav ni izpuščena nobena večja znamenitost. Kdor hoče počasi in z užitkom spoznati jezerskega lepota pa vzame jutraj lunch-paket in se poobžno odpravi od ulice do ulice starega dela mesta.

Najlepše je začeti ogled pri starodavnem CĪNARU nasproti Ali Pašine džamije. V senci te velikanske, nenavadno raščene platane se človek razgleda po živahni ulici 4. julija, polni starih delavnic in novih, dobro založenih manjših in večjih trgovin, med katerimi so za ženske najbolj privlačne tiste z ohridskimi biseri; v izložbah se blešči uhani, ogrlice, zapestnice, verižice, glavnički, obeski, ena sama zapeljivost, ki se ji le malokateri ubrani. Od biserov pritegnejo pogled veliki lepaki s sporedom Ohridskega poletja pa lepaki s športnimi prireditvami, dokler v pristanišču, pred novozgrajeno Ribjo restavracijo ne zadiši po pečenih ribah. Slastna skušnjava s kozarcem mrzlega piva ali še bolj hladnega vina! Kaj bi z lunch-paketom?! In med čakanjem na znamenito postrv se oko ujame med bujno sredozemsko rastlinje, ciprese, platane, živopisane vrtnice v pristaniškem parku. Sonce, ki žge na jezero, ga spreminja v srebrno ploščo s si-

njimi odsevi! Ne pravijo mu zaman makedonsko morje.

Ohrid sam je živahno mesto, razgibano, kakor je razgibana njegova zgodovina. Že v 4. stoletju pred našim stetjem je bilo tu naselje Lihnidos (v stari grščini svetel, bleščeč), in tako se je imenovalo tudi jezero. Pozneje, ko so Rimljani dokončno osvojili Makedonijo, je postal Lihnidos veliko in bogato središče ob znani VII Egnatii, ki je povezovala jadransko morje z egejskim. S prihodom Slovanov je dobilo mesto novo etnično podobo. Ni bilo več Lihnidos ampak Ohrid. Legenda pravi – dokazano pa ni – da izvira novo ime slovanske »vo hrid« – na skali, prvikat pa ga zasledimo v protokolu konstantinopolskega koncila v letu 879. S prihodom Klimenta in Nauma, učencev Cirila in Metoda, pa postane mesto žarišče slovanske kulture sploh.

Alenka Bole-Vrabec

Prihodnjič: Mesto stoletij

KAREL LESKOVEC TRNULJE

3

Oče se ni oglasil, ker nas verjetno ni začutil. Občepeli smo na peči, ki je bila prav tako mrzla, kakor da bi sedeli na hladnem betonu v hiši na tleh. Takrat peči nismo več kurili. Še v mrzlih zimskih dneh se ni smelo razmetavati s kurjavo. Tiščali smo se v kotu na peči kakor piščanci in čakali, kdaj bo pokukal prvi svit novega dne skozi okno. Zunaj se je pripravil lep dan. S peči smo videli skozi okno čisto modro nebo, na katerem je še tu in tam rahlo sijala kakšna zvezda. Doli v dolini pod hišo je bilo v temačnem jutru videti sivkasto meglo. Čez dobro uro je hišo osvetlil novi dan.

Iz kamre se je skozi priprta vrata zaslišalo škripanje postelje. To je pomenilo, da je mati vstala. In res, tudi kamrinska vrata so se kmalu oglasila. Še preden je mati dobro stopila v hišo, je pogledala na peč in skoraj jezno dejala: »Za božjo voljo, kaj pa norite! Saj semanji dan ne bo nikamor ušel.« Poznali smo jo, da je rekla hudo besedo, se pa zato še malo ni jezila. Iz kamre je prinesla očetov suknjič in ga zagnala na peč, da smo se z njim pokrili.

Do sejma je bilo še dovolj časa. Mati je morala postoriti še kopico stvari, preden je rekla: »No, zdaj pa gremo!« Nahranihi kravo in prašiča, skuhati zajtrk, dati najmanjšim otrokom jesti in pospraviti po hiši. Oče je vstal pozneje. Ni ga dosti brigalo, zakaj smo se dvignili tako zgodaj. Ko je stopil skozi kamrinska vrata, nas je ošvrknil s pogledom, rekel pa ni nič. Po zajtrku je zadel sekuro na ramo in odšel v sosedovo gmajno pripravljat drva. S tihim ponedeljkom, ki nam skoraj vso noč ni dal spati, je v sebi opravljal prejšnji dan.

Ob takih priložnostnih smoti bili vsi do zadnjega ubogljivi in pohlevni. Niti z eno rečjo, pa naj je bila še tako majhna in brez pomena, nismo smeli priti z materjo navzkriž, ker bi se mogoče zgodilo, da bi moral kdo zaradi neposlušnosti ostati doma. Komaj se je začel njen glas iz kuhinje, smo poskakali s peči in bili vsi kakor eden pripravljeni storiti, kar je zahtevala.

Zunaj se je porajal tako lep sončen dan, kakor da se tudi on z nami veseli vaškega praznika. Oče je pred odhodom zunaj na pragu govoril z materjo. Beseda je najbrž tekla o semnju. Otroci bi radi videli, da bi šel z nami tudi oče, vendar se mu tega nobeden ni upal reči. Vedno smo sveto verjeli, da je prav, kar stori. Ko se je izgubil v bregu, je v hiši zažvrgolelo. Kadar je bil on doma, smo bili bolj mirni. Res je bilo, da je mati včasih hudo zaropotala in če ni šlo drugače, koga prijala za ušesa, ali to je bilo vse drugače, kakor če je oče posegel vmes.

Okoli sedmih je bila mati z jutranjim delom gotova. Ukazala je: »No, zdaj se pa le hitro pripravite, zakaj časa imamo bolj malo. Čez dve uri moramo biti doma zaradi kosila in malih otrok.« Hitela je po hiši, pospravljala in spotoma naročala, kako naj delamo, da bomo čimprej gotovi. Hitro smo se razkropili po hiši kakor kokoši, kadar se vanje zaleti lisjak. Potem smo stekli pred hišo in drug drugega polivali z vodo, da smo si umili umazana lica in noge. Bog ne da, da bi se kdo zmočil za ušesi ali celo za vratom. To se je zgodilo le ob velikih cerkvenih praznikih, kadar nas je mati drugega za drugim prijala za skuštrano glavo in mu jo porinila v škaf. Ko smo končali, smo se s krikom in vikom spet vrnili v hišo in nekaj se nas je zagnalo naravnost k materi, da smo obrisali nosove kar ob predpasnik, drugi pa v cunjjo, ki je bila najprej pri roki.

V kamri sta zajokala najmlajša. Prvi je že shodil, drugi pa je bil še v plencah. Mati ju je nahraniła z mlekom in kruhom, da sta se umirila in utihnila. Sestro Karlino, ki je bila toliko stara kakor jaz, je najbolj stiskala skrb, da bo morala zaradi obeh ostati doma, če v kamri ne bo miru. Kaj bi se ji moglo zgoditi hujšega, kot če bi morala na tak dan čuvati otroke! Drugi smo se potrudili, da ne bi delali po nepotrebnem vrišča in da bi najmlajša spet zaspala.

Ni še minilo dosti časa, kar se je umaknil zadnji sneg in je po sončnih bregovih začenjala poganjati mlada trava. Ko je pobralo ves sneg in je okoli vasi zadihala pomlad, smo se morali posloviti od čevljev. O tem, kdaj bomo jeseni obuli čevlje in kdaj jih bomo spomladi sezuli, je odločal oče. Takrat so bili že spravljeni in do prvega jesenskega snega jih ni smel obuti nobeden. Dostikrat je bilo pri hiši tako, da nismo

mogli vsi ob istem času ven, ker nismo imeli vsak svojih čevljev. Ne vem, kako bi šli tisto jutro vsi na semenj, če bi morali iti obuti. Če ni bilo snega in mraza, z obualom ni bilo težav in je bilo preprosto oditi od hiše.

Mati se je napravila v zakmašno obleko in na glavo je zavezala lepo židano ruto, ki jo je nosila le ob velikih praznikih. Vsi smo se strašansko veselili semnja, le mati še zdaleč ni bila vesela. Tiho se je prestopala sem in tja in vmes boleče vzdihovala. Včasih se mi je zazdelo, da se preveč obira po hiši in da sama ne ve, kaj išče. Vsi smo bili pripravljeni in smo jo nestrpno čakali pri vratih. Stopila je k podolgovatemu predalniku ob kamrinem zidu in odprla vrhni predal, v katerem je hranila denar. Vsem nam je zaigralo srce, ker smo upali, da je to storila zaradi nas. Samo Karlina je imela en dinar. Dobila ga je, ko je šla sosedu voščiti za god. To smo vedeli le mi, ker bog ne da, da bi za to zvedela mati ali celo oče, da ga je vzela za zahvalo.

Obstali smo pri vratih in gledali, kaj počne mati, ki je še zmeraj stala pri omari in v roki držala pločevinasto škatlo z denarjem. Vse dokler nismo prišli na sejem, ni nobeden potožil za denar. Prej si tega nismo mogli privoščiti, ker bi se naše veliko pričakovanje podrlo. Čisto preprosto bi se končalo. Mati bi dejala: »Boste pač ostali doma.« Bili smo izkušeni, kako moramo ravnati ob takih priložnostih. Prej nam je dostikrat prišel do ušes žalosten materin glas, ko je v skrbeh zatarnala, da pri hiši ni denarja niti za sol. Otroci smo bili brezbrizni do revščine, ki smo jo sicer občutili povsod okoli sebe, kljub temu pa smo dobro vedeli, koliko pomeni en sam dinar.

Mati je zaprla predal in se obrnila k nam, ki smo še vedno stali za vrati in čakali, kdaj bo rekla: »Otroci, zdaj pa gremo!« Ni izrekla besed, ki smo jih željno upali čuti: »Nate, tu ima vsak svoj dinar.« Ne, tega ni rekla, samo pogledala nas je. Opazil sem, da bi se nam rada nasmehnila, pa ji gube na obrazu tega niso pustile. Prav tako kot da je vedela, da bi za dinar kupili pomarančo ali kaj sladkega.

Potem nas je prijazno pobožal njen glas: »Obrnite se, da vidim, kako ste se napravili in umili.« Vsakega je posebej pogledala in že smo hkrati vsi hoteli zgrabit za kljuko pri vratih. »Ja, kakšen pa si ti?« sem iznenada zaslišal očitajoče besede. Potegnila me je za cajgast suknjič, ki mi je visel kot vreča čaz zadnjico. Ni bil moj, nosil ga je starejši brat, zato mi je bil prevelik. »Noge, noge pokaži! Poglej, kakšne imaš. Prav nič nisi boljši od prašička,« me je karala. Ko smo se zunaj umivali, je še posebej naročila, naj ne pozabimo na noge. Seveda smo jih umili, vendar le s predaj. Kdo bi si jih umival zadaj, saj jih ni videti. Najbolj umazane sem imel jaz ali pa sem se tako nerodno postavil, da so se njene oči uprle v moje črne pete. Brez izdatnega mila jih ni bilo enostavno umiti. Zmazanija se je kar prirasla za kožo. Če bi jo hotel sprati z njih, bi jih moral dobro dolgo omakati v topli vodi. Če me ne bi bila zalotila pri vratih, pozneje tega ne bi opazila. Ko smo stopili na prašno pot in na cesto, je bilo prav vseeno, ali so bile noge umite ali ne. Za umivanje je bil z nami zares križ. Kadar se je bilo treba umiti, smo se izogibali vode kot gadje, čeprav smo drugače radi čofotali po njej.

Tako se je mati s kopico otrok odpravila na semenj. Po poti, ki pelje proti glavni cesti, smo nekaj časa šli sami. Že pri prvi hiši nas je dohitela sosed. Tudi okoli nje se je sukal kupček otrok. Komaj smo čakali, da se zapodimo naprej in čimprej pridemo v vas. Ženski sta po našem hodili strašno počasi, mati pa nas ni pustila, da bi se sami zapodili na semenj. Blizu vasi smo jima le utekli, ker se tako ni dalo zdržati.

Med farno cerkvijo, zadrugo in župniščem je precejšen prostor. Tu je bilo glavno sejmišče. Zazdelo se nam je, da se nikjer na svetu ne more zbrati toliko ljudi kot na sejmu v naši vasi. Na sejmskem prostoru je bilo največ otrok. Kamor si pogledal, smo se vrtili sem in tja kot vrabci. S široko odprtimi očmi smo opazovali pisane dobrote na nizkih stojnicah, za katerimi so stali možki ali ženske. Na ves glas so ponujali svoje blago in zatrjevali, da ni nikjer tako poceni kakor prav pri njih. Ko smo prišli v gnečo ljudi, se nismo več ločili od materinega krila. Stalno smo se vrteli okoli nje, da je včasih v jezi koga pahnila proč in nas kregala, naj ne bomo zmeraj pod nogami. Za materino obleko se nismo držali zaradi strahu, da bi se izgubili, temveč da bi morebiti le dobili kakšen dinar.

Stal sem zraven stojnice in se s komolcem naslanjal na desko, ki je bila ovita z rožastim papirjem. Po stojnici so bile naložene rumene pomaranče kot kup zlata. Dišale so, da se njihovega vonja nisem mogel naučiti. Pa ko bi bile le pomaranče! Tam so bili še piškoti, čokolade in bonboni raznih barv, velikosti in oblik. Čudovite vonjave so mi dražile nos. Še teže sem se odtrgal od druge stojnice, kjer so bile razpostavljene igračke vsake vrste, orglice, kot sonce svetle trobente in še toliko reči, da nisem vedel, kam bi gledal in kaj občudoval.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(43. zapis)

Kar ne morem se odtrgati od teh lepih in mirnih krajev okrog Osovnik, ki jih še divji turizem (ali »zavožena civilizacija«) ni oskrnil. — »Vikendov« ali — bolje — »počitniških hišic« je tu tako malo, da bi jih lahko naštel le na prste ene roke, pa še bi ostal kak prst!

NOB V LOČNICI

Poleg groba padle partizanke imajo v Ločnici tudi dostojen pomnik petnajstim borcem, padlim na tem področju. Stoji na vzhodnem robu ceste od Sore proti Trnovcu. Dva metra visoka apnenčasta skala z vklesanimi imeni padlih junakov je primer skrbno vzdrževanega pomnika NOB. Zanj skrbi borčevska organizacija iz Medvod.

V dolini Ločnice je bila v letih 1943–1944 partizanska tiskarna »Dome«, pozneje pa kurirska postojanka, dokler je sovražnik ni odkril — tik pred osvoboditvijo — 7. aprila 1945! V spodnjem delu Trnovca, ob izlivu Govejškega potoka v Ločnico, so partizani Nemce večkrat pričakali v zasedi in užgali po njihovih čeladah.

Ločnica je veljala ves čas okupacije kot »partizanska dolina«, ne prav od rok, a zadosti gozdnata in malo obljudena.

FINŽGARJEVA SORA

Saj bi res lahko kako drugače označil to sicer zelo znano vas nad desnim bregom Sore, že v bližini Gorican, Preske in Medvod.

A se mi vidi Sora slejkoprej tako tesno zvezana s Finžgarjevimi imenom, da jo v tvegam tako imenovati — Finžgarjeva Sora.

Seveda je znano, da je v Sori služboval kot beneficijant (t.j. duhovnik, ki uživa določene dohodke, opravlja pa začasno tudi posle župnika ali pa mu vsaj pomaga) naš prvi pesnik-umetnik Valentin Vodnik, takrat še frančiškanski pater Marcellijan. Ljubljanski škof Herberstein ga »vun pošlje, duše past« in sicer v Soro. »Pasele jih je tu od 10. aprila 1784 do 15. februarja 1785.

Potem pa se je v teku stoletja zvrstila v Sori cela vrsta duhovnikov (župnikov, kaplanov in beneficijantov), od katerih kot kulturnega delavca omenim le zgodovinarja Ivana Vrhovnika — vse do podjetnega Bitenjčana Franca Porente v letu 1881 — sto let je poteklo od tedaj — ki je podrl staro in začel graditi novo, trdnjšo sorško farno cerkev.

No, potem pa so prišle nad Soro hude razprtije med župnikom in farani, bolj politične kot verske.

Sele Finžgar je prinesel spet mir in spravo v ozračje, zastrupljeno z vaškimi zdrahami.

»ZRLE NISO LEPSIH KRAJEV MI OČI...«

Tako je pisal o Sori Ivan Jenko, brat pesnika Simona Jenka.

Lega vasi je zares slikovita: gručasta vas na vršaju že kar precej v bregu pod vzhodnim vznožjem Homa (t.j. Holma!), 717 m visokega. Domačinov je le kakih 250 — četudi bi po markantni, od daleč vidni farni cekrvi sklepal, da tod leži večja vas.

Vaščani so v pretežni večini kmetje, veliko pa je tudi delavcev, ki jim: režejo kruh bližnja tovarna ce-

Bronasto poprseje F. S. Finžgarjeve cerkvi v Sori (delo kiparja B. Kunaverja)

luloze na Ladni in medvoške varne (Color, Tesnilka, Sora in stilna). Še več pa je polkmetov, poldne služba, popoldne domači zemlji.

Pred desetletji polproletarci bili tako zaželjena plast prebivalstva, ne v mestih, ne v vaseh. Da pa vemo, da je prav tak življenjski ritem mnogim marljivim ljudem pomogel k blagostanju, k lepim, novim hiš in sploh k nemu življenjskemu standardu, veda so pri vsem tem igrali odločilno vlogo ugodni krediti, vsekakor tudi prisilovična gorenjska garnost, varčnost in delavnost — naj leti še toliko zboldljiv na renjsko ohrnijo! Sicer pa Gobaškaški zapravljivci res nikoli bili.

Usodna veriga iz Finžgarjeve ske drame »Veriga«

öbramba

öbramba

öbramba

öbramba

25 Radovan Timotijević

I. DESANT NA DRVAR ALI SKOK V PRAZNO

»Gospod untersturmann, «jaz bom snemal vašo akcijo.«

»Prav, toda bodite vedno poleg mene,« mu je odgovoril Sieg.

Ob sedmi uri je komandant nemškega letalstva polkovnik Hagen pozval izvidniško ekipo, ki je dežurala v zraku:

»Zvezda 2 kliče '91'. Ali vidite '87'?»

»Prav sedaj prihaja iz jugovzhodne smeri,« je odgovoril pilot.

»Spustite se nižje, dokler se ne izkrcajo,« je ukazal polkovnik.

Šifra »87« je bila oznaka za 2. skupino 4. transportne eskadre, ki je prevažala padalce z letališča Ečka. Kakih trideset trimotornih transportnih junckerov JU-52 je priletelo iz jugovzhodne strani Drvarja in začelo vzdolž Drvarske doline sejati padalce. Lovci so z višine 2000 metrov spet naskočili svoje cilje z namenom, da bi zaščitili desant, dokler ne bo pristal na tleh. Drugi lovci, ki so se zadrževali na višini 3000 metrov, pa so čakali na zračni boj z zavezniškimi lovci.

PADALCI V PEKLU

Ko so se padalci začeli spuščati na travnik pred Pečino onstran Unca, jih je tovariš Tito opazoval s terase pred barako. Bilo jih je 314 in nebo se je kar pobelilo od njihovih padal.

Vrhovni komandant je ukazal, naj takoj organizirajo protidesantno obrambo. Medtem so borci Spremljevalnega bataljona že začeli obstreljevati padalce, ki so se dokaj hitro bližali tlu. Komandant Spremljevalnega bataljona Mića Janković je začel razporejati borce, da bi zaščitil tovariša Tita in Vrhovni štab. Tovariš Tito pa je poleg tega poslal kurirja v štab 6. liške divizije v Kamenici z ukazom, naj takoj napoti enote v Drvar.

Boj se je razplamtel. Gojenci Oficirske šole so bili takrat v nekem gozdičku ob Uncu, kjer naj bi ob sedmih začeli pouk. Brž ko so opazili padalce, so na povelje komandanta šole generala Branka Poljanca pohiteli v Šipovljane po orožje. Njihova šola je bila v Vujičevih hišah pod Runjevico, kamor so hitro prispeli, toda orožja za tak boj ni bilo dovolj. Imeli so le nekaj pušk in pištol.

Tako so krenili proti Drvarju, kjer naj bi se srečali z do zob oboroženimi padalci. Brez zaustavljanja so pri sejmišču in tovarni celuloze napadli Rybkovo skupino »Rdečica«.

Kakih dvajset transportnih letal junckerov je poletelo proti Banjaluki kot drugi val desanta, druga letala pa so se vrnila na zemunsko in pančevsko letališče.

Ob 7.10 so zračni izvidniki spet poklicali štab polkovnika Hagen:

»'89' in '94' na višini 2000 metrov iz severozahodne smeri!«

»Sprejeto!« je odgovoril operativni oficir Lube.

Slo je za šifre 2. skupine iz Cerkelj in 3. skupine 1. zračnodesantne eskadre iz Lučkega. Skupina je vlekla za seboj 34 jadralnih letal s 340 možmi. Ko so prileteli prek planine Osječene, so se jadralna letala odpela, piloti pa so jih v krogih planirali proti Drvarski dolini. Medtem so štuke in lovci ponovno z vso močjo napadli bližnjo okolico Drvarja.

Sedaj pa je bil tudi naš ogenj že bolje osredotočen in organiziran. Z vsem orožjem so začeli obstreljevati jadralna letala. Spremljevalni bataljon in Oficirska šola sta sprejela neenakopravni boj in s svojim ognjem razbila bojno razporeditev jadralnih letal, ki se niso spustila natančno tja, kamor bi se morala.

Dve jadralni letali sta prerešeta strmo-glavili na tla. Od esesovcev, ki so bili v njih, ni niti eden ostal živ. Razbilo pa se je še več drugih letal, kajti spričo našega mitralješkega ognja so morala pristati na nedostopnem zamljišču.

Kapetan Milorad Janković, komandant Spremljevalnega bataljona Vrhovnega NOVJ

Frankfurtska zelena omaka

Nemci jo imajo najraje pri kuhani govedini. Poda se pa odlično tudi k drugemu pustemu mesu in celo k ribam.

Za 4 osebe potrebujemo naslednje: 2 jedilni žlici majoneze, 1/4 litra sladke smetane, po en šopek peteršilja, kopra, drobnjaka, krebuljice, citronine melise, boráge, janeža, kislice in 2 jajca. Če nimate pri roki vseh vrst naštetih zelenjav, dajte več tiste, ki je pač imate in dodajte še žličico sesekljanih kaper.

Jajca kuhamo deset minut, jih oblijemo z mrzlo vodo, olupimo in narezemo na koščke. Majonezo zmešamo s sladko smetano, vmešamo vso zelenjavo, na na koncu pa dodamo narezana jajčka. Omako še osolimo in opoprano in serviramo k mesu.

Vso zelenjavo dobro operemo in razrežemo na kar najbolj drobno. Peteršilj in koper osmukamo in uporabimo le mehke dele (stebelca pustimo).

Prav je, da vemo

PRAVILNO OBIRANJE SADJA

Časa za obiranje se ne da določiti. Odvisen je od sorte, kraja, zemlje, lege, podlage in oblike drevja. Na splošno pustimo zimsko sadje kolikor mogoče dolgo na drevju, saj mu ne škodujeta niti slana niti majhen mraz. Kasno obrano sadje je bolj okusno in trpežno. V shrambi se dalj časa obdrži kakor prezgodaj obrano. Obiramo v lepem vremenu po rosi. Zreli sadovi se s pecljem vred radi odločajo z nastavkom, če jih nekoliko prizdignemo in zasakamo. Tudi odpadanje nečrvivih plodov je dokaz zrelosti. Po daljši suši nastalo deževje pospeši odpadanje plodov. Na sončni strani je sadje prej zrelo kakor na zasenčeni, zato obirajmo najprej proti soncu obrnjene veje, potem šele druge. Nasploh priporočamo postopno obiranje, da nezoreli plodovi lahko popolnoma dozore.

»Ampak, tole je pa čudno, Karel. Kadar prideva tod mimo, dobiš kamenček v čevljev...«

Bralci bralcem

Dostikrat prihajajo v naše uredništvo vprašanja, na katera mi v uredništvu ne moremo vedno prav odgovoriti. Na pomoč bi nam morali priskočiti bralci sami. Eno takih pism je prispelo prav te dni. Nek bralec namreč sprašuje za recept, kako bi lahko doma iz loja sam skuhal milo in kje se dobi lužni kamen, ki je potreben pri tem. Že pred vojno, pa tudi vrsto let po vojni, so naše mame doma kuhale milo, ker ga ni bilo dobiti, ali pa je bilo drago. In če so doma pobili kakšno žival, kravo, konja, kozo, so loj navadno uporabili za milo.

Mogoče se kdo od vas, drage bralke in bralci, še spomni, kako ste doma kuhali milo. Če imate recept zanj, ga, prosim, pošljite na naše uredništvo, da ga bomo na tej strani objavili. Hvaležni vam bomo zanj, pa tudi marsikateri bralec, ki bi tako lahko koristno uporabil loj, ki mu ostaja. (dd)

M. Mességué:

Narava ima vselej prav

Alergije

Bolj ko si prizadevaš, da bi ugotovil, kaj povzroča alergije, tem bolj si zmeden. In vendar se te bolezni vedno bolj širijo. Namenoma pravim »bolezni«, ker alergije včasih močno otežujejo življenje tistim, ki trpe za njimi. Na splošno pripisujejo krivdo za naglo širjenje alergij kemičnemu zastrupljanju hrane in okolja.

Alergij je neskončno veliko. Vsak specialist za alergijo ima v svoji omari na stotine stekleničk z ekstrakti različnih izdelkov, ki jih potrebuje za svoje teste: vse rastlinske cvetne prahe, popke artičok, jagode, jajca, lupinarje in druga sumljiva živila, vse vrste perja in dlak domačih in eksotičnih živali, navaden stanovanjski prah in različne kemične prahe, umetna vlakna, pralne praške, barve, šampone, kozmetične izdelke itd. Odkrivanje krivca je pravo pravcato detektivsko delo. Tudi zunanja znamenja ne povedo veliko. Na splošno govorimo pri alergijah o astmi, senenem nahodu, koprivnici in drugih kožnih boleznih. Na pogled je videti, da povzročajo seneni nahod cvetni prah, koprivnico določena hrana, ekcem kozmetična in druga sredstva. Toda ali je res tako? Nekateri ljudje so, kot kaže, dedno nagnjeni k alergijam. V kaki družini je pogosto eden od staršev astmatik, eden od otrok trpi za koprivnico, drugega pa muči seneni nahod. Včasih tiči vzrok, zaradi katerega je kak človek nagnjen k alergiji, daleč v preteklosti.

Ena izmed mojih pacientk, ki me je obiskala zaradi trdovratnega senenega nahoda, mi je pripovedovala, da se je že pred leti posvetovala z znanim specialistom za alergične bolezni. Ta je naredil obsežne teste in ugotovil, da ji seneni nahod sproža cvetni prah. Seveda je bil kriv cvetni prah, saj jo je seneni nahod napadal redno vsako leto od 1. maja do 1. junija. Mlada ženska se je na vse cvetne prahe brez izjeme odzivala.

Kljub temu specialist za alergične bolezni ni bil zadovoljen. Rastline, ki rastejo na naši zemljepisni širini (trave in druge), niso upravičile njene reakcije. Zato je nadaljeval teste z eksotičnimi rastlinami. In nenadoma je ugotovil pri svoji pacientki kožno reakcijo, ki je bila veliko močnejša od prejšnjih: povzročil jo je ragweed, neke vrste majhna pirnica, ki v glavnem raste ob vznožju Skalnega gorovja v Ameriki. Deset let pred tem je ženska res živela v Kaliforniji. Toda komu pride na misel, da bi si danes, ko ljudje toliko potujejo, zapomnil, kje vse je bil, ali si zabeležil, kakšna krmna je imel na sebi? Kdo bi si zabil vse mačke, ki jih je kdaj pobožal, ali sestav vseh blazin, na katerih je spal? ... Po treh letih desenzibilizacije z injekcijami cepiva, ki ga je izdelal psebej zanj Pasteurjev institut, je ženska, alergična na ragweed, oddaljen več tisoč kilometrov, še vedno vsako pomlad trpela za senenim nahodom. Jaz sem jo ozdravil alergije, a šele s postopnim zdravljenjem, z ročnimi in nožnimi kopelmi iz rastlin, ki učinkujejo pomirjevalno in na splošno spet uravnovešajo delovanje organizma. Te rastline so bile kot vedno česen, moja hkrati čudodelna in nevarna rastlina – sveži krvavi mlečnik, domača pirnica, ki učinkuje tako dobrodejno, kakor je tuji ragweed nevaren, pa žajbelj, beli tim, lipovo cvetje in še druge.

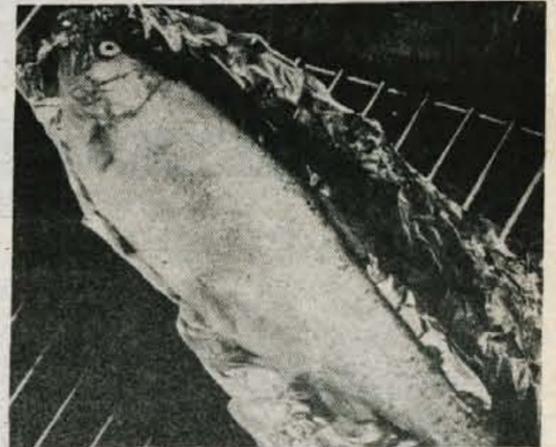
Tudi astma zdravim z rastlinami, ki pomirjajo: vedno s česnom, s surovo in kuhano glavno solato, s čebulo, z zeljem, jabolki in grozdem. In če so napadi pogostnejši, sežem po močnem uspavalu, npr. po makovem prelivu. Nadalje uporabljam peteršilj, ki pospešuje izločanje, pri vlažni astmi timijan, sivko, travniški žavbelj, krvavi mlečnik in stebila grenkuljice, ki pri kroničnih obolenjih dihalnih organov učinkujejo vedno zelo pomirjevalno. Da bi ugotovil za vsakega posameznika pravilni odmerek zelišč, uporabljam včasih za mero svoje nihalo. Ta postopek imenujemo sintonizacija.

Vedno pa še prav posebno priporočam pijačo, ki je že večkrat dokazala svoje vrline: preliv iz 5 gramov česna, 5 gramov limone, ščepeca metinih cvetov, ščepeca žajblja (na liter vode), ki ga je treba dnevno popiti dve skodelici. Nad to pijačo se sicer zgražajo sladokusci, toda astmatikom prinaša olajšanje in ali ni to najvažnejše? Tudi zoper seneni nahod lahko ponudim prav tako čudežen zdravilni čaj: 20 gramov česna, prav toliko čebule ... in ščepec vijolice!

Po mojem mnenju je popolnoma naravno, da poskušamo z rastlinami popraviti škodo, ki jo največkrat povzročajo druge rastline. Če pomlad okrutno ravna z nekaterimi ljudmi, ker njihovo telo, obdano z močnimi vonjavami, ne zna izbrati tistih, ki so mu naklonjene, potem je treba tem ljudem pomagati, da najdejo zase prava zelišča in se z njimi sprijateljijo. Ta bodo potem že posrbeli za red. Že moj oče je rekel: »Zato, da se naučimo razločevati dobre rastline od slabih, morajo celi rodovi trdo in potrpežljivo delati, saj prihajajo izročila oč očeta na sina.«

Postru na žaru

Nežno meso ima postru in zato jo je težko lepo speči na odprtem žaru. Mnogi si pomagajo z aluminijasto folijo. Postru le dobro oostimo, jo pokapamo z limoninim sokom, posolimo, položimo na folijo in popečemo z obeh strani. Še okusnejša bo morda, če jo bomo zunaj in znotraj natrli s peteršiljem in česnom, ali pa jo servirali skupaj z majonezo, v kateri je vrsta zelenih dišavnic z vrta.

ALPETOUR ŠKOFJA LOKA

Turistična agencija ENODNEVNI JESENSKI AVTOBUSNI IZLETI, vsako soboto od 28. 8. do 23. 10.

DUNAJ, odhod 27. 8.

OKTOBERFEST, München, odhodi 17. in 24. 9. ter 1. 10.

ASSISI – RIM, odhod 24. 9.

MILANO, razstava orodnih strojev, odhod 8. 10.

Kolektivi in zaključene skupine, posebne cene za vaše jesenske izlete! Informacije in prijave v Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

Kljub spomladanski močni toči letina koruze na Gorenjskem dobro kaže. – I. S.

Nad velikim kanalom sloviti Benetk je več takih mostov. Tja zanese dopustniški čas tudi marsikatero Slovenca. Srednjeveška aristokratska Beneška republika je bila v 13. stoletju na vrhuncu svoje moči. Takrat je njihovo vrhovno oblast priznaval tudi Dubrovnik. Nasploh pa je bila v tem času Beneška republika največja sredozemska pomorska sila. Obiskovalcu – turistu zapuste še dandanes mogočen vtis. Veličastna arhitektura pa številne freske Beneške slikarske šole, kjer prevladujejo barve nad risbo, radost, razkošje, ... turistični utrip – Peter Leban

Vsestransko usposobljeno moštvo

Gorski reševalci z Jesenic delujejo že šesto desetletje — Mlajši rod sledi zgledom prednikov, katerih starosta je bil legendarni plezalec Joža Čop — Aktivni tudi pri preventivni in gospodarski dejavnosti

Jesenice — Za rodovi slavnih bohinjskih in trentarskih vodnikov je z našimi najvišjimi gorami, predvsem Triglavom, najbrž najtesneje povezano ime legendarnega plezalca Joža Čopa. Kot navajajo zapisani viri, je bil Čop po letu 1923, ko je z Jugom, Volkarjem in Kvedrom prvič plezal v severni triglavski steni, eden naših prvih reševalcev. Zelo verjetno je bila prva reševalna akcija pod njegovim vodstvom, v kateri so poleg njega sodelovali Matevž Frelj in Albin Čop z Jesenic ter ljubljanski reševalci, reševanje smrtno ponesrečenega dr. Klementa Juga izpod Jugovega stebra avgusta 1924. leta. Ker ni drugih zapisanih podatkov o poprejšnji Čopovi reševalni aktivnosti, tako 1924. leto

označuje začetek dejavnosti jeseniških gorskih reševalcev.

Na Jesenicah je bilo poleg Joža Čopa več dobrih skalaških plezalcev. Nad vse zanesljiv plezalec in reševalec je bil Maks Medja, ki je najstarejši še živeči in aktiven član skupine, v kateri so delovali tudi Matevž Frelj, Albin Čop, Boris Šega, Tomaž Rauhekar, Drago Korenini, Andrej More in Miro Dermelj. Med prve jeseniške reševalce iz skalaških vrst štejejo prav tako dr. Miho Potočnik, ki je poklicno sodeloval z dr. Alešem Stanovnikom na Jesenicah, čeprav je bil doma z Belce pri Mojstrani.

Zaradi izbranih plezalcev so Jesenice postale med obema vojnoma središče gorskih reševalcev; to so ostale

še najmanj poldrugo desetletje po drugi svetovni vojni. Prav v tem obdobju se je jeseniška postaja GRS pospešeno razvijala in dosegala vse večjo kakovost v pogledu usposobljenosti reševalcev. Po letu 1945 so postajo vodili načelniki Drago Korenini, Uroš Župančič, Andrej More, Janez Krušič, Ludvik Zalokar, Berti Krpež, Jože Makovec in Pavle Dimitrov, zdravstveni sodelavci pa so bili doktorji Jože Hafner, Stanko Wilman, Tomaž Ažman, Alojz Novak in Branko Dražič.

Na zanimivo vprašanje, koliko reševalnih akcij so doslej opravili jeseniški reševalci, žal ni moč točno odgovoriti. Na voljo so namreč le zapisniki o nesrečah po 1955. letu, vse poprej-

nje pa je uničil ogenj v arhivu Planinske zveze Slovenije. Približno ocenjujejo, da so reševalci imeli 7 do 10 akcij na leto in so tako v skoraj šest desetletjih posredovali verjetno blizu petstokrat.

Postaja danes

»Jeseniška postaja GRS« pripoveduje njen sedanji načelnik Pavle Dimitrov z Brega pri Žirovnici, »je številčno dokaj močna. Ima 11 pripravnikov, 35 rednih in 8 izrednih članov. Njeno moštvo je tudi vsestransko usposobljeno, saj ima 2 instruktora GRS, 4 minerje snežnih plazov, kar 5 vodnikov lavinskih psov, 1 reševalca letalca in 3 zdravnike. Postaja je stalno pripravljena in sposobna za reševanje kjerkoli v gorah.

Še pred 15 leti smo jeseniški reševalci hiteli na pomoč v gore daleč naokrog Jesenic. Razvoj drugih postaj GRS v gornjesavski dolini je naše delovanje omejil na območje od Stola do Dovške Babe v Kravankah in na drugi strani v Julijcih. Zadnja leta je to vse manj reševanja iz sten; več je raznih nesreč na gorskih poteh in nudenja pomoči pri nezgodah na smučiščih nad Planino pod Golico.

Da bi bili vedno pripravljene za reševanje, vsak mesec pripravijo praktično vajo, vsako poletje in zimo imajo daljši reševalni tečaj, vsako drugo leto pa morajo vsi člani obnoviti izpite iz prve pomoči. Razen tega specialno usposobljeni člani redno dopolnjujejo svoja znanja in sposobnosti. Predvsem je treba omeniti, da je jeseniška postaja GRS kot pobudnik reševanja z lavinskimi psi doslej veliko prispevala k 30-letnemu razvoju te dejavnosti v gorah.

Mlade kadre pridobivajo iz alpinističnega odseka na Jesenicah, s katerimi pa bi si želeli, kot naglašuje načelnik Dimitrov, še tesnejšo povezavo. Zlasti gre za široke možnosti sodelovanja v alpinistični dejavnosti, kar najbolj kuje tovarštvo in prijateljstvo, nepogrešljivi vrline vsakega reševalca.

Podobnih želj, ki pa jih bo težje uresničiti, imajo še več. Na primer, delovanje reševalcev ovira pomanjkanje lastnega prostora, kakršnega nekatere postaje že imajo. Omejuje ga tudi skromno financiranje. Resda ima ožje okolje veliko razumevanja za potrebe reševalcev, vendar bi jih precej lažje reševala širša družbena skupnost; morda tako, če bi prisluhnila predlogu, naj bi dejavnost gorske reševalne službe priznali za enega ukrepov civilne zaščite.

Široka aktivnost

Tako kot drugi tudi člani jeseniške postaje GRS ne čakajo le na reševalne akcije, ampak posvečajo veliko pozornosti predvsem preprečevanju nesreč v gorah. Sodelujejo pri izvedbi večjih planinskih pohodov, predvsem na Stol, celo desetletje so spremljali železarje na Triglav in sedaj jih vo-

Načelnik postaje GRS Pavle Dimitrov

dijo na druge vrhove, na pa kot reditelji opozarjajo čarje na Španovem vrhu.

»Manj nesreč bi bilo na smučiščih,« ocenjuje Dimitrov, »če bi bili ljudje ščeni in bi v večji meri nasvete reševalcev. Opomba tudi organizatorjem pohodov v gore, ki ne soji razmer veliko. Če sama množica namreč potencialno nesrečo. In vsak iz moral zavedati znane ni težko biti dober, gornik. To resnico vcepljati že v najmlajše predavanih po šolah.

Požrtvovalnost odlikuje Jesenice tudi na drugih predvsem na gospodarski sledijo zgledom svojih prednikov v letih 1935—1948 zgradili delom kar štiri biveke in novo postavili 1951. leta hovega udarniškega dela GRS na Španovem vrhu, so lani napeljali električno pomočjo jeseniške železarni zamenjali dotrajano strobovelja prav tako sodelovali pri delovnih akcijah za električno napeljava na desetletji in telefonsko na Erjavčevo kočjo in Tisimom.

Jeseniški reševalci stalno s drugimi postajami GRS v dolini; lani so celo na Španovem vrhu prvo z najkajšnjih postaj. V svoji tesno povezani z delavci pletajo pa jo tudi z drugih družbenih organizacij, med drugim delovanje med drugim priznanja priznanj, zlasti Socialistične Zveze borcev. Priznanja gotavljajo, velika spočetnem obveza za njihov prizadevanja.

Žebli, žebli...

Se ne dolgo tega, predvsem pa zadnji dve leti, so v trgovinah samo zmajevali z glavami, če je kupec povprašal po žeblih. To tako iskano blago je spravljal v obup graditelje, ki so iskali zdaj v tem zdaj v onem kraju, telefonirali znanem in poskušali tudi nemogoče, samo da bi dobili žeblje. Da bi jih človek delal ročno, kot to znajo kropski kovači, seveda ni mogoče.

Zadnji čas je sicer v trgovinah z železnino že več žebelj, saj vas prodajalec vpraša celo, kakšne bi hoteli. Tako veliko povpraševanje po žeblih je namreč spodbudilo tudi zasebno ponudbo, saj se je na Gorenjskem kar nekaj obrtnikov lotilo izdelovanja žebeljev. Eden od njih je tudi Drago Jenkole iz Prebačevega, ki se je tega dela lotil pred štirimi meseci. Brez težav na začetku ni šlo, saj je veliko časa izgubil z iskanjem primerne avtomatskega stroja za rezanje svetlo vlečene žice. Končno se je odločil za uvoz 25 let starega stroja in ga preuredil tako, da mu reže žeblje v velikosti od 15 do 85 milimetrov. Stroj, ki mu izbruh ob 280 do 350 udarcih na minuto okoli sto kilogramov žebeljev v uri, je tudi muhast.

»Po uro, dve ali tudi več na dan se je včasih treba truditi, da so noži pravilno nastavljeni, do stotinke milimetra natančno,« pravi Drago, ki je sicer po poklicu avtoelektričar.

»Sele ko je to delo opravljeno, lahko stroj poženem. Kar precej hrupen je, tako da v teh precej nizki garaži zdržim le z dušilci zvoka na ušesih. Garažo sem sicer obložil s stiroporom, toda hrup je še vedno zelo velik. Da pa bi zidal večjo delavnico, pa bo treba še kar precej časa delati.

Ni kaj, fant je podjeten. Opustil je delo prevoznika, kjer se je sicer naučil trdo delati za volanom in se poskusil zdaj v kovinarstvu. V štirih mesecih je predelal v žeblje okoli 20 ton žice, ki jo kupuje v zeniški železarni. Prve mesece je delal po ves dan, saj je sezona za žeblje v glavnem poleti. Seveda bo žeblje delal tudi v zimskih mesecih, da bo zaloga, vendar pa je obenem tudi previden in že razmišlja o dopolnilni dejavnosti. Lahko se zgodi, da je kar naenkrat žebeljev na trgu dovolj, zato se je z delom treba prilagajati takim spremembam.

Sicer pa 23-letni Drago pravi, da se pri svojem delu še vedno uči. Sam popravlja stroj, če se kak del izrabi, okuša težave, kadar je treba naročiti in dobiti nov rezalni del za stroj, skrbi ga, če stroj predolgo stoji. Sicer pa ga ti prvi meseci, kar je samostojen obrtnik in s tem sam svoj delavec, prodajalec, nabavni in kar še sodi zraven, kljub težavam niso odvrnili od namere, da pri tem delu vztraja še naprej. »Delo je res črno, pravi in kaže roke, v katere se že zajeda grafitna od kovinskih opilkov počnela maščoba. Toda za sedaj ga vse, kar dela, veseli in kdo bi pri tem gledal še na roke, še posebej, ko pa je kakšen kilogram praška za umivanje vedno pri roki.

L. M.

Stroj je treba dobro vzdrževati, da dela brez večjih okvar. Foto: L. M.

MI PA NISMO SE UKLONILI

Svoboda ni prinesla samo veselja

Marija Dolar-Irena

Vedno znova občudujem majhne, čisto miniaturne fotografije vojnih dni. Kot malo večja znamka so, pa vendar neverjetno ostre in čiste. Zlahka z njih razbereš vse obraze, oblačila, vrste orožja, celo vzorec na ročno pletenem puloverju. Nekaj slik iz partizanskega Martinj vrha hrani tudi Marija Dolar, včasih Pintarjeva, ki pa zdaj živi v Žirovnici. Velika vrednost so zanj te fotografije, na katerih so za vedno ostali kurirji, ki so prihajali v Martinj vrh, borci, šivilje, krojači, orožarji, tehnikarji, sekretarji SKOJ obeh dolin. Če je le bila priložnost, če se je le kje pojavil fotoaparati in če je bil na voljo film, so se postavili pred objektiv. Triglavski z Bleda jih je največkrat fotografiral. V tehniki pod šolo je delal. Marija je poznala prav vse. Veliko jih je padlo, veliko pomrlo po vojni. Le redki na teh majhnih sličicah so še živi.

Martinj vrh je vso vojno veljal za nekakšno osvobodeno ozemlje, čeprav to ni bil.

Prve dni januarja 1942, pred dražgoško bitko, je Marija videla v Martinj vrhu prve partizane. Stane Zagar in Stane Kernik z Blejske Dobrave sta bila. V Dražgoše sta bila namenjena. Potem jih je prihajalo vse več. Po dražgoški bitki so se nastanili okrog Koprivnika, kjer so bile koperske bajte, pa tudi po hišah v Martinj vrhu. Francka Basaj iz Selc, ki je potem skupaj s Stanetom Zagarjem 27. marca 1942 padla v Crngrobu, se je dva meseca zdravila pri sosedu Jakcu. Imeli so jih tudi pri Bohincu in drugod. 19. marca je ta Zagarjeva skupina odšla na Križno goro in potem nesrečno končala na Planici nad Crngrobom.

Hiše po Martinj vrhu so raztresene. Tudi po 10 minut in več je od sosedo do sosedo. Marija je živila pri stricu v Martinj vrhu. Pri Janu se je reklo. Šivilja je bila in šivala za domače in za vse ostale naokrog. Po vsem Martinj vrhu se vidi od Jana. Lega, ki je bila kot nalašč za kritje partizanov, za kurirska pota.

Vso vojno so bili to partizani. Pod šolo je bil bunker pokrajinskega komiteja KPS in pokrajinske tehnike. Še danes je ohranjen. Tu se je zadrževal štab Gorenjskega odreda, tu je bila ambulanta Škofjeloškega odreda, obveščevalni center Lubnik, kurirska postaja za zvezo štaba v Dolomitih z Gorenjsko in Koroško, puškarska delavnica, okrožna narodna zaščita, komanda mesta Škofje Loke in okrožni odbor OF ter SKOJ. 1942. je bila tu tudi majhna partizanska bolnica. Po bitki v Rovtu 12. decembra 1941 je prišel v vas Cankarjev bataljon a je bil po nekaj dneh izdan. Ze takrat so Nemci izselili več družin. Posebno pa tedaj, ko bi domači fantje morali v nemško vojsko, pa so odšli v partizane. Več hiš so tudi požgali.

Nič ni domačinov, posebno pa mladih, zadržalo, da ne bi delali za partizane. Janko Stalc, domačin, in aktivist Ivo Bernard iz Maribora sta jih najprej povezala. Močno skojevsko in mladinsko organizacijo so imeli v Martinj vrhu. Spomladi 1943 je bila Marija sprejeta v SKOJ in kmalu je postala tudi sekretarka SKOJ za njihovo področje, spomladi 1944 pa za cel Martinj vrh. Jeseni

1943 je bila tudi že v odboru OF za Martinj vrh.

Za vsako delo so takoj prijeli, naj je bilo to šivanje rdečih peterokrak na triglavke ali oblačil, pletenje nogavic, zbiranje hrane, prenašanje pošte. Celo leto je Marija vsak teden hodila s partizansko pošto na Trato. Tu se je dobivala s kurirko, ki je prihajala z Bleda. Spomladi 1944 si ni upala več, ker so jo beli že preveč poznali.

Kadar so bili v Martinj vrhu partizani, je bilo najbolj veselo. Po celih štirinajst dni se je tu zadrževala cela brigada. Takrat so se počutili povsem svobodne. Pogosto so udarili Nemci. Toda zveze z Železniki, Selcami in Zalim logom so imeli dobre in vedno so še pravočasno izvedeli, da bodo prišli Nemci, da so pospravili literaturo, vse obleke, vse sledi za partizani zakrili. Marija je gledala, da tedaj ni bila nikoli doma, kajti močno so jo imeli na sumu. Na svoje šivanje se je vedno izgovorila. Vse partizanske kurirje in obveščevalce, ki so prihajali k hiši, je poznala že po glasu. Če pa jih le ni prepoznala takoj, je malce počakala, počasi odprla in če ga je prepoznala prvi trenutek, je bilo v redu, sicer je bila pa že pripravljena, da bi nakurila tistega, češ, kaj iščeš tod ponoči in budiš poštene ljudi iz sna. Bati se je bilo, da bi se za partizane izdajali belčki ali pa kakšni raztrganci. Vsak korak so slišali ponoči. Neko noč, bilo je spomladi 1943, so slišali številne korake, ki so se bližali hiši. Mislili so že, da je brigada. Povsem tiho so prihajali in se oddaljevali. Toda nekaj jih je ostalo okrog hiše, pod okni. Povsem tiho so bili. Bili so Nemci. Vedeli so, da se nekje v bližini zadržuje 9. bataljon, pa so skušali borce presenetiti. Domači v hiši se niso niti premaknili. Čim bi se odzvali, bi se izdali, da prihajajo sem partizani. Menda je bila že sedma ura zjutraj, ko so prav tako tiho, kot so prišli, v streljih tudi odšli.

Veliko tesnih trenutkov je bilo. Prav čudežno je bilo, da niso požgali tudi njihove hiše in se znesli nad domačimi: Ko je nekoč, menda je bilo februarja 1945, v hiši šivala, so prišli beli in povpraševali po partizanih. Seveda jim je odgovarjala, da jih ni videla. Pa je eden zatrjeval, da so videli, kako so prav iz te hiše streljali nanje... Bilo je res. Noben živ ni bil pravi na tistem kostumu, tak strah šiv je prevzel. Pa vendar jim niso tedaj nič sto-

rili. Morda le niso bili tako sigurni, je bilo tudi od tega, kakšna skupina prišla k hiši. Ponekod so se ljudmi za prazen nič. Pri Dobri primer samo mimo šli, pa so zalagali njih pa so marca 1945 v sodu, v namakali sadje za žganje, dobili nahrbtnik z bombo. Kako je pot nad hišo, ko so jo razstrelili. Pa tudi tedaj niso storili nič zalega. Pa tudi tedaj niso storili nič zalega. Najbolj hudo pa so se znesli nad Oni so tu imeli prvi zvezo s novembra 1942 so artileriji Justin Tri brate, dve sestri in očeta so Justin in Jože sta ušla iz taborn kmalu padel...

Srečo so imeli pri Janovih. V tisti spisek, ki ga je napisal partizanskih sodelavcih edini Martinj vrha, res prišel v roke ga zapore najmanj sto ljudi z Mar Zalega loga in Farjeja potoka. Na vsi Janovi. Pa je pismo poštarica iz Železnikov zadržala in predala. Po pisavi so potem ugotovili obračunalni z njim.

Ko je prišla svoboda, se spomni je bilo najprej silno lepo, veselje. Toda le prvi, pa še drugi dan naenkrat ostali sami. Fantje so ok svojim. Kako strahotno pust naenkrat ostal Martinj vrh. Nizumrlo. Ne človeka, ne pošte, ne radio. Nisi videl človeka, če nisi ali Zali log, se spominja Marija. Pa je bilo. Prej pa tako življenje tu so hodili kurirji. Kurirska zveza hiši. Brigada je bila pri njih kar dni skupaj. Orožje je tedaj kar dni v zavozih hrane so se zbirali za Potem so drug za drugim mlad dolino.

Tudi Marija je šla. Le redko obišče svoje stare znance v Maro, kadar so proslave. Takrat je Silič z Bleda je menda edini obljubo izpolnil. Ze takrat je do »Če boste potrebovali zidarja. Samo recite.« Zadnjič so ga res deset dni je zidaril tam gori. kot je obljubil.

D. D.

Kostanji šumijo nad Viševco

Do Viševce ne vodijo kačipot, niti krajevne table, pa vednar izletniki, ki iščejo mir, naravo in prijazne ljudi, najdejo ta kraj iz treh hiš v gričevju pod Krvavcem — Slaba cesta in slaba elektrika ravno ne lajšajo življenja kakim desetim vaščanom, pa vendar vztrajajo v prisojnih bregeh pod stoletnimi kostanji

Morda veste, kje je Viševca? Krajanje Viševce se šali, da se je treba najmanj enkrat izgubiti po številnih gozdnih poteh in kolovozih, zaiti v dve, tri temačne grape, kjer potoki nikoli ne presahnejo, šele nato najdete Viševco, na vzhodni strani kranjske občine, kjer se že začneja kamniška. Čeprav je Viševca le streljaj pod Sentursko goro, tja hodijo na šolski avtobus tudi šolarji, pa je vendar tako svetu in občini za to, da dolga leta ni kanil sem in tja, kar je namenjen za krajevne potrebe. Zato je cesta iz Zaloga sem gor bolj podobna kolovozu, na

katerem se je znašlo nekaj kame-nja, ob deževju pa se kolovoz spre-meni v neprevozno blatno cesto. Ko sta se pred štirimi leti prevrnila s traktorjem ob Sodnikova, mož in žena, rešili avtomobil po blatni cesti ni mogel v vas. Zdaj je cesta sicer suha, toda nič se ne ve, kdaj bi se zaradi moče ilovnate in k drsenju nagnjene brežine utegnile spet lotiti edine povezave z dolino. Že pred štirimi leti je tik pod vasjo zemeljski plaz odnesel cesto, vaščani so jo za silo popravili, tako da lahko zasilni mostiček zdrži traktor, kaj težjega pa ne. Zato tudi do treh gospodarstev, kolikor

jih je v Viševci, sploh ne more tovrnjak.

»Zato tovrnjak, ki pripelje gradbeni material k nam, zloži tovor kar pred kritičnim delom ceste, nato pa si sami pomagamo naprej kot vemo in znamo,« pravi Jože Sodnik, ki krajane vseh treh hiš zastopa v svetu krajevne skupnosti Senturska gora. Kranjski izvršni svet je sicer že lani odobril pomoč v višini 18 starih din iz sklada za odpravo posledic po elementarnih neizgadah, toda odvodnjavanje, ki bi moralo biti narejeno iz tega denarja, še preden bi se lotili dokončnega popravila ceste, še ni narejeno.

Tudi električna napetost je za tri kmečka gospodarstva preslaba. Tanke žice ne prenesejo vključenih dveh elektromotorjev pri dveh hišah. Ko sta Sodnikova gospo-dinja in njena mati hoteli s pu-halnikom spravljati mrvo na ske-denj, sta morali odnehati, ker je bil električni tok prešibak; verjetno je imel eden od dveh spodnjih so-sedov Habjan ali Senc, podobno opravilo.

To še ni vse, kar žuli kakih deset krajanov Viševce. Kljub temu, da je potok v vsakem grabnu okoli Viševce, pa je sam kraj le toliko dvignjen, da se vsa voda odtoka kdo ve kam. Zaradi tega imajo vse hiše urejene le kapnice. Vendar pa voda tako za ljudi kot za živino v hlevih pozimi rado zmanjka, zato jo je treba voziti iz doline s sodi. Pri Sodnikovih, kjer stoji v hlevu deset glav živine, jo pozimi včasih vozijo tudi tri mesece. Zato je več kot pogumno lotevati se novega hleva, v katerem naj bi bilo vsaj dvajset krav. Vendar pa kaže, da bodo na Viševci ta problem kmalu uredili z zajetjem vode pod Sid-ražem, od koder naj bi jo po ceveh pripeljali do Viševce. Krajanje verjamejo, da bo to že drugo leto. Za naslednje leto imajo obljub-ljeno tudi novo električno nape-ljavo iz tunjske smeri; krajanje bodo seveda svoj delež tudi pri-sepvali in sicer z izkopom jam za drogeve, posekali bodo les, skratka prispevali po svojih močeh, da bodo imeli to, kar je v dolini sicer samo po sebi razumljivo, njim pa pomeni obstanek v hribovitem svetu pod Krvavcem. Morda se bo kdo od njih odločil tudi za kmečki turizem, saj že zdaj v te kraje vabijo izletnike gozdovi polni ko-stanja in gob in pa tudi prijaznost in gostoljubnost krajanov. Pred navalom počitniških hišic te predele varuje zaščitni zeleni pas, tako da bodo ohranili zeleno pro-stranstvo z večstoletnimi kostanji. Dokler pa bo cesta tako slaba, bo tudi napredek teh krajev bolj počasen in bo kdo od mladih vendarle raje ostal v dolini. Sod-nikov Joško, ki je zdaj pri vojaki, sicer misli drugače, rad bi ostal na kmetiji. Dokler pa bo cesta komaj imena vredna, pa bo Sodnik še vedno vsako jutro sedel na moped, si oprtal koš z desetlitrsko »kan-glo«, da bi tako oddal mleko mle-karni. Za vožnjo s traktorjem ga je premalo, s konjem — v vasi sta dva — pa gre prepočasi, pa še škoda ga je za takšno pot. Kajti na Viševci kmetje konje varujejo, pa še to jih je treba zaradi težkega dela skoraj vsako leto menjati. Le traktor zdrži dlje. In ljudje, seveda.

L. Mencinger

PETKOV PORTRET

Poldka Bozovičar

Letos je dala kri šestdeseti in zad-njič. Osemindeset set let ima in pravi-loma se že osem let ne bi več smela vpi-sovati med krvoda-jalce. Vendar je do sedaj še vsako leto dva do trikrat dala kri, letos pa sta se z zdravnico dogovo-rili, da je dovolj. Revma jo namreč daje in tudi sicer ji je zdravje začelo nagajati. Za njeno požrtvovalnost ji je občinski odbor Rdečega križa julija podelil posebno priznanje.

Ves dan dela kot mravlja. Preveč dela ima. To jutro je vstala že ob štirih, ker je češnjava moča godna in je zadnji čas za kuhanje žganja. Potem je treba urediti vrt in hišo. Preveč je zanjo. Sedaj, ko je sama. Decembra bo dve leti, kar je pokopala moža. Čeprav je bil zadnja leta velik revež, saj ni mogel povsem okrevati po nesreči, ko ga je zbil vlak, ji vendar tako manjka. Ničkolikokrat se zjoka, ker ga ni. Ali pa ga ozmerja, ker ji je tako hitro umrl. Toliko bi se namreč še imela pogovo-riti z njim, toliko dobrega, lepega in hudega se zgodi vsak dan.

Tik za železniško postajo je njena hiša. Pred leti, ko je želela mlajša hčerka, s katero sta veliki prijateljici, narediti prizidek, tega na občini niso dovolili. Menda je bilo predvideno, da bo tam nastalo železniško vozlišče z nadvozom in bi njihovo hišo podrli. Sedaj je hčerka že več kot trinajst let v svoji hiši pa še nič ne kaže, da bi se tu kaj premaknilo. Najbrž bo minilo še enkrat petnajst ali dvajset let, preden se bo kaj zgradilo. Tudi zato je sama. Ker si je hčerka z dru-žino, ki naj bi ostala doma, morala druge postaviti dom.

Invalidska upokojenka je. Leta 1964 je bila upokojena. Tedaj so v Gorenjski predilnici še delali na štiri izmene in začeli ob štirih zjutraj. Ko je hitela v službo, je tik pred tovarno, na ledu padla vznak. Hudo se je poškodovala in nikdar ni bila več povsem zdrava. Predvsem ji je nagajalo ravnotežje in je bila vedno vsa obtolčena, ko je padala med zaboje. Pa ji je bilo vseeno težko za tovarno.

Nič ji ni bilo prihranjenega. Najteže pa je bilo med vojno. Mož je bil dve leti v partizanih in 17 mesecev ni vedela ne kje je, ne če je še živ. Ona je bila doma, brez službe, z dvema majhnima punčkama. Pri kmetih je delala za hrano. Tudi kasneje, ko so gradili hišo, se je bilo treba marsičemu odpovedati.

»Toda nisem bila sama. Tudi zelo lepo smo se imeli. Najteže je, ko izgubiš človeka, ki ga imaš najraje.«

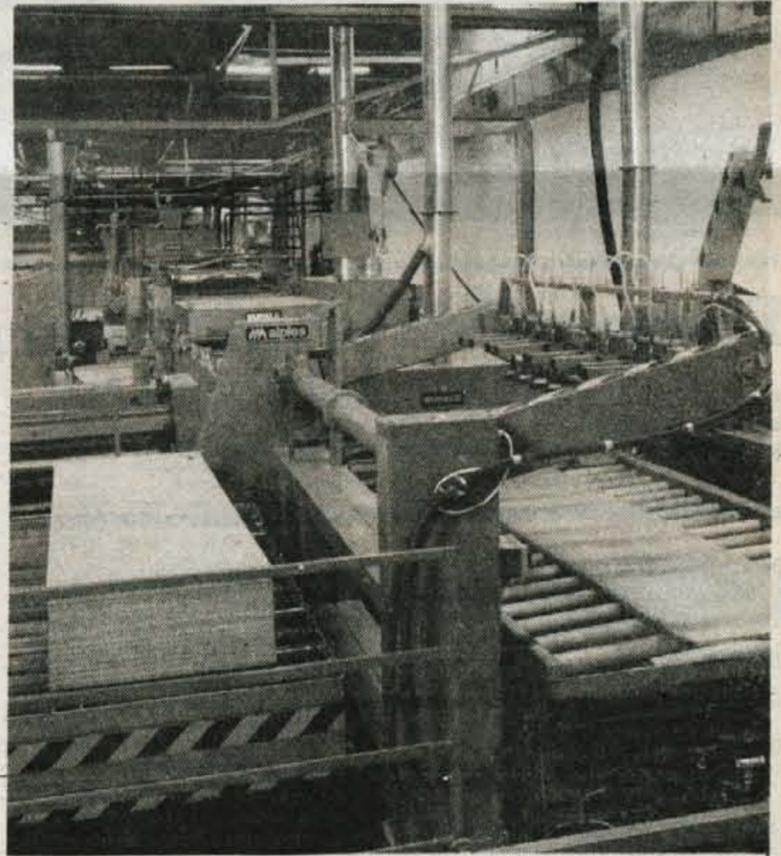
L. Bogataj

Jože Sodnik z Viševce namerava graditi nov, večji hlev in novo hišo, ko se je sin odločil, da bo ostal na kmetiji.

Poleg slabe ceste in elektrike je na Viševci težava tudi z vodo, kapnice zlasti pozimi zmanjka — Foto: L. M.

Stroji kot dopolnilo pahištvu

Alplesu izdelujejo lesnoobdelovalne stroje in transportne naprave za lesno industrijo — Odločitvi za strojno proiz-vodnjo je botrovalo pomanjkanje takšnih naprav na doma-ćih trgih — Strojni program je le dopolnilo osnovni dejav-nosti

Lesna industrija Jugoslavije zaposluje 700 delavcev in je lani ustvarila več kot milijardo dolarjev izvoza. V slovenski lesni industriji pa je zaposlenih 37.200 delavcev, ki lani izvozili za 276 milijonov dolarjev izdelkov, od tega so 217 milijonov dolarjev izvozili na konvertibilnih tržiščih. Ti podatki dokazujejo, da je lesna industrija naša gospodarsko pomembna vloga, poseb-še zato, ker ima domačo surovino. Vendar uspeh na svetovnih trgih to ne zadošča. Poleg inventivnosti in dobre organizacije, je potrebna tudi vrhunska tehnologija. Še desetletje nazaj je bilo večino naprav v lesni industriji uvoženih. Sedaj pa se že v mnogih tovarnah vrte domači stroji. To pomeni, da je domača industrija na dobri poti, da začne tudi na tem področju nado-lašati uvoz, čeprav bo treba prvo gotovo še malo narediti, da bo konkurenca svetov- proizvajalcem, tako po ceni, kot po kakovosti. Približno štiri leta se z izdelovanjem lesno-obdelovalnih strojev in notranjih

transportnih naprav za lesno industrijo ukvarja tudi Alplesova temeljna organiza-cija Kovinska predelava. Torej v Alplesu razen pahištvene razvijajo tudi strojno industrijo. Zakaj takšna odločitev, če vemo, da že obstoječi strojni industriji primanjkuje surovine, saj jugoslovanske železarne nare-dijo dobro polovico manj izdelkov, kot je bilo predvideno v razvojnih planih, na podlagi katerih se je gradila strojna industrija. Je torej smotno razvijati v Alplesu ob pahištveni, še strojno industrijo. Lesna industrija se je opremljala predvsem s stroji, ki so bili uvoženi iz Italije in Nemčije, so povedali v Alplesu. Ker so uvozne omejitve vedno večje, je začelo primanjkovati najrazličnejših lesnoobdelo-valnih strojev in transportnih naprav in zato so prisiljeni nekatere naprave sami narediti, tako v Alplesu, kot v nekaterih drugih pahištvenih tovarnah. Svetovno tržišče zahteva stalno novo tehnologijo in ker strojna industrija ni dovolj hitro sledila tem zahtevam, si je lesna industrija sama pomagala.

Razen tega lesarji sami najbolje vedo, kakšne stroje potrebujejo. V Alplesu po-udarjajo, da imajo sposobne ljudi, tehnolo-giče, ki iščejo rešitve za posamezna delovna mesta in potem izkušnje prenašajo tudi v druge tovarne. Izkušnje v obliki strojev in transportnih naprav. To pomeni, da so stroji povsem prilagojeni potrebam določene pro-izvodnje in kot taki seveda izdelani v majh-nih količinah. Velike serije sploh ne pridejo v poštev, saj za to tudi nimajo primernih zmogljivosti.

Hkrati pa menijo, da se prav takšni majhni obrati, majhne delavnice, lahko najbolj prilagajajo stalno novim zahtevam. Izkušnje, ki jih imajo s svetovnega trga, dokazujejo, da je njihova odločitev pravilna. Večina tovarn v industrijsko najbolj razvitih državah, ki izdeluje lesnoobdelovalne stroje, je majhnih. Zaposlujejo nekaj deset ljudi, ki izdelujejo naprave po naročilu. Njihova majhnost jim pripomore k izredni prilagod-ljivosti in osvajanju najrazličnejših spre-memb, ki jih zahteva tržišče in vedno nova tehnološka merila.

Takšno usmeritev so si izbrali tudi v Alplesu. V temeljni organizaciji je zaposle-nih 53 ljudi. Od tega jih je 16 visokostro-kovnih delavcev, vsi pa imajo najmanj kva-lifikacijo. Vsi izdelki so predvsem rezultat lastnih zamisli in znanja in ponujajo tehnološke rešitve za posamezna opravila. Tako so v tej temeljni organizaciji začeli

prodajati predvsem znanje. To potrjuje tudi podatek, da je v Sloveniji v poprečju v po-datek, da je v Sloveniji v porepčju v strojni industriji zaposlen en konstruktor na 25 de-lavcev, medtem ko je v tej temeljni organizaciji razmerje 1:10.

Ne nazadnje je odločitvi, da v Alplesu začnejo sami izdelovati stroje in naprave za lesno industrijo, botrovalo tudi dejstvo, da na jugoslovanskih tleh ni tovarn, ki bi izde-lovale vso opremo za lesno industrijo. Skupaj s strokovnjaki splošnega združenja strojne industrije so ugotovili, da naša industrija serijsko proizvaja najrazličnejše elektromotorje, reduktorje, pnevmatske na-prave, hidravliko in strege, ni pa proizva-jalca lesnoobdelovalnih strojev. Zato so se v Alplesu odločili, da vse te elemente »kon-fekcionirajo« z ustrezno konstrukcijo.

Začeli so leta 1977. Tedaj so delavci, ki so prej delali na vzdrževanju, dobili nalogo, da izdelajo določene naprave. Pozneje so dobili še ustrezne prostore in leta 1979 so temeljna organizacija. S svojimi izdelki so se že predstavili kupcem, delajo pa izključno po naročilu lesnih tovarn. Nikakor pa razvoj strojne proizvodnje v Alplesu ne pomeni, da bodo začeli opuščati osnovni program — to je izdelovanje pahištva, temveč je program proizvodnje lesnoobdelovalnih strojev in transportnih naprav za lesno industrijo le dopolnilo.

L. Bogataj

RADIJSKI SPORED

Sporočila v Glasu imajo vedno uspeh

SOBOTA, 21. AVG.

Prvi program
 4.30-7.30 Jutranji program - Glasba - 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Pionirski tehnik - Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Zapoje mo pesem - OPZ OS Murska Sobota in Sempeter v Sav. dolini - 9.20 Komorni intermezzo - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Panorama lahke glasbe - 10.40 Po republikah in pokrajinah - 11.05 Zborovska Glasba po želji poslušalcev - 11.40 Na lepi modri Domavi... - 12.10 Godala v ritmu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Glasbena panorama - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanjepolitični magazin - 18.00 Poje tenorist Danir Damjanov - 18.30 Iz dela GMS - Program 82/83 - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Mladi mostovi - 20.00 Sobotni zabavni večer - 21.00-23.00 Za Slovence po svetu - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Od tod do polnoči - 00.05-5.00 Nočni program - Glasba

Drugi program
 7.30-13.00 Sobota na valu 202 - 13.00-19.00 Od enih do sedmih - Glasba, tema dneva, Vročehladno, koledar večernih prireditev, druge servisne informacije, Minute za EP in še kaj - 19.25 Stereorama - 21.15 Pol ure za Seson - 21.45 60 minut... - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55-23.00 Glasba za konec programa

NEDELJA, 22. AVG.

Prvi program
 5.00-7.30 Jutranji program - Glasba - 13.10 Obvestila in zabavna Glasba - 13.20 Za kmetijske proizvajalce - 14.05 Etnografska tega tedna - Slavko Pregl: Superman - 14.25 Z majhnimi ansambli - 14.40 Pihalne godbe - 15.10 Nas doma - 15.30 Nedeljski reportaža - 15.55 Listi iz pesniškega albuma - 16.20 Gremo v kino - 17.05 Prijubljene operne melodije - 17.50 Zabavna radijska igra - W. Gerteis: In spektor Jones pripoveduje, ep. - 18.29 Na zgornji strani - 19.30 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko otroci - 19.45 Glasbene godbe - 20.00-22.00 V delo zvečer - 22.20 Glasbena tribuna mladih - Grožnjani - 82 - Skupni program - studio Ljubljana - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Lirični koncert lahke glasbe - 00.05-4.30 Nočni program - Glasba

Drugi program
 7.30-13.00 Nedelja na valu 202 - 13.00-19.00 Od enih do sedmih - V nedeljo se dobimo, sport Glasba in še kaj - Zvezlene melodije - 19.30 Stereorama - 20.30 Glasba iz sveta - 21.30 Iz glasboske diskoteke - 21.45 Jazz-klub - Buddy Rich Big Band - Miriam Klein George - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55-23.00 Glasba za konec programa

PONEDELJEK, 23. AVG.

Prvi program
 4.30-7.30 Jutranji program - Glasba - 4.50 Dnevni koledar - 5.20 Rekreacija - 5.30 Prva jutranja kronika - obvestila -

6.10 Prometne informacije - 6.35 Vremenska napoved za pomorščake - 6.45 Prometne informacije (Koper, Maribor) - 6.50 Dobro jutro, otroci - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.25 Iz naših sporedov - 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Aktualni problemi marksizma - 8.25 Počitniško popotovanje od strani do strani - 8.40 Pesmice na potepu - Poje OPZ RTV Ljubljana, dir. Janez Kuhar - 9.00 Poročila - 9.05 Z glasbo v dober dan... - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Ali poznate... - 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Veliki revijski orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Zbori na koncertnih odrih - Naša pesem 1982 8. oddaja - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Na ljudsko temo - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.25 Lahko noč, otroci - 19.45 Minute z ansambлом Vita Muženiča - 20.00 V delavnici Josepha Haydna - 20.50 Tommaso Albinoni: Koncert za orkester - 21.00 Poročila - 21.05 Iz naše diskoteke - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Popevke iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Za ljubitelje jazza - 00.05-4.30 Nočni program - samo na UKV omrežju I. programa - 1.30 Informativna oddaja v nemščini in angleščini (ponov.)

Drugi program
 7.30-13.00 Ponedeljek na valu 202 - 13.00-19.00 Od enih do sedmih - Glasba, tema dneva, Znanost in družba, koledar večernih prireditev, druge servisne informacije, Minute za EP in še kaj - 19.25 Stereorama - 20.00 Jazz na II. programu - The Dixieland Kings in Teresa Brewer - 20.30 Popularnih 20 - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55-23.00 Glasba za konec programa

Tudi na pošti lahko oddate mali oglas!

TOREK, 24. AVG.

Prvi program
 4.30-7.30 Jutranji program - Glasba - 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Za šolarje - 8.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Ali poznate... - 11.05 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Tihomil Vidošič »Naš lepi kanat« (v izvedbi zboru RTV Zagreb, dir. Slavko Zlatič) - 18.15 Naš gost - 18.30 Srečanje glasbenih akademij Jugoslavije - Ljubljana 82 - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka in Fanti s Praprotna - 20.00 Srečanje s skladateljico Miljano Jović - 20.25 Johan Svendsen: Oktet dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Ali poznate... - 11.35 Naše PESMI in plesi - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 V korak z mladimi - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Sotočja (prenos iz studia radia Maribor) - 18.45 Glasbena medigra - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 minute z ansambлом Milana Ferleza - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.30 S solisti in ansambli JRT - 21.05

Radijska igra - Alenka Goljevšček: Zakaj avto zjutraj noče vžgati - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Vodomet melodij - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev - 00.05-4.30 Nočni program - Glasba

Drugi program
 7.30-13.00 Torek na valu 202 - 13.00-19.00 Od enih do sedmih - Glasba, tema dneva, Na obisku v... koledar večernih prireditev, druge servisne informacije, Minute za EP in še kaj - 19.25 Stereorama - 20.00 Glasbeno skladišče - 21.30 Spektor - 22.15 Zvočni portreti - Max Roach in njegov kvartet v Tokyu - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55-23.00 Glasba za konec programa

Glas v vsako gorenjsko gospodinjstvo!

SREDA, 25. AVG.

Prvi program
 4.30-7.30 Jutranji program - Glasba - 4.50 Dnevni koledar - 5.20 Rekreacija - 5.30 Prva jutranja kronika - obvestila - 6.10 Prometne informacije - 6.35 Vremenska napoved za pomorščake - 6.45 Prometne informacije (Koper, Maribor) - 6.50 Dobro jutro, otroci! - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.25 Iz naših sporedov - 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 8.20 Počitniški pozdravi - 8.35 Izbor v sredo - 9.05 Z glasbo v dober dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.05 Ali poznate... (prenos iz Maribora) - 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Tihomil Vidošič »Naš lepi kanat« (v izvedbi zboru RTV Zagreb, dir. Slavko Zlatič) - 18.15 Naš gost - 18.30 Srečanje glasbenih akademij Jugoslavije - Ljubljana 82 - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka in Fanti s Praprotna - 20.00 Srečanje s skladateljico Miljano Jović - 20.25 Johan Svendsen: Oktet dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Ali poznate... - 11.35 Naše PESMI in plesi - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 V korak z mladimi - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Sotočja (prenos iz studia radia Maribor) - 18.45 Glasbena medigra - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 minute z ansambлом Milana Ferleza - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.30 S solisti in ansambli JRT - 21.05

PETEK, 27. AVG.

Prvi program
 4.30-7.30 Jutranji program - Glasba - 4.50 Dnevni koledar - 5.20 Rekreacija - 5.30 Prva jutranja kronika - obvestila - 6.10 Prometne informacije - 6.35 Vremenska napoved za pomorščake - 6.45 Prometne informacije (Koper, Maribor) - 6.50 Dobro jutro, otroci - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.25 Iz naših sporedov - 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 8.20 Počitniški pozdravi - 8.35 Izbor v sredo - 9.05 Z glasbo v dober dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.05 Ali poznate... (prenos iz Maribora) - 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Tihomil Vidošič »Naš lepi kanat« (v izvedbi zboru RTV Zagreb, dir. Slavko Zlatič) - 18.15 Naš gost - 18.30 Srečanje glasbenih akademij Jugoslavije - Ljubljana 82 - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka in Fanti s Praprotna - 20.00 Srečanje s skladateljico Miljano Jović - 20.25 Johan Svendsen: Oktet dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Ali poznate... - 11.35 Naše PESMI in plesi - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 V korak z mladimi - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Sotočja (prenos iz studia radia Maribor) - 18.45 Glasbena medigra - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 minute z ansambлом Milana Ferleza - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.30 S solisti in ansambli JRT - 21.05

CETRTEK, 26. AVG.

Prvi program
 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Za šolarje - 8.35 Mladina poje - MPZ Maribor - 9.05 Z Glasbo v dober dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Ali poznate... - 11.35 Naše pesmi in plesi - 12.10 Zbrane melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 - iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Mehurčki - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - 14.40 Jezikovni pogovori - 14.55 Minute za EP - 15.00 Dogodki in odmevi (prenaša tudi II. program) - 15.30 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Z ansambлом Vilija Petriča - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 Ludwig van Beethoven: Sonata v D-duru op. 10, št. 3 - 18.55 Minute za EP - 19.00 Radijski dnevnik (prenaša tudi II. program) - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - S komedijo skozi čas - VIII: Wilde: Pahljica Lady Windermere - 21.45 Lepe melodije - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Plesna Glasba iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Mozaik lahke glasbe - 00.05-4.30 Nočni program - Glasba - vmes: 1.30 Informativna oddaja v nemščini in angleščini (ponov.)

Drugi program
 7.30-13.00 Četrtek na valu 202 - 13.00-19.00 Od enih do sedmih - Glasba, tema dneva, Vročehladno, koledar večernih prireditev, druge servisne informacije, Minute za EP in še kaj - 19.25 Stereorama - 20.00 Od ena do pet - 21.00 Glasba za razvedrilo - 22.00 S festivalov jazz - Švicarski jazz-festival Willisau - 80 - I. oddaja: George Gruntz Percussion Profiles - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55-23.00 Glasba za konec programa

PETEK, 27. AVG.

Prvi program
 4.30-7.30 Jutranji program - Glasba - 4.50 Dnevni koledar - 5.20 Rekreacija - 5.30 Prva jutranja kronika - obvestila - 6.10 Prometne informacije - 6.35 Vremenska napoved za pomorščake - 6.45 Prometne informacije (Koper, Maribor) - 6.50 Dobro jutro, otroci - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.25 Iz naših sporedov - 7.30 Z radiom na poti - 8.05 Za šolarje - Ringarintar - 8.35 Glasbena pravljica - E. Peroci - S. Mihelčič: Moj dežnik je lahko balon - 8.50 Naši umetniki mladim poslušalcem - 9.05 Z Glasbo v dober dan - 9.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Ali poznate... - 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji - 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna Glasba - 13.30 Priporočajo vam... - 13.50 Človek in zdravje - 14.05 Skatlica z godbo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 15.35 Obvestila in zabavna Glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Pojemo in godemo - 18.30 S knjižnega trga - 19.25 Obvestila in zabavna Glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela... - 20.00 Uganite, pa vam zaigramo... - 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - Glasba - 22.00 Poročila - Našim rojakom po svetu - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Radi ste jih poslušali - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Petkov glasbeni mozaik - 00.05-4.30 Nočni program - Glasba (iz studia radia Koper)

Drugi program
 7.30-13.00 Petek na valu 202 - 13.00-19.00 Od enih do sedmih - Glasba, tema dneva, Vročehladno, koledar prireditev, druge servisne informacije, Minute za EP in še kaj - 19.25 Stop pops 20 - 20.00 Od ena do pet - 21.00 Večerni radio - 22.00 S festivalov jazz - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55-23.00 Glasba za konec programa

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAS	SLA. POZELIJE, POHOTNOST	PREMIER	ODRGINNA PRASKA	VIKTOR ČAR	PRIPADNIK OBOROŽENIH SIL	OSEBNI ZAMEK	DRAGO TRSAR	JAPONSKO VELE-MESTO (DRUGA AT. BOMBA)	VELIKO FINEKO JEZERO	LAHEK ŠPORTNI COLN
KONDUKTER										
SEV. VETER V ITALIJ IN NAŠEM PRIMORJU										
POKRAJINA V BENEČUJI							LOG MERA ZA % ALKOHOLA V VINU			
MESTO V JUŽNI TURČUJI							DOMAČE ZEN. IME LESKOVAC			
STANE SEVER			NOVOMEŠKA TELOVADKA (JASNA)	ZGLEDED PISATELJ IN UMETNIK						
OKRAJŠ. AMERIŠKO MOŠ. IME				LOV. LOVLJENJE	PEROCI PRIPADNIK ALANHOOD				OTOK ČAROVNICE KIRKE	GL. MESTO MAROKA
MESTO V SEVERNI RODEZUJI							MIT PRVI LETALEC			
VEDA O NOVO-TVORBAH							JAPONSKI TELOVADEK			
ITALIJ. FILMSKA IGRALKA MANGANO								ADAM BOHORIČ		
TONI KUNTNER			POSREDE. PRIKRITO NORČEVANJE MAJHEN OŠAT					LASTNINA IMETJE		
SESTAVIL R. N.	NEKO. VINSKA MERA, VRC	PESTNER	IZBRANA DRUŽBA				REKA V SRBIJI PRITOK MORAVE	KONEC SAH IGRE IME VEČ NEMŠKIH VLADARJEV		
TEKST									SLOV. FILMSKA IGRALKA (MARJIA)	DALMAT. ZEN. IME
PISATELJ DUUN							ALKOH. PLAGA S SADIEM GORJAČA			
NAJVEČJA RIBA							POZITIVNI ION RUJKA			
PRISTANEK LETALA										
ITALIJ. POKRAJINA (NASELJE PRIVA)								VODNA ŽIVAL S KLESCAMI		GLAS

Rešitve pošljite do srede 25. avgusta do 9. ure na naslov: Glas Kranj, Moše Pijadejeva 1, z oznako Nagradna križanka. 1. nagrada 150 dinarjev, 2. nagrada 120 din, 3. nagrada 100 din.

Rešitve nagradne križanke z dne 13. avgusta: STATTIV, MORAVA, EMIRAT, STOJAN, ILA, ASAD, SAVANA, KE, ALA, ANATOL, RANA, AKABA, MIRK, MASIV, ANITA, LN BELTINCI, OSIR, ARSAK, SEC, ANA, KL, DLAČICA, AMERIKANEC, RAGU, ANDRE.

Prejeli smo 116 rešitev. Izbrani so bili 1. nagrado (150 din) prejme Jelka Gomboc, Stružev 14 f, Kranj, 2. nagrado (120 din) prejme Urška Gorjanc, Groharjevo naselje 11, Skofja Loka, 3. nagrado (100 din) prejme Darko Čeferin, Krašnova 15, Kranj. Nagrade bomo poslali po pošti.

S prodajo deviz do posojila v gotovini

Do nedavnega je veljalo, da si pri prodaji konvertibilnih deviz v banki dobil 200 odstotkov kredita po 8-odstotni obrestni meri, dinarska protivrednost prodanih deviz pa je ostala vezana v banki tako dolgo, dokler kredit ni bil odplačan. To pa je bilo od 6 mesecev do 5 let. In ta vezana sredstva niso bila obrestovana.

Od prvih dni marca sem pa je tole s prodajo deviz v banki nekoliko drugače. Ugodnejše predvsem za prodajalca deviz, pa tudi za banko. Sprememba je v tem, da sedaj občan pri prodaji deviz dobi dinarsko protivrednost izplačano (prej je ostala vezana), zraven pa dobi še 100 odstotkov kredita. To se pravi, da dobi tako kot doslej dvakrat toliko dinarjev na prodane devize, le nič se ne veže.

Obrestna mera na teh 100 odstotkov kredita je po novem 16-odstotna, kot so pač obrestne mere za vse takšne kredite, le da se je doba odplačevanja zmanjšala od 5 na največ tri leta. Torej je doba odplačevanja kredita krajša in znesek je manjši, tako da je kreditna obveznost občana s tem manjša.

In kako občan pride do tega kredita. V banko pride po obrazce, jih izpolni, potrdi v delovni organizaciji, kajti potrebni so podatki o zaposlitvi in osebnih dohodkih, upokojenec pa prinese zadnja dva odrezka od pokojnine.

Tudi pri tem kreditu velja, da ga je moč dobiti le do proste tretjine mesečnega osebnega dohodka. Kot določa namreč pravilnik Ljubljanske banke, je višina kredita odvisna od dinarske protivrednosti prodanih deviz, vendar ne more biti višja od kreditne sposobnosti občana in ne nižja od 8.000 dinarjev.

No, ko imate dokumente urejene, jih prinesete v banko, kjer vam proučno hitro rešijo, v dnevu, dveh, in vam dinarsko protivrednost za prodane devize in kredit nakazejo tako na vaš tekoči račun ali hranilno knjižico.

Morda še to, da mora občan, ki je prodal banki devize in najel kredit, kredit seveda tudi zavarovati in to pri zavarovalni skupnosti, lahko pa tudi s kreditno sposobnimi poroki.

ljubljanska banka
 Temeljna banka Gorenjske, Kranj

Kovinotehna Blagovnica Fužinar Jesenice
 etažni štedilniki za centralno ogrevanje kovinotehna

KOVINSKO PODJETJE KRANJ p. o.
Kranj, Šuceva ulica 27

Komisija za delovna razmerja KOP Kranj na podlagi predhodnega sklepa objavlja oglas za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. OPRAVLJANJE KLJUČAVNIČARSKIH DEL za nedoločen čas - KV delavci
2. OPRAVLJANJE MANJ ZAHTEVNIH KLJUČAVNIČARSKIH DEL za nedoločen čas - PK delavci
3. OPRAVLJANJE DEL IN NALOG v kotlarni za določen čas - kurjač vzdrževalec nizkotlačnih kotelnih naprav

Kandidati morajo za opravljanje del oziroma nalog poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.
- da imajo končano poklicno šolo ključavničarske smeri
- pod 2.
- da imajo nepopolno poklicno šolo oziroma ustrezen tečaj ali končano osemletko in eno leto delovnih izkušenj pri opravljanju ključavničarskih del
- pod 3.
- da imajo poklicno šolo kovinske smeri in opravljen tečaj za kurjača nizkotlačnih kotelnih naprav

Za opravljanje del oziroma nalog je določeno 2 mesečno poskusno delo. Kandidati naj pismene prijave o izpolnjevanju zahtevanih pogojev dostavijo v 15 dneh po objavi oglasa v časopisu Glas na naslov: Kovinsko podjetje Kranj, Šuceva 27.

OBLAČILA
Novost
Tržič

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri DO objavlja prosta dela in naloge:

1. TEHNIČNEGA VODJE
2. VODJE KOMERCIALE

Pogoji:

- pod 1.
- višja tekstilna šola konfekcijske ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj,
 - srednja tekstilna šola konfekcijske smeri in pet let delovnih izkušenj na odgovornejših mestih

pod 2.

- višja šola komercialne smeri in dve leti delovnih izkušenj,
- srednja komercialna šola in štiri leta delovnih izkušenj v nabavi in prodaji

Dela in naloge za navedena delovna mesta se opravljajo 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Oblačila Novost Tržič, Trg svobode 33 z oznako »Komisiji za medsebojna delovna razmerja.«

GORENJSKA LEKARNA KRANJ p. o.

Delavski svet razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

UPRAVNIKA LEKARNE JESENICE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev ter pogojev določenih z družbenim dogovorom o kadrovske politiki izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba farmacevtske smeri z opravljenim strokovnim izpitom,
- 3 do 5 let delovnih izkušenj ter organizacijsko sposobnost

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema 15 dni po objavi GZC Gorenjska lekarna Kranj, JLA 8, Kranj.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za prijavo.

ISKRA KIBERNETIKA
Industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike
Kranj, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZD Tovarna stikal Kranj objavlja prosta dela in naloge

VODJE SKUPINE ZA ELEKTRONIKO

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih še naslednje posebne pogoje:

- visokošolska izobrazba elektrotehniške smeri,
- 5 letne delovne izkušnje, zaželjene so delovne izkušnje s področja industrijske elektronike (digitalna, mikroprocesorska tehnika),
- ustrezne organizacijske in vodstvene sposobnosti

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra Kibernetika Kranj, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

PLANIKA

Industrijski kombinat
PLANIKA KRANJ

Komisija za delovna razmerja DSSS objavlja prosta dela in naloge

- VODNJE MODELARNE

Zahtevamo:

- višjo strokovno izobrazbo čevljarske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- znanje enega svetovnega jezika,
- uspešno opravljeno 3 mesečno poskusno delo

Prijave sprejema kadrovske oddelke Industrijskega kombinata Planika Kranj, v 15 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od poteka roka za vložitev prijave.

CESTNO PODJETJE KRANJ

20let

ponovno oglašja na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela

1. 2 AVTOMEHANIČNIKOV
2. 2 KLJUČAVNIČARJEV

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1.

- poklicna avtomehaniška šola, dve leti delovnih izkušenj,

pod 2.

- poklicna šola kovinarske stroke, ključavničar, dve leti delovnih izkušenj.

Kot poseben pogoj za oglas del je določeno poskusno delo, ki bo trajalo tri mesece.

Pismene prijave je treba poslati v 15 dneh po oglasu del v kadrovske službo podjetja.

K prijavi je potrebno priložiti listine, da prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v tem oglasu.

Izbira kandidatov bo opravljena najpozneje v roku 10 dni po poteku oglasnega roka. Kandidati bodo pismeno obveščeni o izbiri.

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA KRANJ
DSSS

Zbor delavcev objavlja prosta dela in naloge

ADMINISTRATORJA V KOMERCIALI

Kandidati naj poleg splošnih pogojev izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- srednja šola kmetijske, komercialne ali druge ustrezne smeri,
- znanje stoje pisja

Poskusno delo traja 2 meseca.

Delovno razmerje se sklene za določen čas, za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Pismene prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Gorenjska kmetijska zadruga, DSSS, Jezerska cesta 41, Kranj. O izbiri bodo vsi kandidati obveščeni v nadaljnih 15 dneh.

RUDNIK URANA
Žirovski vrh v ustanavljanju
GORENJA VAS - Todraž

Komisija za delovna razmerja ponovno objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

1. VODJE OPERATIVNE PRIPRAVE PROIZVODNJE JAME 1 delavec
2. VODENJE PRIPRAVE PROIZVODNJE v oddelku predelave 1 delavec
3. KURJAČA PARNIH KOTLOV (KV ključavničar z dodatnim izobraževanjem) 2 delavca

Pogoji:

pod 1.

- diplomirani inženir rudarstva,
- strokovni izpit,
- do 5 let delovnih izkušenj - kot tehnični vodja jame,
- jamsko delo

pod 2.

- diplomirani inženir kemijsko tehnološke ali metalurške smeri,
- pasivno znanje tujega jezika - angleščine,
- do 2 leti delovnih izkušenj

pod 3.

- KV ključavničar,
- izpit za kurjače parnih kotlov - možnost opravljanja tega izpita po sklenitvi delovnega razmerja,
- preizkus znanja iz varstva pri delu,
- 2 leti delovnih izkušenj,
- triizmensko delo

Za vsa dela se zahteva uspešno opravljen zdravniški pregled.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh od objave na gornji naslov. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh.

Kokra

KOKRA n. sol. o.
TOZD ENGRÖ n. sub. o.
Kranj, Poštna 1

oglašja dela in naloge

ČISTILKE
v prodajnem skladišču

Posebni pogoj:

- priučena delavka

Vloge oddajte v 15 dneh po objavi. O izboru bodo obveščeni kandidati v 15 dneh po izteku objave.

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE KRANJ

DEŽURNI VETERINARJI

od 20. 8. do 27. 8. 82

za občino Kranj in Tržič
TERAN JANEZ, dipl. vet.,
Kranj, Vrečkova 5, telefon
26-357 ali 21-798
RUDEŽ ANTON, dipl. vet.,
Kranj, Benedikova 6 a, tel.
23-055

za občino Škofja Loka
HABJAN JANKO, dipl.
vet., Žiri 130, tel. 69-280
KRIZNAR MIRO, dipl. vet.,
Godešič 134, tel. 62-130

Za občino Radovljica in
Jesenice

PLESTENJAK ANTON,
dipl. vet., Bled, Prešernova
34, tel. 77-828 ali 77-863

Dežurna služba pri Živino-
norejsko veterinarskem
zavodu Gorenjske, v Kran-
ju, Iva Slavca 1, telefon
25-779 ali 22-781 pa deluje
neprekinjeno.

DELAVSKA UNIVERZA
Tomo Breje, Kranj

vabi k sodelovanju
ZUNANJE SODELAVCE
z visoko izobrazbo in

ABSOLVENTE
za poučevanje v tečajih za
tuje jezike

in sicer:

- za angleški jezik
- za nemški jezik
- za francoski jezik

Pismene prijave naj intere-
senti pošljejo na naslov:
Delavska univerza, Tomo
Breje Kranj, Staneta Za-
garja 1.

Osnovno zdravstvo
Gorenjske, o. o.
TOZD Zdravstveni dom
Jesenice, b. o.

Komisija za delovna razmerja
razpisuje prosta dela in naloge

ZDRAVNIKA SPLOŠNE
MEDICINE

ZOBOZDRAVNIKA

LABORATORIJSKEGA
TEHNIKA

Pogoj:

- strokovna izobrazba us-
trezne smeri in opravljen
strokovni izpit, zaposlitev
je za nedoločen čas

Kandidati naj pošljejo prijave
z opisom dosedanjega službo-
vanja in dokazili o strokov-
nosti na naslov: Osnovno
zdravstvo Gorenjske, TOZD
Zdravstveni dom Jesenice, M.
Tita 78.

Razpis velja 15 dni od
dneva objave.

MALI
tefon
27-960

OGLASI

nasproti porodnišnice
C. JLA 16
- uprava
- komercialna
- ekonomska
propaganda 28-463

PRODAM

Prodajam FOTOAPARAT praktična z UV filtrom in vmesnimi obročki, za 5.000 din. Saje, Podbrezje 58, tel. 21-860 dopoldan 8097

Prodajam 5 kub. m suhih smrekovih PLOHOV in 300 kosov grafitno sivih STRESNIKOV (Novo mesto). Ogled popoldan. Bobnar, Cerklje 90 7991

Prodajam več PRAŠICEV, težkih od 40 do 120 kg. Posavec 16, Podnart 7994

Prodajam 50 kosov ISOSPANA BREZ IZOLACIJE, debeline 30 cm. Begunje na Gorenjskem št. 134 8077

Prodajam komplet KUHINJSKE POSODE. Telefon 26-374 popoldan 8078

Ugodno prodajam 4 kW termoakumulacijsko PEČ EG NIS. Mrak, Suška 36, Škofja Loka, tel. 064-60-483 8079

Prodajam DESKE za napušč - »POBJON«. Prevc, Studeno 18, Železniki 8080

Prodajam stereo AVTO-RADIOKASETOFON z replay mehanizmom za stereo sprejem. Stražiška 8, Kranj 8081

Prodajam PUNTE in BARKINE. Brezje 29, Tržič 8082

Prodajam PEČ küppersbusch in električni STEDILNIK. Rasim Mehonič, Koroska c. 49, Kranj 8083

Prodajam MOTORNO ŽAGO jobu, za rezervne dele. Podreča 23, Mavčiče 8084

Prodajam 1200 kosov MODULARNE OPEKE in 150 kosov BETONSKIH KVADROV ter nov AKUMULATOR. Mato Gostiša, Bavdkova 50, Kranj - Stražišče, tel. 25-661 - int. 388 dopoldan 8085

Prodajam KRAVO s teletom, ali brejo TELICO po izbiri. Porenta, Breg ob Savi 3, Kranj 8086

Prodajam DESKE za napušč in stenске obloge (6,5) - »POBJON«. Hafner, Godešič 25, Škofja Loka 8087

Prodajam 60-litrski KOTEL za žganje-kuho s sodom. Sp. Brnik 61, Cerklje 8088

Prodajam KRAVO s teletom. Ljubno 74 8089

Ugodno prodajam dobro ohranjeno trodelno OMARO, KAVC, kuhinjsko MIZO, pomivalno korito, kuhinjske elemente in obešalniki za v predsobo. Ogled v petek cel dan in v soboto do 14. ure. Stane Sorli, Tončka Dežmana 2, Kranj 8090

Prodajam STROJ za izdelavo »vitters«, 20 kg belega PROTJA in dve moški OBLEKI, za večjo postavo, zelo ugodno. Naslov v oglašnem oddelku. 8091

Prodajam dobro ohranjene BOBNE amatti. Telefon 45-168 - Brane 8092

Prodajam 7 tednov stare PRAŠICE. Čadovlje 3, Golnik 8093

Prodajam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK tribuna in belo ZIBELKO, lahko tudi z odejo. Franci Skvarča, Nadižarjeva 8, Čirče-Kranj. Ogled v soboto 8094

Prodajam dobre PSE ČUVAJE, stare 8 tednov. Marija Lombar, Kropa 75, tel. 79-552 8095

Prodajam BOROVI NAPUŠČ. Kozelj, Tupaličič 59, Preddvor 8096

Prodajam otroško POSTELJICO in AVTO-RADIO. Ivan Skoko, Partizanska 44, Škofja Loka, tel. 61-458 8098

Poceni prodajam leseno otroško STAJICO. Telefon 27-889 med 20. in 21. uro zvečer 8099

Ugodno prodajam 100 kosov BETONSKÉ OPEKE (20, 30, 40) in 1500-litrsko tlačno POSODO hidroforja, primerno za olje. Franc Pfajfar, Breg 145, Žirovnica, tel. 81-187 dopoldan 8100

Prodajam SENO. Britof 153, Kranj 8101

Prodajam pomivalno MIZO z dvema koritoma in odcejalnikom. Zumer, Repnje 42, Vodice 8102

Prodajam mizarski SKOBEJNI STROJ s štirimi operacijami. Prezrenje 6, Podnart, tel. 064-70-029 8103

Prodajam 120-basno HARMONIKO, novo KITARO ter železne palice, primerne za betoniranje. Pavlič, C. na Klanec 8/A, Kranj 8104

Prodajam 500 kosov rjave novomeške STREŠNE OPEKE in 80 LETEV 4 x 5 cm. Telefon 70-211 8105

Prodajam KOKOŠI nesnice, stare 6 mesecev. Zg. Besnica 13 8106

Prodajam železno OGRAJO 280x80 za verando, Hrastje 117, Kranj 8180

Prodajam dvojne novih BALKONSKIH VRAT Jelovica Termoton, dimenzije 221x141 in 221x101. Informacije po telefonu 21-181 po 19. uri vsak dan.

Ugodno prodajam SADJE za vlaganje, Hotemaže 42, Preddvor 8181

Prodajam PUNTE, Josipovič Tomo, Benedikova 22, Stražišče, Kranj 8182

Prodajam SPALNICO, staro nad 50 let, kavč in posteljo, tel.: 25-586 8183

Prodajam zlozljivo CAMP PRIKOLICO za 5 oseb z baldehinom in ostalim priborom, Krvezi Mahmut, Tekstilna 9, Primskovo, Kranj 8184

Prodajam KOMBAJN za pobiranje krompirja, mlado KRAVO, DESKE in PLOHE, Zg. Brnik 73 8186

Prodajam TELIČKO 7 tednov staro, Lahovče 12, Cerklje 8186

Prodajam 8 kub. m suhih DRV, Apno 1, Cerklje 8187

Prodajam KRAVO po izbiri in 150 bukovih BUTAR, Apno 9, Cerklje 8188

Prodajam BIKCA in TELIČKA, starega 6 tednov, za plemo, Lahovče 18, Cerklje 8189

Prodajam črno-beli TELEVIZOR, telefon: 21-078 8190

Prodajam 50 kv. m sivih betonskih PLOŠČ 50x30, Kuhar, Cerklje 280 8191

Ugodno prodajam 200 m MREŽE za fasado hiše ter 30 KOMBI PLOŠČ, Smrekar, Sp. Besnica 108 8192

Prodajam zgodnja JABOLKA, Jelar, Zadraga 5, Duplje 8193

Zelo poceni prodajam KNJIGE: Ročna dela št. II., Vse o šivanju in KUCHAR - v srbohrvaščini, Sevrada Isenaj, Golnik 46, soba št. 256, Golnik 8194

Ugodno prodajam italijansko poročno OBLEKO, tel. 21-156 - Kranj 8195

Prodajam KRAVO s TELETOM, Ljubno 74 8196

Prodajam CAJNE, Lovro Markun, Srednja Bela 36 8197

Prodajam COLN MAESTRAL 18 in TOMOS 4,5, rabljen 30 dni. Cena 30.000,00 din. Godešič 2, Škofja Loka 8198

Prodajam KRAVO, ki bo konec avgusta četrtič teletila, Habjan, Breznica 11, Škofja Loka 8199

Prodajam 10 prm suhih bukovih DRV, Jelovčan, Čabrače 5, Gorenja vas nad Škofjo Loko 8200

Prodajam rabljeno strešno OPEKO »folca« iz gline, Hartman, Hafnarjevo naselje 91, Škofja Loka 8201

JARČKE rjave, odlične nesnice, stare dva meseca, prodajam vsako popoldne, soboto in nedeljo po ves dan, Bidovec, Srednja vas 7, Goriče, Golnik 8202

Prodajam gradbeno BARAKO iz valovite pločevine, Kos, Blejska Dobrava 16 d 8203

Prodajam stereo KASETOFON AIWA 600 s carinsko deklaracijo, ogled v soboto po 16. uri, Snedičeva 4, Kokrica, Kranj 8294

Šest komplet OKEN, primernih za brunarice in dva kubika žaganega LESA za barako prodajam, Matevž Lindav, Spodnje Jezersko 13 8205

Prodajam novo PEČ Feroterm 35, Mlakarjeva 40, Senčur 8206

Prodajam strešno OPEKO špičak, rabljene DESKE za betonske opaže, bančine, špirovce in punte. Ivan Jenkole, Voglje 28, Senčur 8207

Prodajam dobro ohranjen VOZ ZAPRAVLJIVČEK, Dvorje 44, Cerklje 8208

Prodajam 10 dni staro TELIČKO, Struževo 12, Kranj 8209

Prodajam KOMBAJN za krompir, znamke vilmaus, Strahinj 7, Naklo 8210

Prodajam TELICO simentalko, ki bo konec meseca telila, Rohlek, Bašelj 32, Preddvor 8211

Prodajam DNEVNO SOBO, cena 2 SM, tel. 47-221 8212

Prodajam 2 kubična metra suhih hrastovih PLOHOV in R-4, Milje 26, Senčur 8213

Prodajam 10 mesecev starega BIKA. Preddvor 26

Prodajam VOZ ZAPRAVLJIVČEK, KOSILNICO in SEDEŽNO GARNITURO ter kupim starejši traktor pasqali, Zapuže 2, Begunje 8214

Poceni prodajam pet dobro ohranjenih rabljenih VRAT, Marčan, Struževo 39, Kranj, tel. 28-531 8215

Prodajam starejšo SPALNICO z jogijem, tel. 21-511 8216

Prodajam dobro ohranjen črno-bel TELEVIZOR, star 4 leta, Frankovo naselje 46, stanovanje št. 22, Škofja Loka 8217

Prodajam otroško POSTELJICO, tel. 26-237 8218

Prodajam HLADILNIK z ZAMRZOVALNO SKRINJO, STEDILNIK in bele kuhinjske ELEMENTE, informacije po tel. 62-301 8219

Piške nesnice, rjave, hisex, stare 9 tednov, prodajam. Po želji odstopim KRMI-LA, Fujan, Hraše 5, Smednik, telefon 061-627-029 8220

Prodajam excentrično STISKALNICO znamke weingarten, 36 ton, Peternej Srečo, Stražišarjeva 38, Jesenice. Ogled popoldan 8221

Prodajam globok OTROŠKI VOZIČEK, Martin Mrak, Razgledna c. 13, Bled 8222

Prodajam nov pomivalni STROJ CANDY za 3,2 SM, Gostiša, Cankarjeva cesta 31, Radovljica 8223

Prodajam ZLATO za zobe. Ponudbe pod AURODENT 8224

Prodajam KRAVO simentalko, dobro mlekarico, po telitvi. Poženik 10, Cerklje 8225

Prodajam MIZO za jedilnico. Kranj, Lojzeta Hrovata 10, stanovanje 18 8226

Prodajam športni VOZIČEK in ZIBELKO. Koširjeva 8, Škofja Loka, telefon 064-62-369 8227

Prodajam rabljene KADI za namakanje sadja in strešno OPEKO špičak. Kidričeva 64, Škofja Loka (pri železniški postaji) 8228

Prodajam KRAVO simentalko, v devetem mesecu brejosti (drugič teletila), Cadež, Delnice 7, Poljane nad Škofjo Loko, tel. 064-65-109 8229

Prodajam 1 tona CEMENTA. Golniška cesta 15, Kokrica, Kranj 8230

Prodajam LES za ostrežje. Ogled od 23. 8. dalje. Hafnar, Zg. Bitnje 127, tel. 22-481 - int. 353 8231

Prodajam nova leva vhodna hrastova VRATA s stransko svetlobo, velikost 204 x 140 in TELIČKO simentalko, staro 6 tednov za plemo ali za zakol. Poženik 36, Cerklje 8232

Prodajam termoakumulacijsko PEČ tobi Plamen. Komat, Levstikova 1, Kranj, tel. 23-9312 8233

PEČ za etazno centralno ogrevanje - emocentral, 15.000 ccal in PEČ na olje, prodajam. Informacije po tel. 50-010 od 20. do 21. ure 8234

Prodajam popolnoma nova dvizna GARAZNA VRATA lip za 2.000 din ceneje. Zima, Žirovnica 59/A 8235

Prodajam borove DESKE - colarice, smrekov in borov OPAŽ (pobjon) ter otroški športni VOZIČEK. Zalag 11, Cerklje, tel. 42-135 8280

Poceni prodajam skoraj novo balkonsko OKNO, zastekljeno, z rolojem, v izmeri 140 x 190 - 70 x 190; 3 navadne PODBOJE in 18 m železne balkonske OGRAJE. Jože Žnidar, Senčur, Partizanska 36, tel. 41-044 v popoldanskem času 8281

Poceni prodajam staro SPALNICO. Tone Košmrlj, Nazorjeva 8, Kranj 8282

Prodajam dobro ohranjen molzni stroj. OMC (italijanska proizvodnja), star dve leti, Sebenja 38, Tržič 8288

Prodajam dve breji KRAVI. Andrej Treven, Zabnica 69, pri Zabnica št. 5

Prodajam dobro ohranjen PRALNI STROJ gorenje. Telefon 24-927 popoldan 8288

Prodajam SPALNICO z jogi vzmetnicami, za 4.500 din. Telefon 26-964 po 15. uri - Marjan Tičar, Draga Brezarja 18, Kranj 8289

KZK - TOZD KOMERCIALNI SERVIS,

Kranj - skladišče B. stje, tel.: 26-371

GRADITELJI!

Nudimo gradbeni material po konkurenčnih cenah ter celotni projektavbnega pohištva

INLES - OKNA KOMBIVAK

Kupim ZASTAVO 750, staro do 3 let. Oglasite se dopoldan 15. ure dalje. Zelnik, Goriče 8

Prodajam »FICKA«, celega ali delno. Zejak, Škofjeloška 7, Kranj

Prodajam MOTOR tomos 2, vozen. Miha Močnik, Milje 2

Prodajam ZASTAVO 101, letnik dobrem stanju ali zamenjam za 750. Safet Alibabič, Juleta Gaber, Kranj-Planina

Ugodno prodajam AMI 8, letnik Kranj, Reševa 5, tel. 25-678

Prodajam ZASTAVO 750 letnik 1975, cena 3 SM, z rezerviranimi deli: kabino s steklenimi okni, kardansko os, več delov za ostalo. Posavec 32, Podnart

OPEL KADETT, starejši letnik ohranjen, delno obnovljen, prodajam. Anton Perko, Proletarski trg 1

Prodajam ZASTAVO 750, letnik Markelj, Selca 154 nad Škofjo Loko

Prodajam tovorno PRIKOLICO osebni avto. Trbič, Zanova 3

OM TIGROTTO 55, nosilnost obnovljen in registriran (kasno 4 m), poceni prodajam. Poleg dan rezervnih delov: kabino s steklenimi okni, kardansko os, več delov za ostalo. Posavec 32, Podnart

GOLF JGL, star 18 mesecev, prodajam. Tenetiše 46 ali tel. 06

Prodajam RENAULT 17 TL letnik Breg ob Savi 38, Mavčiče

Prodajam JAWO 350, letnik 1973, Tomazin, Taleška 3, Lesce, letnik po 14. uri

Prodajam ZASTAVO 101, letnik registrirano do julija 1983, Krnica 12, Zg. Gorje

Prodajam CITROEN GLX, letnik VW, letnik 1968. Kokalj, Leše 3

Prodajam MOPED tomos avtomat zamenjam za dirkalno kolo. Križič, Duh 124, Škofja Loka (pri gradu)

Prodajam ZASTAVO 750, letnik gamžirano, cena 2,5 SM. Telefon 26-964 po 15. uri

Prodajam avto ZASTAVA 750, 1978, dobro ohranjen. Marija Cerklje 231

Prodajam SIMCO 1000 GLS, letnik R-4, letnik 1978, prodajam. Ogled vsak dan do 25. avgusta. Darinka Cankarjeva 4/A, Jesenice, tel. 06

Ugodno prodajam AMI 8, letnik Edvard Ribnikar, Pivka 41, Naklo

KADETT 1977, original, prvi prodajam. Ogled v Kranju, Staneta 34

Ugodno prodajam SKODO 1000, 1974, registrirano do 29. 3. 1983. Mestni trg 4, Škofja Loka, tel. 06

Prodajam GOLFA JGL. Tel. 06

Prodajam karambolirano ZASTAVO Ivan Eržen, Bukovščica 11, Škofja Loka

Prodajam ZASTAVO 101, letnik Ivan Tavčar, Sv. Duh 66, Škofja Loka

Prodajam 3 leta staro ZASTAVO mediteran. Ogled v nedeljo. Zlato polje 2/A, Kranj

Ugodno prodajam ZASTAVO 750, 1976, za 1,8 SM. Informacije po tel. 06

Poceni prodajam avto ALFA Romeo, 1600, Dušan Moštrokol, Zg. 3/A, Kranj, Orehek

Prodajam osebni avto ZASTAVO letnik 1976, dobro ohranjen. Cerklje 224

Prodajam SKODO, letnik 1970, neregistrirano. Zalag 58, Cerklje

Prodajam ZASTAVO 750, letnik novo registrirano, in KRUSNO vsem okovjem (140x160). Zg. Cerklje

Za 1,5 SM prodajam ZASTAVO vozno stanju, lahko tudi za dele. Luže 22, Senčur

Prodajam OPEL KADETT 12 SM v odličnem stanju. Jelovčan, Rozmana 3, Kranj

Prodajam AUTOMATIC 3 M, 1980. Bogdan Poljanšek, Sempeter, Kranj

Prodajam ZASTAVO 101, letnik dobro ohranjeno. Ostoja Vučenec, to polje 3/P

Prodajam FIAT 124, registrirano 1983, motor po generalni. Ogled in nedeljo. Dvoraček, Britof 32

Prodajam MINI MORIS, letnik COLN z dvema motorijema (10 m). Ogled v soboto in nedeljo. Jerala, Ješetova 12, tel. 27-339

Prodajam HUSQARNO 250 cm, 1978, generalno obnovljeno. Škofja Loka, tel. 21-038

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

JANEZA JEVNIKARJA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih njegove bolezn. Posebno zahvalo izrekamo dr. Milanu Udirju in dr. Trčonu za njuno nesebično pomoč ter sosedom. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali svetje in ga spremili na zadnji poti. Prav tako pevcem iz Naklega, g. župniku iz Naklega za lepo opravljen obred ter kolektivoma Petrola in Železniške postaje iz Kranja

ŽALUJOČA ŽENA NEŽKA IN VSI NJEGOVI

Naklo, Kranj, Milje

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

SLAVKE FARIČ

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč, izraze sožalja, darovane vence in cvetje. Hvala zdravstvenemu osebju Onkološkega instituta v Ljubljani in Bolnišnice Golnik za lajšanje bolečin. Posebna hvala gospodu kaplanu za lep pogrebni obred in tolažilne besede. Hvala tudi pevcem iz Naklega ter sodelavcem Iskre - Telematika ter vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti

ŽALUJOČI: mož Jože, hčerka Silva z možem Bojanom ter vnuka Sabina in Uroš in drugo sorodstvo

Sp. Besnica, 16. avgusta 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice, tašče, sestre, tete in svakinje

MARIJE KOZINA

roj. URBANČ
p. d. Kucnarjeve mame

se iskreno zahvaljujemo sosedom za takojšnjo pomoč, vaščanom Rakovice in Zabukovja, sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja ter darovano cvetje in vence. Posebna zahvala gospodu župniku in gospodu Janezu Ambrožiču kakor tudi pevcem iz Naklega za lep pogrebni obred, dr. Janezu Bajžlju in osebju Bolnišnice Golnik za pomoč v bolezn ter kolektivom: IBI, Porodnišnici Kranj in Iskri TOZD TEA.

VSEM, KI SO JO V TAKO VELIKEM ŠTEVILU POSPREMILI NA NJENI ZADNJI POTI, SE ENKRAT ISKRENA HVALA!

VSI NJENI

Rakovica, Besnica, Šmarjetna gora, München, Sebenje, Ilovka, 6. avgusta 1982

KUPIM

Kupim POLKNO, tipa jelovica ali LIP Bled, 120x120 cm. Telefon 82-701 8002

Kupim SNOPOVEZALKO za BCS. Paloviče 9, Tržič 8107

Takoj kupim ohranjeno kuhinjsko »KREDESCO« ali 3 viseče omarice z omaricami. Anica Behek, Tomšičeva 32, Kranj 8108

Kupim rabljen TRAKTOR, lahko nevozen, nekompleten in VOZIČEK za kosilnico BCS, starejši tip. Polak, Bled, Koritenska 27 8109

Kupim IZRUVAČ za krompir (polak); ter PRODAM dvobrazdni PLUG za traktor TV 18. Ludvik Kersnik, Leše 32, Tržič 8110

Kupim 100 kosov betonske STREŠNE OPEKE rdeče barve. Telefon 50-270 8283

VOZILA

Poceni prodajam RENAULT 6 TL, letnik 1972, neregistriran. Bohinec, Hrastje 52 (pri farmi) 8111

Prodajam športni CABRIOLET MG in RENAULT 8. Delavska 55, Kranj (pod Smarjetno) 8112

Prodajam TOMOS APN-4 SR, z nekaj rezervnimi deli. Stražiška 8, Kranj 8113

Poceni prodajam NSU 110, registriran do januarja 1983. Sedej, Zg. Bitnje 271 8114

Ugodno prodajam avto PEUGEOT 504, letnik 1973 in GLASBENI CENTER grundig z zvočniki 2 krat 60 W. Ogled pri Karamet, Cankarjeva 22, Tržič 8115

Prodajam dobro ohranjen FIAT 125 (italijanski), 5 prestav, letnik 1971. Telefon 42-168 zvečer 8116

Prodajam dobro ohranjen in garazirano ZASTAVO 101. Drašler, Staneta Žagarja 52, Kranj 8117

Prodajam tovorni avto TAM 5000, v dobrem in vozno stanju z novo »cerado« in gumami. Brezje 29, Tržič 8118

Zelo ugodno prodajam ZASTAVO 101, registrirano do maja 1983. Jama 27, Mavčiče 8119

Prodajam IMV 1600 kombiniran, letnik 1971 ter dele za AUSTINA 1300. Krmelj, Planina 29, Kranj 8120

Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1977 in DIRKALNO KOLO maraton. Darko Rogelj, Tomažičeva 8, Kranj 8121

Prodajam R-4, letnik 1979. Tel. 27-623 8131

Prodaj ZASTAVO 750, lahko tudi po delih, stroj in menjalnik dobro ohranjen. Oglej v soboto popoldan, nedeljo cel dan. Stefka Kuserbanj, Planina 3, Kranj (samski dom Iskre) 8162
 MINI 1275 GT, letnik 1975, ugodno prodaj. Telefon 22-275 popoldan 8163
 Prodaj VW 1200, letnik 1965, registriran do maja 1983. Biteznik, Titova 71, VII. nadstropje, Jesenice. Čas ogleda javite po tel. 81-920 8164
 Prodaj ZASTAVO 750. Poklukar, Sp. Gorje 124 8165
 Prodaj SKODO L 100, letnik 1976, neovomo. Oglej v soboto popoldan in nedeljo popoldan. Kavčič, Nova vas 58, Ziri 8166
 Prodaj LADO standard 1200, letnik 1976. Kurbegovič, Tavčarjeva 12/A, Škofja Loka 8167
 CITROEN GS - PALLAS, letnik 1978, modre barve, odlično ohranjen, prodaj. Telefon 064-27-226 8168
 Ugodno prodaj dobro ohranjeno ZASTAVO 750. Toni Markič, Naklo 208 8169
 Prodaj NSU 1200 in MZ 250, letnik 1980, z dodatno opremo, oba dobro ohranjena in CB postajo. Emil Djedovič, Potocje 27 pri Preddvoru 8170
 ZASTAVO 101, letnik 1979, prodaj. Skof, Breg ob Savi 52, Mavčiče 8171
 Ugodno prodaj ZASTAVO 101 SC, letnik 1980. Poklukar, Poljšica 13, Zg. Gorje 8172
 Prodaj OPEL ASCONO 1600, letnik 1973. Telefon 24-346 8173
 Prodaj R-4, letnik 1974, 57.000 km, za 3.5 SM. Oglej 20. in 21. 8. od 16. do 19. ure. Grum, Tončka Dežmana 2, Planina, Kranj 8174
 ZASTAVO 101 komfort, letnik 1979, prodaj. Informacije po tel. 064-77-783 8175
 Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1978, prevoženih 45.000 km, cena 128.000 din in z rezervirani delov za R-4. Jože Zupan, Podbrezje 59, Duplje 8176
 Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1973, sportno opremljeno ali zamenjam za avtomobil ali večji avto. Zavrl, Sr. Bitnje 46, Zelnica, tel. 44-571 8177
 Ugodno prodaj ZASTAVO 750, letnik 1975, registrirano do 27. 10. 1982. Dragiča, Stankovič, Begunje 54 8178
 Prodaj GOLFA, letnik 1977. Albrecht, Zg. Otok 10/A, Radovljica 8179
 Prodaj ZASTAVA 101 letnik 1976, prevoženih 1976, prevoženih 84.000 km. Informacije tel. 21-726. Prodaj les za BRUNARICO velikosti 4x5 m. Telefon 24-221 8180
 Prodaj karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1976, prevoženih 50.000 km. Trojar Andrej, Zgornje Gorje 88 8181
 Ugodno prodaj VW 1300, letnik 1966, motor obnovljen. Bertonecljeva 25, Kranj, tel. 25-970 8236
 Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1977. Martin Čebašek, Podreča 7, Mavčiče 8237
 Ugodno prodaj ZASTAVO 750 LC, izdelave maj 1980. Oglej v nedeljo od 12. ure. Klemenčič, Župančičeva 15, Kranj 8238
 Nujno prodaj ZATAVO 750 S, letnik 1978, prevoženih 33.000 km, registrirano do 27. junija 1983. Oglej popoldan. Drago Biserič, Oprešnikova 86, Kranj 8239
 Za R-12, prodaj nadomestne dele. Rant, Moša Pijade 3, tel. 25-730 8284
 Prodaj ZASTAVO 101, neovozno, letnik 1974, za 3 SM. Urbanc, Benedikova 2/A, Kranj 8285
 Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1978. Jenko, Bergantova 1, Medvode 8286
 PRODAM FIAT 850 sport coupe, ne registriran, v voznem stanju. Damjan Golmšter, Bohinjska Bela 17/A 8287

Mladoporočenca iščeta STANOVA-NJE v Kranju ali bližnji okolici. Dragica Mičič, telefon 22-733 - int. 396 8247
 Iščeva primerno neopremljeno STANOVA-NJE med Kranjem, Škofjo Loko ali Ljubljano. Sifra: Starejša zakonca 8248
 Zakonca z otrokom iščeta enosobno STANOVA-NJE ali GARSONJERO za 3 leta. Ponudbe pošljite pod šifro: Predplačilo v devizah 8249
 Mlad par brez otrok išče STANOVA-NJE v Kranju ali okolici. Telefon 21-962 ob delavnih dopoldan ali 26-061 vsak dan popoldan (Zvizdalo) 8250

POSESTI
 Zazidljivo PARCELO ali staro HIŠO kupim v Škofji Loki ali okolici. Informacije po tel. 064-60-251 popoldan 8251
 Kupim STAREJŠO HIŠO ali zazidljivo PARCELO z dovoljenjem v okolici Kranja. Plačam takoj v devizah. Telefon 064-28-774 8252
 Prodaj 7000 kv. m GOZDA na Polici pri Naklem. Angela Jenko, Koroška 20, Kranj 8253
 Prodaj POSESTVO (3 ha) na Malenskem vrhu. Za ogled se zglasite: Lovsko brdo 4, Poljane nad Škofjo Loko 8254
 Kupim, najemam ali zamenjam za PARCELO katerokoli starejšo HIŠO v okolici Kranja, do 15 km. Ponudbe pod: Stanovanje 8255
 Prodaj PARCELO 530 kv. m v okolici Škofje Loke. Ponudbe pod: Sončna lega 8256
 PODSTREŠJE, primerno za adaptacijo, kupim. Ponudbe pod šifro: Škofja Loka 8257
 HIŠICO vzamem v najem v Kranju, Škofji Loki ali okolici. Ponudbe: Najmanj 10 let 8258
 Zamenjam STANOVA-NJE v dvostanovanjski prijetni HIŠI (bližina Ljubljane, vrt, garaža, telefon, centralna) za dvosobno v bloku ali za manjšo hišico v Kranju, Škofji Loki ali okolici. Zamenjava je možna tudi za določen čas. Ponudbe pod: Čimprej - jesen 8259
 Kupim ali vzamem v najem manjše STANOVA-NJE ali kmetčko HIŠO na Gorenjskem, najraje v okolici Kranjske gore. Podnube pod: Vikend 8260

ZAPOSLOTITVE
 ŠIVILJO, pridno in vestno, ali ročno spretno žensko, redno zaposlim v krznarski delavnici v Kranju. Ponudbe pod: Dobro plačilo 8261
 Redno zaposlim KV PREŠIVALKO za šivanje copat. OD do 15.000 din. Pavel Šmid, Moste 86, Komenda. Informacije po tel. 061-841-008 od 15. do 16. ure 8262

Iščemo kooperanta za izvajanje kleparskih del v Kranju. Pričetek takoj. SGP GRADBINEC, TOZD SKO Kokrica.

MERKUR KRANJ
ZA OBLAGANJE ZIDOV IN TAL
 vam iz uvoza (konsignacijska prodaja) nudi zelo kvalitetne
GIRMEC
 italijanske keramične ploščice v raznih barvah, dekorjih in dimenzijah
 10x10, 20x20, 20x25, 25x25 in 30x30 cm
 Informacije: **MERKUR KRANJ**
 TOZD Zunanja trgovina
 Kranj, Gregorčičeva 8
 Telefon (064) 24-654

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, o. o. Kranj
 TOZD Zdravstveni dom Jesenice
PRODA SANITETNI AVTO ZASTAVA CIMOS
 tip 125 P sanitet, letnik 1977, štev. šasije 595 967, štev. motorja 402 653.
 Izključna cena je 35.000,00 din, davek plača kupec sam.
 Oglej je možen en dan pred licitacijo v reševalni postaji zdravstvenega doma na Jesenicah.
 Javna prodaja bo 4. 9. 1982 ob 10. uri za družbeni sektor in ob 10.30. uri za privatni sektor.
 Civilno pravne osebe morajo položiti 10 odstotkov od vrednosti vozila.

Stanujem v centru Bleda. Iščem dodatno delo na domu. Naslov v oglasnem oddelku 8263

OBVESTILA
 ROLETE: lesene, plastične in žaluzije, naročite SPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 064-75-610 8264
 »DEMONTAŽA«, MONTAŽA in PLESKANJE radiatorjev. Naročila in ponudbe po tel. 064-24-374 8265
 Nudim »usluge« VRTRANJA in DOLBLENJA s kompresorjem. Franci Triler, Puštal 103, Škofja Loka 8266
 Sprejmemo vsa ZIDARSKA DELA - kvaliteto in poceni. Staneta Zagarja 20, Kranj 8267
 Cenjene stranke obveščam, da bo kemična CISTILNICA OGRIN v Cerkljah in ZBIRALNICA na Planini - Veljka Vlahovića 5, zaprta od 26. 8. do 13. 9. 1982 8268
 Naprošam cenjen stranke, da do 1. 10. dvignejo slike, diplome, gobeline in ostalo, kar je bilo prineseno v uokvirjenje. Jože Pernuš, STEKLARSTVO Bled, Ribenska 12/A 8269

PIREDITVE
 SKUPINA TRGOVCI IGRA v soboto, 21. VIII., ob 19. uri in nedeljo 22. VIII., ob 17. uri na VESELICI v Velesovem! VAB-LJENI! 8270
 OO ZSMS OLŠEVEK-HOTEMAŽE vabi v petek, 20. avgusta 1982, ob 20. uri na veliko VRTNO VESELICO. Zabaval vas bo ansambel SIBILA s pevcema. VABLJENI 8271
 ANSAMBEL SIBILA vabi danes 20. 8. 1982, ob 19. uri na VESELICO v Olševku, v SOBOTO ob 19. uri na ZBILJSKO NOČ ter v NEDELJO ob 16. uri na PLES ob ZBILJSKEM JEZERU 8272

IZGUBLJENO
 Na avtobusni postaji na Golniku sem izgubil BARVNI FILM. Poštenega najditelja prosim, naj ga proti nagradi vrne. Primož Krišelj, Visoko 115, Senčur 8274

OSTALO
 UČIM angleško konverzacijo otroke od I. do IV. razreda. Ponudbe pod: Planina 8276
 Nujno iščem VARSTVO za leto in pol staro hči, v Kranju - Vodovodni stolp. Informacije po tel. 25-015 8277
 Preključujem neresnične izjave o Heleni PREŠEREN. Zahvaljujem se, ker je odstopila od tožbe. Frančiška Golmajer, Ljubljanska 24, Radovljica 8278
 Skromna večerlanska družina želi najeti SOBICO za občasno bivanje na podeželju. Beni, Ptujška 1/A, Ljubljana 8279

NAJDENO
 Proti Blegošu sem našel ŽENSKO JO-PICO. Potok 9, Zelezniki 8275

LOTERIJA

Srečka št.	din	Srečka št.	din
00	80	31	60
057790	20.000	091	160
117130	20.000	6921	800
275940	20.000	50491	8.000
366490	50.000	80941	8.000
		064551	1.000.000
02	120		
22	60	243	160
42	100	2573	1.000
52	80	42093	6.000
42742	2.100	014743	20.000
013422	20.060	305803	20.000
		329153	20.000
54	60		
314	200		
43704	6.000	5	40
60794	4.000	28775	8.040
65494	2.000	64355	2.040
69414	4.000	92085	6.040
		359405	20.040
		492675	20.040
16	60		
21086	2.000		
54966	6.000	37	80
70166	2.000	67	100
125216	20.060	87	60
204586	20.000	227	200
271996	20.000	5497	600
359356	500.000	6007	400
431986	100.000	20957	4.000
496856	20.000	62917	2.000
		191677	20.000
8	40		
5158	440		
8888	640	09	80
54788	8.040	49	60
70298	4.040	4399	400
021908	20.040	5579	400
300958	20.040	188599	20.000

DEŽURNE TRGOVINE
 V soboto, 21. avgusta, bodo odprte naslednje dežurne prodajalne:
KRANJ
 Central: Diskont Vino, Kranj, Delikatosa, Maistrov trg 11, Na vasi, Senčur in Naklo v Naklem od 7. do 13. ure, vse ostale prodajalne pa bodo odprte od 7. do 19. ure: Klemenček - Duplje, Krvavec - Cerklje, Hrib - Preddvor, Kočna - Zg. Jezersko.
 Živila: Dežurne prodajalne so odprte od 7. do 19. ure in sicer: PC Globus, PC Bitnje, SP Senčur, PC Britof, PC Vodovodni stolp, M. Pijade 12, PC Zlato polje, Kidričeva 12, SP Planina - Center, Ul. Gorenjskega odreda 12, PC Klanec, Likozarjeva 12, SP Cerklje.
 V nedeljo pa so dežurne naslednje prodajalne Centrala Kranj od 7. do 11. ure: Delikatosa, Maistrov trg 11, Krvavec, Cerklje, Naklo v Naklem, Na vasi Senčur.
JESENICE: Špecerija Bled - supermarket Union, Titova 22 in Ročca - samopostrežna trgovina 9, Bokalova 5 a
ŠKOFJA LOKA: Nama Škofja Loka
BOHINJ: Ljubljanske mlekarne - Delikatosa
BLED: Špecerija delikatosa Park hotel in Živila Center II, Cesta Svobode
GORJE: Špecerija market Zgornje Gorje
LESCE: Murka 2
RADOVLJICA: Špecerija Gradnikova - Volčji hrib

TRŽNI PREGLED
JESENICE
 Solata 40 din, cvetača 70 din, korenček 40 din, česen 114,70 din, čebula 40 din, fižol 60 din, pesa 20 din, kumare 18 din, paradižnik 30 do 35 din, paprika 40 din, slive 30 din, jabolka 24,60 din, hruške 30 din, grozdje 40 do 50 din, koruzna moka 84,50 din, kaša 16,60 din, surovo maslo 270,90 din, smetana 110,30 din, skuta 85,70 din, sladko zelje 17 do 20 din, jajčka 7 do 8 din, krompir 15 din.

Radovljica
DELAVSKA UNIVERZA RADOVLJICA
 64240 RADOVLJICA, LINHARTOV TRG 1
 v šolskem letu 1982/83 razpisuje naslednje oblike izobraževanja ob delu:
ŠOLE:
 Osnovna šola za odrasle 4., 5., 6., 7. in 8. razred, 4. letnik dopisne ekonomske srednje šole.
TEČAJE:
 - strojepisja 1. in 2. stopnje,
 - šivanja 1. in 2. stopnje,
 - za vzdrževanje osebnih vozil,
 - vozlanja,
 - pletenja,
 - kuhanja za zaposleno ženo,
 - za skladiščnike,
 - za upravljalce ogrevalnih naprav,
 - tehniškega risanja,
 - varstva pri delu,
 - higienskega minimuma,
 - angleščine in nemščine od 1. do 4. stopnje in konverzacija,
 - italijanščine in francoščine 1. in 2. stopnje,
 - angleščine in nemščine za otroke,
 - slovenščine za delavce iz drugih republik in za tujece.
 Prevajamo tudi tekste iz tujih jezikov v slovenščino in obratno.
 Obveščamo vse slušatelje ekonomske srednje šole in poklicne administrativne šole, ki so prekinili šolanje, da imajo možnost dokončati šolo po starem programu le še v šolskem letu 1982/83.
V šolske oddelke se lahko vpišete od 23. avgusta do 30. avgusta, v tečaje pa od 23. avgusta do 9. septembra 1982 vsak dan (razen sobote) od 8. do 12. ure in od 16. do 18. ure osebno v tajništvo delavske univerze, poslojpe graščine v Radovljici, Linhartov trg 1 ali po telefonu na številko 75-265.

ODEJA
Tovarna prešitih odev p. o. Škofja Loka, Kidričeva 80
 Poslovni odbor objavlja prosta dela in naloge
1. VODENJE NABAVE
Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
 - da imajo višješolsko izobrazbo tekstilne, ekonomske ali komercialne smeri,
 - da imajo 2 leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in nalogah,
 - znanje tujega jezika,
 - da imajo vozniški izpit B kategorije
 Kandidati sklenejo delovno razmerje za nedoločen čas. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovska služba DO Odeja tovarna prešitih odev Škofja Loka, Kidričeva 80.
Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili najkasneje v 15 dneh.

Skupščina občine Radovljica
UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE
 razpisuje javno dražbo
 za prodajo osebnega avtomobila
MERCEDES, tip 230, letnik 1989, 120 KM
 Javna dražba bo v sredo, 25. 8. 1982 ob 14. uri na dvorišču Občinske skupščine v Radovljici, Gorenjska cesta.
 Oglej vozila je možen 2 uri pred pričetkom prodaje. Udeleženci javne dražbe vplačajo 10 odstotkov od izključne cene.

Nov čebelarški dom

Čebelarstvo ima na žirovskem koncu že dolgo tradicijo – Pri- zavedni čebelarji so si postavili čebelarški dom – Zgradili so ga sami s prostovoljnim delom – Dom bo služil predvsem vzgoji mladih čebelarjev in družabnemu življenju članov društva

Žiri – V začetku julija so žirovski čebelarji predali namenu čebelarški dom. Zgradili so ga s prostovoljnim delom in sicer v Rakulku, na lepem sončnem kraju, malo nad naseljem. Zemljišče jim je odstopila kmetijska zemljiška skupnost Skofja Loka, čebelarji pa so postavili brunarico. Dom so zasnovali kot nekakšen solski čebelnjak, ki naj bi služil vzgoji mladih čebelarjev in tudi izpopolnjevanju starejših. Hkrati bodo v njem imeli čebelarji sestanke in različne prireditve.

Kot piše v svojem zapisu Ivan Reven, je bilo čebelarstvo na Žirovskem že od nekdaj dobro razvito. Poznano je, da je pokojni Franc Mohorič z Vrsnika, ki je dočkal 102 leti in je umrl pred dve-

ma letoma, začel čebelariti z devetimi leti pri svojem dedu na Olševku na Spodnjem Vrsniku. Čeprav je kasneje živel v Kranju, se je še kot stoletnik vozil z mopedom na Vrsnik, kjer je imel čebelnjak in čebele. Najbrž mu je k visoki starosti in vitalnosti vse do zadnjih dni pomagal tudi med in drugi pridelki iz čebelnjaka.

Zato ni zgolj naključje, da so se v Žireh že zgodaj čebelarji združili v svojo organizacijo. Ustanovni občni zbor so imeli leta 1906. Ves čas so delovali kot podružnica čebelarškega društva iz Skofje Loke ali Logatca. Tudi ni naključje, da je učitelj Leopold Bebler, ki je služboval v Žireh okoli leta 1912, začel uvajati med žirovske čebelarje no-

vejšo izpopolnjene Znidaršičeve panje. Kasneje sta takšne panje začela izdelovati mizarja Matija Cankar s Sela in Jakob Jereb iz Opal.

Med prvo vojno so bili skoraj vsi za boj sposobni moški vpoklicani v vojsko. Zato je v tem času mnogo čebelarjev propadlo, saj so že takrat najmarljivejši imeli od 80 do 100 panjev.

Po prvi svetovni vojni sta bila med najboljšimi čebelarji na Žirovskem Franc Gruden in Franc Poljanšek iz Žirov, ki sta vodila domačo podružnico čebelarškega društva. Tedaj so že prevažali čebele na pašo. Vozili so jih na Sorško polje na ajdovo pašo, na Notranjsko in v okolico Vrhnike. Po drugi svetovni vojni pa so jih začeli voziti z železnico in kamioni. Tako so se žirovske čebele pasle na akacijah v Prekmurju, v Liki na žepkovih cvetovih, na sončnicah v Slavoniji, na Vipavskem, Gorskem Kotarju in Tolminskem na hoji in še na mnogih drugih krajih. Danes sta si dva žirovska čebelarja omislila prevozna čebelnjaka na tovornjakih. Drugod pa je možno videti preurejene avtobuse. Že pred prvo in med obema vojnama so žirovski čebelarji zalagali z voskom svečarja Jerneja Kopača, ki je bil žirovski rojak. Najprej je delal sveče v Žireh, kasneje pa je svojo obrt preselil v Ljubljano.

Velika povodenj, ki je leta 1926 zelo prizadela Žiri, saj so tedanji slovenski časopisi poročali, da Žirov ni več, ni prizanesla čebelarjem. Nekaj čebelnjakov je odnesla, druge pa močno poškodovala. Tudi druga svetovna vojna je zdesetkala čebele in čebelnjake. Tudi prvo povojno obdobje ni bilo naklonjeno čebelarstvu. Čebelarstvo in sadjarstvo-vrtnarstvo so ukinili in pripojili Kmetijski zadrugi. Žal v novih organizacijskih pogojih čebelarji odsek ni dobro deloval, medtem ko za vrtnarstvo in sadjarstvo sploh ni bilo zanimanja in je sadno sušilnico zadruga prodala. K nazadovanju čebelarstva so svoje prispevale tudi nalezljive bolezni.

Zato so se čebelarji po dolgoletnem životarjenju ponovno osamosvojili in obnovili delovanje društva. Ob 70-letnici ustanovitve društva so razvili svoj prapor in se vključili v čebelarstvo zvezo občine Skofja Loka. Letos pa so si z izgradnjo doma zagotovili tudi boljše pogoje dela.

L. B.

NESREČE

ZRTEV VOZNJE PO LEVI

Orehok – V Kliničnem centru v Ljubljani je v sredo, 18. avgusta za posledicami prometne nesreče, ki se je zgodila tega dne pred peto jutraj na magistralni cesti med Kranjem in Jetrico, umrl voznik osebnega avtomobila, 30-letni Franc Kepic z Zgornjega Brnika.

Nesreča se je zgodila, ko je voznik Kepic v blagem levem ovinku pred naseljem Orehok zapeljal v levo. Nasproti mu je tedaj pripeljal tovornjak, ki ga je vozil Ramadan Adili, star 35 let, doma iz Pirota, ki začasno stanuje v Kranju. V silovitem čelnem trčenju sta bila oba voznika hudo ranjena in so ju odpeljali v Klinični center v Ljubljano. Voznik Kepic je tamkaj čez nekaj ur podlegel hudim poškodbam. D. Ž.

Smrt v steni

Vršič – V severni steni Male Mojstrovke nad Vršičem se je v sredo, 18. avgusta, smrtno ponesrečil 24-letni Marko Škornšek z Brezij pri Mozirju, alpinistični pripravnik. V skupini še dveh alpinistov in inštruktorja (vsi so bili brezhibno opremljeni), se sestopal po Hanzovi poti z Male Mojstrovke proti Vršiču. Na poti mu je spodrsnilo, izgubil je ravnotežje, padel čez rob stene in obležal na melišču, kakih 30 metrov pod steno. Šest članov bližnje gorske reševalne službe mu je takoj priskočilo na pomoč, vendar ponesrečenemu niso mogli več pomagati. Mrtvega ga je v dolino prepeljal helikopter RSNZ.

Strelna zanetila požar

Doslovče – V ponedeljek, 16. avgusta, je med neurjem udarila strelna in zanetila požar na gospodarskem posloppu Marije Pristov v Doslovčah. Strelna je udarila v južni del gospodarskega posloppa, ki je povezan s stanovanjsko hišo. Vnela se je krma na podstrehi, ogenj pa se od goreče krme hitro širil po ostrejšu. Zgorelo je vse ostrešje gospodarskega posloppa, 20 ton krme in nekaj delovnih strojev, spodnjih prostorov hiše pa požar ni zajel. Skupno škodo cenijo na milijon dinarjev.

GLASOVA ANKETA

Držimo skupaj

V jeseniški krajevni skupnosti Blejska Dobrava, ki obsega naselja Lipce, Kočna in Blejska Dobrava, te dni praznujejo. Povprašali smo tri krajanje, kako in kaj delajo v krajevni skupnosti.

GORAN MEDJA, mehanik z Lipc:

»V naši krajevni skupnosti zelo držimo skupaj, kar je seveda pogoj, da nekaj narediš v kraju. Tako smo mladi in stari udarniško uredili rekreacijski center Urše, kjer je pozimi dobra smuka, kjer trenirajo naši mladi smučarji. Imamo tudi testni center Elana za vodno smučanje na Savi. Skozi našo krajevno skupnost vodi pot v izredno lepi Vintgar, vendar se turisti pri nas malo ustavljajo, saj gostinske ponudbe ni veliko. Zelo slabe so avtobusne povezave z Jesenicami, kar je težko posebej za starejše ljudi, ki nimajo avtomobilov.«

»sme zmanjkati, saj morajo ljudje za nakupom na Jesenice. Nič čudnega torej, če nam ne ničani ki se peljejo tod pravijo, da imamo pri nas Komajda čakamo, da dobimo novo trgovino, ki jo zdaj gradijo. V njej bo dobila prostor pošta, uredili bodo bife. Na trgovina bo za kraj velika bifev. Tudi kanalizacijo gradijo, prav bi bilo, da bi jo dila tudi v novem delu naselja. Prav bi bilo tudi, da bi zgradili novo šolo in otroški vrtec, tudi več vaških poti bomo smele asfaltirati. Mislim, da za nekaj let, ko je vodstvo krajevne skupnosti zelo dobro, kraj pridob-

JANEZ ČOP, kmet z Blejske Dobreve:

»Kanalizacijo zdaj gradijo našem naselju, dobro bi bilo, bi položili še asfalt, saj nam cestno zelo uničujejo. Ceste imamo zelo pridnega, takoj ko neurje mimo, že ureja poti. Predsednika krajevne skupnosti imamo zelo delavnega, marsikaj je bilo storjenega zadnja leta. Prav bi bilo, da bi poleg trgovine zgradili še šolo. Čistih kmetov v Blejski Dobravi nas je še sedem, imamo na dobrih 100 hektarjih polju, kjer bi se dalo iz zemlje iztisniti, najmanj petdeset hektarjev živine bi lahko še redili. Na ljanah imamo nov pašnik, krajanji so pomagali pri urejanju Zemljiške skupnosti pa nam je pomagala z denarjem za ograjevanje pašo je spet vse več zanimajo pet, šest gospodarjev zdaj živino na pašo. Spomladaj nam nato višje na Poljane in od tam na Pokljuko, kjer zdaj pasemo 130 glav živine. Pri urejanju pašnika na Poljanah smo kmetje zelo držali skupaj, saj bolj uvidevamo, da se skupaj marsikaj narediti. Prav bi bilo, bi bili tako enotni tudi pri nakupu kmetijske mehanizacije. M. Volkovič

MARA ŽMITEK, trgovka z Blejske Dobreve:

»Naša trgovina je že zdavnaj precejšnjo, skladišče je pretesno, ker ni ventilacije, je v teh poletnih dneh zelo vroče. Kraj ima le eno trgovino, zato moramo imeti na zalogo prav vse, ničesar ne

Jubilej kranjskih jamarjev

Društvo za raziskovanje jam Kranj je pričelo delovati pred 25 leti. Generacije so se menjale, nekaj tistih prvih pa je vendarle ostalo.

Letos, za svojo jubilejno 25-letnico, so se kranjski jamarji odločili organizirati svojevrstno proslavo na Jelovici pri domu na Zgoški ravni. To pravzaprav ne bo proslava, vsaj takšna ne, kakršnih smo navajeni, saj bo obveznega programa samo toliko, kolikor bo kratkih pozdravnih govorov predstavnikov drugih jamarških organizacij in pa nekaj minutni govor starega jamarškega volka Karla Lipovca, ki je aktiven jamar že petindvajset let. Tako bo obvezni program, ki se bo pričel danes 20. 8. popoldne, krajši od trideset minut.

Potem bo do nedelje prosto rajanje in obiskovanje raznih brezen na Jelovici. Le-teh je veliko, saj člani

DZRJ Kranj Jelovico že sistematsko obdelujejo. Tisti, jim ne bo do obiskovanja jam, ostali kar pri koči na Zgoški, saj bo zabave tudi tam. Vključenih bo nekaj predavateljev, barvnimi diapozitivi, krst jamarjev, pripravnikov in še kaj, kar s izmisli domiselni jamarji sproti.

Skratka, na Jelovici bo edinstveno do nedelje vesela in pestra proslava Kranjske jamarje pa bi lahko snemala še kakšna organizacija, bi lahko naredila namesto tečasne proslave podobno veseljaje. M. Čuček

Srečanje planincev

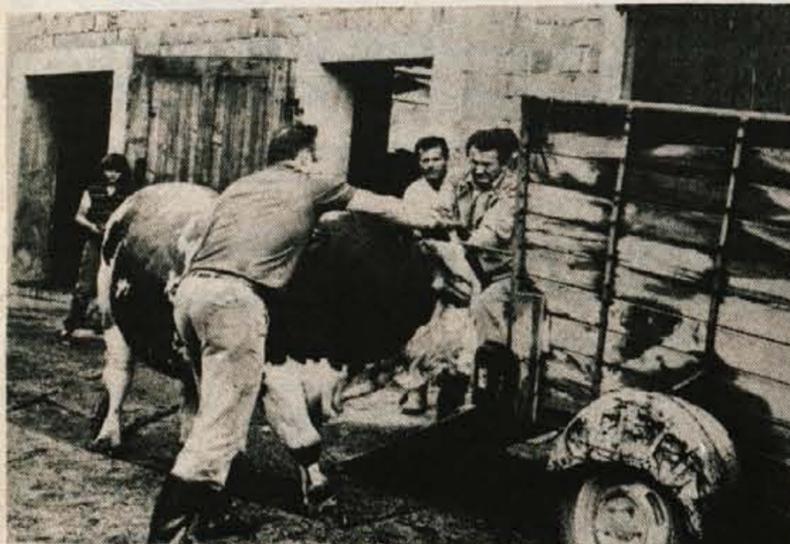
Sovodenj – Jutri bo ob 10. uri pri planinski koči na Ermasnem nad Sovodnjem srečanje planincev združeno s poimenovanimi koč po XXXI. udarni trgovski diviziji. V kulturnem programu bodo sodelovali mladinci s Sovodenja, kulturna skupina sovodskega turističnega društva Miha Dolžan s citrami. Srečanje se bo sklenilo s planinsko igro in bogatim srečalovom. Za planinsko igral ansambel Mirana M. Čuček

Peku pomagali z odpisom davkov

Kranjski izvršni svet je črtal zaostale davčne obveznosti zasebnemu peku na Jezerskem, dolgovi pa še vedno ostanejo – Iz peči na bukova drva prihaja najbolj iskan kruh, zato kaže obrtniku pomagati tudi na druge načine

Jezersko – Le malokje še pečejo kruh v peči, ki jo segrevajo z bukovimi drvimi, kot to dela jezerski pek Franc Samt. Zaradi izredne kakovosti je po hlebcih iz njegove peči izjemno povpraševanje, saj ga na mesec lahko speče le okoli 109 ton. Peč sicer ni njegova last, pač pa Centralova in zanjo plačuje 3000 din mesečne najemnine. Central je pred leti peko kruha v tej peči opustil, Samt, ki se je vrnil z časnega dela v tujini, pa je vložil kar precej svojega denarja v popravilo prej neuporabne peči in se dogovoril še za najemnico.

Vendar kaže, da takšen način peke ne prinaša velikega dohodka, zraven pa je še nekaj obrtnikove nerodnosti, saj stroške razvoza kruha do gostincev in drugih kupcev tja do Kranja ni upošteval v stroških obnapovedi za odmero davka. Vse k vsemu je prinesel obrtniku izgubo že lani, vendar pa je davčne obveznosti za leto 1980 uspel poravnati, medtem ko so letošnje obveznosti, tako davek kot prispevki za interesne skupnosti, v prve pol leta že presegle 333 tisoč din. Na predlog uprave za družbene prihodke je kranjski izvršni svet sicer obrtniku odpisal naporavnane davčne obveznosti v višini 148.000 din, saj se zaveda, da bi prebivalci Jezerskega težko pogrešali to pekarno, sicer pomembno tudi za dolino Kokre in pa kranjske gostince. Po zakonu o davkih občanov se namreč mora zaradi velikih neporavnanih obveznosti predlagati odvzem obrtnega dovoljenja. Kljub odpisu davkov pa ostajajo obveznosti do interesnih skupnosti še vedno v višini 185.000 din, možnosti za odpis pa ni. Prav zato so člani izvršnega sveta menili, da bi kazalo na nek način pomagati obrtniku iz težav, ki jih prinaša nizka produktivnost klasičnega načina peke ter se za razumevanje obrtni tudi na Central. L. M.

Da bi bilo več takih – Blizu tisoč kilogramov je imel tale bik, ki so ga vzredili pri Podvizovih v Stražišču pri Kranju. Lepa žival, vredna posnetka. In kadar gre bik od hiše, je hkrati praznik in žalost v hiši. Koliko truda je bilo vanj vložena! Kolikokrat mu je bilo treba nastlati, mu položiti seno v jasli, ga napojiti. Gospodinja se najbolj naveže na žival. Vendar ko pride tisti čas, se je treba ločiti. Na voz z njim in v klavnico. Vendar pa pri takšnih težih ne gre zlahka. Precej močnih dedcev je bilo potrebnih, da so ga spravili na tisti voziček, ki se je pod bikovo težo kar usedal. Da bi bilo še več takih! Potem nam ne bi bilo treba jamrati zaradi pomanjkanja mesa... – Foto: D. Dolenc